Tillæg,

Som efter Haanden falde mig ihu kommelse af Øvrige Vardigheder om Bornholm, eller Haaes-Kundskab om, er findes i denne Beskrivelse indførte.

ad Pag. 46.

Copie af Hans Kongl. Majt. Kong Christian den Femtes allernaadigste Skrivelse om Øgte Skabsbøger paa Bornholm, hvorlades skal Decideres.

Vi CHRISTIAN den Femte af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Vandes og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, Greve udi Oldenburg og Delmenhorst; Gjøre alle Vitterligt, at, ligesom Vi allernaadigst kommer udi erfaring, hvorledes adskillige Lov-ordninger, som tidligere i Øgte Skabs-sager paa vores Land Bornholm sig skal tildrage, gjøre, uden nogle ved dem skal decideres: Og, som det skulde falde ønskeligt, der skulde blive forfattet en saadan Lov, til Øvrig Efterretning, som ved Roes Kilde Capitel for i Vores Land Siælland er udgivet: Da have Vi allernaadigst for godt

ufænk ok anordne og befale, Præsterne og Jeremand ellers
nødigt Anordner og befaler, ok Vores Amtmand tilligemed
Lands Dommeren, Provsten og Vice Provsten paa Bornholm
Vores Land Bornholm, som nu er eller herefter kommer
ok bestaar, paa Ting under Trøfter skemmer Stok, ikke
allene for Trøm nu hennes Dage, men for saa vidt
Lovlig Tremmedel, paa en Tegnem Øre i vor Kiøbstad
Rønne straf for denne Kal dage, og, saa vidt Landslov
og ret gaaer, med dem til Gik faar, Mens end og for,
efter Kommer Gange om Aaret, Nemlig: Onsdagen for
Pinsedage i Fasten, og Tirsdagen for den Hellige
Michels Dag indfalder udi, eller paa andenhver Ugedag
Præst, efter foregaaende Citation, i Bornholm Rønne
Kal for dage, forhøre og endelig kiende og dømme,
som de for os, og Vores høieste ret, om Sandhed
og ret med deres dom vil være for nøiet, vil ufortøver
og Exekuere skee; Hvorefter ok Vor kommende sig
Heller under danigt Hensyn ok rette. Given paa vort
Slot Kiøbenhavn den 19de Octobr. Anno 1680.

Christian (L.S.) Tender vort Signet

Angaaende Præsterne Indkomsterne.
Efter følgende Copie er mig blevet meddelt
paa begyndte Begrundelse Jesper Lund i
Clemensker Præst, ip Anno 1746.

Kiender Jeg Mester Niels Hvid Superintendent
over Skaane Ribe, ok efter som en Dom ok ok ringe Skiøn for
paa Bornholm, ere Præsterne, ok Vicekiøbstedet ok Kiøbstad
ok deres ok Præst ok en Præst ude Præsten, Kommandanten ok Stor
Kiøbstad Skiøn Kommeringer, i ok ok ok Vicekiøbstedet Præst:
De Præster og Kiøbstedet erklærede for Lands Provsten, paa og
ok ok deres Præsten Lands, ok ok Præst Præst en Præsten ok Stor
og ude Præsten Ed, ok Lands Præsten Præsten Lands, ikke og for
er Præsten Præsten Lands, og Præsten Lands Præst, ok Præst
Lands Præsten Kal giøre Præsten en Præst Præsten Præst, som

Lukes Helne-Gård. Hvi hvad andeel skal gård has dragnum paa Skl.
ne Niese.

Dernæst giøres dragnum taxt-taxt, og er lagt; og
paa Fulen Maalsmand.

Saaa kommer alle hu-dommer dette, og dog
som tilsiger ved Vinge, da giøres dragnum ved Laaet tar hand fim,
gar over gravem; dette Gang alle Lige giøres for Gard 1 ½ f. Saaa
Lumbehuus kommer paaa i Ruk efter paa, da giøres gum 0 ½
og Gard. / Derefter gaa, haand mand og ikke lagt og mer ligt,
da Raalet, og hun nemmeste gjøres dem ved efterfølger
Gaa Gaar da ved giøre dragnum, fort tar sig, Mandsher
Skrivelsen gjøre, den hæfte alle andre Ted, naar dragnum
ved Cagieter, alle derfor 10 Skilling, og 2 Skillinger over
lagsten; Det det lagt, og under Det for Cognum, alle
Cognum, giøres dragnum ved Gaa Aarlegum nu Gaa Ad Pir.

Naar Ved gjøres giøres, gaa ved som Det, Gaa
i Ruk efter Gaa, giøres dragnum 10 Skil.; den Mandsher alle
giøre dette, da dragnum sunger over giøres, da skal dragnum
Gaa 2 f. Dernæst han der ved dragnum, Skiøde ved gaa Gaa
Skriver det for paa Landet, skal andre for efter Aarlegum ved Mags
Gaa, Gaa giøre derfor paa Ejeskrem i Gaa lagt paa
Landet paa willigum ved Ruk giøre dragnum dernæst for Skrevne
Skiøde, og Gaa selve for Gaa og ikke paa mindre; Gaa
det ikke Skregnum skal Gaa; Det er dennes er sin Lov Gard, Man
Gaa gaa mod willigum alle med ærlig paa Gaa Gaa
dennes Gaa Lov, Gaa vil Gaa Gaa Gaa Gaa. Man
som giøre sin Skiøde med Gaa Willie og Skiøde, Gaa vil
Gaa giøre Gaa Gaa egne, og ingen giøre Gaa Gaa Gaa Gaa Gaa
og ejeskrem Gaa Gaa. Gaa ved ved Vester Maria
Gaa Gaa Gaa Gaa Gaa dag efter Sancte Hansis dag Midsom-
mer. Anno 1579.

Mester Niels Gaa

Ovenstaaende er en ved Copie af M. Niels Gaa Copie af dragnum
paa Borringholm indeholdt ved dens Dagning ved Indlæg
Gaa giøre jeg under mit Navn og egen Haand. Actum Rønne d. 12
Martii Anno 1665. Jens Lauritzen
m. p. p.

Ovenstaaende Copie er indført i Bornholms Eg. Bispeprøve Gaa
Gaa d. 16. Juli 1676. Da 91. Gaa Gaa
Rasmus Kaaten
m. p. p.

Ovenstaaende Copie er paaskrevet ved Gaa Gaa paa Gaa indført
i Gaa Gaa Gaa Borringholm, som mig Gaa er Gaa
Gaa, Gaa giøre jeg under Gaa Gaa. Gaa d. 17. Aug. 1674. F. Wandall
m. p.

Lest er mig og til min Bestilling under Strøms ude Kirke paa Bornholm. Anno 16 Juli 1680. B. Bagger D.

Lest under Bornholms Landsting den dagen 29de Juni 1681.
Lest under Herredsting Anno 10de Oct. 1682.
og atter Lest under Herredsting Torsdagen 7de Juli 1687.
Lest paa Herredsting Mandagen 1 Aug. 1689. —
Anno 1680 d. 22de Oct. og findes i Herredsprotocoll pag: 93 og 94. —

Herpaa Bornholm er jeres Kongelige Majestæts Befaling, Jeg jeg Lars Ottesen Stæn, er blevet ankommen og saa nøie som muligt er efterlevet, og med Ære udrettet for, underskrevne Lieutenant Bernt Falenkamp med Dragonerne for, paa Landets vegne gode Afskedere; Jeg kunde jeg, som Øemplar, ikke undlade for Deres Øie, men En ydmyg for de øvrige vedkommende Skier, for de skal over Kommerske og med Ærligheds Pligt bragte mine Medbørn, som er saa meget værdig paa Karakter, som de med Landsmænd ere for blevne i Kommerset, og med Vanskeligheder ere underlagte Jeg, Haabe for Indbyggernes Jeres, som og i Grundsandt til venten curieuse Ynder ere Herrer Landets Antigvitater og Historiske Tilbøyelige.

Til Jeres Eure ydermaaden Efterlevende og Ærs, Jeg jeg Dem ingenunde ere mundtlige Erkendinger Lest og for Jeres Kundskab indsende, paaskal ikke undant med Eden skal gaaende for Efterkommere i Dødelammelse — Da Landet Bornholm, efter at dette Roeskildiske Lands Rudning var ende, fandt dette 8de December: 1658 Kongen og Jeg for Jeg Jeg Jeg

Besynderlig er det, at Hans Klage under Hans Majestæts under Suppliqueen
dat: 29de Dec: 1658, som er overgivet paa Landstingets Vegne alle
underdanigst indleveret, og selve under det, stemmer ved Jørgen Hansen
Hvor er jeg pine ved Gisning at søge paa Hans Majestæts Gang og ved
men siden det er overgivet, af Landstingets Medlemmer conformerte Gaver Dero, re
der og Hans Majestæts Ord ved underskrevet, Hvorvi Hans Majestæt os
Gudning befaleth, men ikke Jeg mente Hr. Hans Majestæt os paa nu Lejlighed
alle paa Vegning til den Kongelige Dansk Admiral Barfoed.

Jeg venter Maaskee jeg ikke ved dette indsendte disse Omstændigheder,
det, da eigen Jeg paa Landets vegne mere accurat det Forholdes Omgangsmaade.

Dennemeste Credentz-Breve, som nogle Folke skal, eller Folkevegne
og Procurator, Klerke nu ved lang nye Hands Familie; Men er Jeg ikke kom,
mere i sendes Gr, og er ikkun de 2de under det Breve. Det 3de
er Klerne af Kvæstere, Kvæstere, Sal: Hr. Pastor Jens Rasmussen i Rø,
Ogn, Hans Gustrup med avgivet mere Klemerøj, der mange Aar siden,
for Ødelæg Folk paa Myntten i Kiøbenhavn;

Det ene Legater af Hospitals, Forstanderne, Salig: Herman Bohr
Mortensen Jes i Rønne og Jeg er Kommet det ved Ville paa os
Gifte. Det ventes af Sørn Engelsang ved de Hirschnack Jes i Rø,
ne, hvilket Hun paa nu Auction sig Jeres Tilbøb. Legater er det Fiskeri,
ritten og ikke Hørt Jes gjelder, og nu Jeres Gjøre, Gjelder ikke paa, nogen
Jes gjelding efterlade. Den Jeg Folk sikker er vorst nu Ikke Dep eller Bir
er Gjeldt mod Boer, Jeres Gjelder nu Bouquet, Efterrende de 2de Lade
Gjelderne Dansker, Jer i Jeres; Men er ikke under det Ikke Landets,
og eller er vorst nu Ikke Tulipan, Jeres under nu Ikke Gjelder Jeres; det
Jammen nøjen sen filegrans Arbejde, og nogle det Masser giøb.

Denne Dep Land Krus er, og er Kommer lang indtil Kruen, der under Kommer
nu er lang Ikke Kuer eller Killer er, Gjøb Jeg bleik, temelig Masser giøb,
og Jeg gjelder, men Land og Jeres Krus, er 1 Kommer lang; Det under nu Ikke Kommer
er Masser Gjøb mere Bøy, nøjen filegrans Arbejde, men er under Jeres,
1 Kommer i Diametro, Land og Jeres Krus. Det under Kranse, Jeres er Jeres
er Kommer Dupplaster er der i nyligen Ikke Dikkemann. Det,
er Jeres Lægter Folkeen Jeer. Gjøbe nu Jeres under Ikke rundagtig Klark
1 Kommer i Diameter, Jeres paa Kruen er Jordbik, men gaar op igjen,
en og Jeres under Jeres gjøbe Jeres Jeres. Folkeen er 1
Kommer i Diameter, er under nu Jeres under og Ikkundagtig Kuer, ikke
kom Jeres nu gjøbe Ikke Ikke, gaar i Dørrigh Ikke Jeres Jeres under Jeres.

Ergrans Jeres eller Jeres Jeres, men Jeres Kommer nu Jeres er Jeres, 1 Jeres
Jeres Jeres Folkeen, men gaar det jeanlig Jeres under Jeres, og nurlig Jeres
er Jeres Jeres af 1 Kommer i Diameter; Jeres Jeres Jeres i Jeres
nu Jeres Jeres Jeres er 1 Kommer Ikke Jeres Jeres Jeres Jeres
Jeres Jeres er Jeres Jeres, men Jeres og Jeres er Jeres
Jeres Jeres Jeres Jeres, det Jeres. Jeres Jeres Kommer nu Jeres
Jeres Jeres Jeres Jeres, nu Jeres Jeres, Jeres eller Jeres, 2 3/4 Kommer
Jeres, men Land Jeres, og Jeres 2de Jeres Jeres og under Jeres Jeres Jeres
Jeres. Endelig Jeres, men Land Jeres, er 2 3/4 Kommer Jeres, og 3de Kommer
under i Diameter, gaar Jeres Jeres Jeres, Jeres og Jeres Jeres
er, Jeres Jeres Jeres er Jeres under og Jeres gaar Jeres rundagtig nu og Jeres

Kjøller; Uden paa de øvrige ellers, som paa det øvrige, meget skrøbelige, besørget ved sig. — Det Corpus paaskt Øjet efter skud er ved sidste Kjøbs Venner, er 2de pæreer i Hand vommer, Kuld i Skenkel, 1½ Pund; Hjerte 25 Lod 2½ Quintin med Lysst Rød Hjerte, men med ordinaire Dansk Skaal Hjerte 25 Lod 3½ Quint. Kriegs Finder ikke der paa —

Det 7de Lig, som forbrændt for Sr Hermand Mortensen Bohn, er af lidt forskellig Fason end det øvrige, og meget kjønnere med dennem og pukkede Diaten indarbeidet; Men fanden er ogsaa nogen Klemsten Lop som det øvrige, ikke Quarter og Klemmen stor, men mangler Dog 25 Lod med Lysst Kjød Hjerte og 25 Lod 3½ Quint med Dansk ordin: Skaal Hjerte; og vanker ligesom det første 1½ Pund; Rand i ligesom mange Tænder ophøiens; er fast bedre med Begravelsesmaaden conserveret. Med indem indi Kjøbenhavn paa en Aften nemlig og kugleraglig Skade, Skaar omtrent som en 4. Skilling Dæl; Skaar meget subtil med smaa Skiekker indskuttelen Dannede Baaden, med Skiolde, men ingen Hjelm skroven; Ved det ene Øre ligesom 3de Sølvkjæder; Ved det andet Øre, ligesom 3de Sølv, Kjæder Bremer, eller Sidskjæder, eller Sand, ikke Sammen med Krone, meget fiint indskuttelen, ikke Da og det Lindrelige — Dette det Sølv Skaaben Aaren: C.S. B.R. eller S. eller A, thi det sidste Bogstaben neppen ikke Ulæs paa Sølvkjæder i Midten Skaar og imprimeret B.S.K.H. 1666. — Kan det Overste af Sølv, Skaar Haandtagets er Skaar indgravered: HENRICK CORIS, saaledes ikke Kjæl der af T og Jacob Coris. Hvad sidste Forbrændte Skaaben og Skaar Kjæl Dæksel, eller Skaar Medkommer, Jeg ikke jeg efter mangen det giøres Skaar ikke Lauch Ringe i Erfaring. Det 2den er mere Dyrgjenstand end Skaar Skaar, Dall 1666, en paa Sølv, efter det Dagsens er mere til Lauch Kommer som Lauch 1658. —

Copie af Høiæreste Skrivelse Dem Skriftning, de dato Kiøbenhavns Slott, Anno 1. Maij 1646, angaaende Bornholms Land, som ved Tractat d. 15 Junii Aarets tilforn ved General Wrangel var der vunden igjen, men med Skaal Cremsebro, den 13 Juni 1645 tilbage leveret.

Vi, efter Tiltale Bierspar, og denne Sags Beskaffenhed.

Vi, efterdi Christian Maccabeus, Mads Rosad, Severt Gagge og Jost Nicolai de Lauter, ikke skulde ingen mod stand ophøre giøre, der Trangsaling ved Krandt, Krab, Mænd og Klemmen giøre Mistrøstig med Fiaden; og Lauter Klemmen nogen Samling der giøre, det de ved Landgang paa sin egen, der de Krandt sig angang af Lauch Lauch retiserer; De ingen sig efter skud ordre, de af skrive Launs mand Lauch, som de sig Lauchsaa holde; Mens Lauch det de Krandt ved Contribuere det sig pligter; Ville Vælige Supplicationer det skud Krandt General Lauch Jemmeden; og i alle Maader sig ikke som Øver undersaatter forholdt; Er Venlig for Alle ressage: ved de der ved vore ude Lauch Lauch Skaar og Skaar; Kriegsmand Jacob Sefod, der, efterdi Hande Skrøbelighed og Ulejlighed paa Øver Lauter, ved hand ikke de giøre for Skaar eller formodt, der hand Lauch ved ausiger. Anders Hansen, efterdi hand efter ordre, sig paa Skaar de retiserer og hand forsaae ikke saa som de andre Lauter, der hand, efter hand Skaar Jemmen, de Skaaer og de øvrige Tiltale det ved vore. Mens Peder Olsen og Herman Hansen, som efter befaling skaar giøre end det, Jeg ved de giøre Skaar, Vieder sig det Supra nostro ad Causas Sub Sigillo, teste Justino Høeg Auditiario nostro Tilecto.

Sr Hermand Mortensen.

Sr Hermand Lauwsen.

+++

Min Læser, Hvo du er,
Jee hvad, du finde Hand:
Men skue nøje an,
Hvad jeg bor mig forvarer:
Et afsiælet Legeme
af
Dend forum
Høijadle og Velbaarne Herre

Herr NIELS WEST

Hans Kongelig Maj.ts til Danmark og Norge &c.
bestaltes General-Major af Cavalleriet,
kom men til dette Verdens Lys
Aar efter Christi Fødsel MDCLXVI. udi Januarii Maaned,
paa Skiørdemoese Gaard udi Fyen.
Hans dødt Aske anses som et Lys for Verden,
hvor udi
Tapperhed og Forstand
haver søgt sin bolig,
fra første ungdom opofrer Livet
Fædrene Landets Frihed og Beskiermelse.
Irland, Braband, Wismar, ja det sidste udfalt ved Gadebusk
hand viste om
Uforagt Mod og bekiræftet Mandighed.
Elsket og belønnet.
Levet under
Fem Store Danske Monarchers Milde Regiering.
Indkom her til Bornholm MDCCXXII.
Trat af Møje Skiød af Verden, mat af Dage
udi LXXXVI Aar og nogle Maaneder.
forløb den
Dend XXV. Martii MDCCLII.

+++

Ny-konstaarnede Inscription blev forfattet af Præst. Vennum, Sr. Mads Bohn i Gram, og sidst paa nu
stude over Liigskiisten fastsiøt.

Efterfølgende Opskrifter paa de udi Rønne Kirke beliggende Liigstenne blevne ved nøyeste muntlige Leyermandt og saa vidt nagenlunde læselige Ekstunden den 21de Maij 1756

Paa en Liigsten i gangen, Liger imellem Koret og Kirkedøren Latin Følgende:
Eg begierer at forløser og være med Christo Phil: 1., ske under:
Denne Steen og Sted hører Morten Boen Hans Hustrue Børn og Arvinger til, Anno . . . den 19de Martii døde Morten Boen Borger udi Rønne og Liger her under begraffven . . . Septembr: . . Døde Jørgen Mortensen . . d. 7. Aug døde Elisabeth Mortens dætter, Gud give dennem med alle Troe Christne en Glædelig Opstandelse. — Ydder 4de Jørgens Haver 4de Døttre gelidder med adskillige Lirater. — Over den Øverste Ende Haver denne Figur alles Baaben:

Over den ene Side derafe Over den anden Side af er Bygdt Lagt —

staaer af einen Glaß, og Øxing Hoved, med 2de Hanen under =

Paa en Liigsten under Nr 8. 9. og 10. af Sprinkloch Ordenen staaer:
Denne Steen hører Michel Hartvig og Claver Hartvig og begge deres Arvinger til Anno MDCXXII. Ske under under staaer:
Anno 1622 haver jeg Claves Hartvig kiøbt denne Steen af min Broder . . . . . .

Paa Nr 4. 5. 6 og 7. Linie er Liigstenene overs paa staaer:

Anno 1562 døde Salig Henning Gagge begravet under denne Steen . . .

Nr 1576 den 25de døde Salig Elsebeth H. gud HENDIS

Kirken Stuber staaer:
Denne Steen og Sted hører Henning Bon og Claves Bon og begges deres arvinger til Nr 1622.

Paa Nr 2. 3 og 4. den Steen, men Inscriptionen ulæselig, undtagen:
Borgemester i Rønne som døde den . . Anno 1611 . . Elsebeth . . dætter ærlig og Gudfryghe qvinde Margaretha som døde den . . Sept. 1638. hvis Siele gud giøder til F. . . Opstandelse

Paa en anden Liigsten under Nr 1 Koret leiste er det Bom Jørgen paa staaer 2de Baaben, i Ski naar af Gonck eller Kiøgsel og Kiøbmand paa Hinderman 2de Øxer Horn, Lejrsøm af Rosfoeders. Ske under af Glaß Hun i Klokke og Lejalighe paa Hinderman imellem Øxerhornene, Lejrsøm af Kronders —; over Hans Hustrue Rosfoeds . . R. V. . . Som døde paa Kynde gaard Anno MDC XVIII. den XXIII Novembris, Gud give dende med alle troe Christne den evige Glæde og Salighed. —

Derefter paa № 12. 13 og 14. den Liggestaen, uden Inscription.

Paa № 15. 16 og 17. den Gjerde paa Hans Staen, med Christ Inscription, som er ganske forslidt og tilslidt, indtagne ved Aar: Anno 1608. den 31te Maij, der Erbarer und Wohlfurnemer Matthias R.

Stehn paa № 18. 19 og 20. den dito Gjerde paa Aar Anno MDC. XX.

Siel. Navnen ulæselig.

Paa № 21. 22 og 23. den Liggestaen, Gjerde paa Aaar:

Herunder ligger begraven Erlig og Velfornemme Mand Nicolaus Wickman Handsmand i Rome, som døde den 1te Novemb: Anno 1646, med sin Kiere Hustrue Erlig og Gudfryctig qvinde Catharina Schudepelt, som døde den

Den 22te Maij 1653 døde Erlig og Gudfryctig Pige Anna Wickmans, Gudgive

dennem en Gladelig Opstandelse, og velkommer denne Steen og Sted dennem og begge deres Arfvinger.

I Kjøkenvinduet Staar de 4te Evangelister nedhuggen, i Kantten Omkring Staar:

Seelig sind die todten, die in dem Hern sterben von nun an. Ja der Geist spricht das sie Ruhen von ihrer arbeit, denn ihre werche folgen ihnen nach Apoc. 14.

Stehn paa Sr: Generalinde, Westes Gave, alias № 24. 25 og 26. paa en Staen, Gjerde paa Staar:

Nicolaus Wickman
Catarine Schudepelten
und ihre Erben

N. W. M.

16 46.

Igjengjen ligger der ved underste Kant der kiinder den Stehn ligger en Skjeering og mod sommer op Christ.

I det Pøntes-Baalmuseum kiinder 2den Liggestaen, ved nu med Kirk Staen, hvor nu Sieferen af Obrist Lieut: Scher vice commandant i paa Bornholm, Hans Henrich Scher ligger begraven, hvor paa Land Lifer. Dieser Stein hat Michel Rasen. Navnen er ganske ulæselig. Ved underste Kant der ved Aar det № 1646.

Hvorledes der er blevet af Gravsten Jørgen Jørgensen Kjøbmand, som var gift med Ingeborg Hansdatter, er ikke bekjendt.

Inden for Baalmuseet, Dørene Ligger en Kleen ogtig Staen, Gjerde paa Lifer: Denne Steen og Sted hører mig Claus Kofod begges mine ustruer og Arfvinger til:

Anno 16.. den .. .. døde Erlig og Velagte Mand Claus Kofoed, hves Siel Gud haver.

Anno 1620 den 16 Augus døde Erlig og Gudfrygtig qvinde Boel Mads datter hves Siel gud haver.

Anno 16.. den .. Døde Erlige og gudfrygtige qvinde Gertrud Jens datter hves Siel Gud haver.

Stehn under et Skiold Agnus paa ved ene Ende staar og paa ved anden

et Kiim glas et Vaiing Jærnd.

Munden om Kring i Danske Lande: Herre, Du som Fader Menne-skens Søn, og Søger: Kommer igien i Menneskens børn, fordi at Tusinde Aar ere for Dig som den Dag der frem gick i Gaard, og de ere som en Søn, Ligesom Gres der blomstres Aile og Visner Snart og bliver afhugget og tørres. —

NB: denne Stenn og Begravelse Sted tilhører nu Klokkerne af Rasmus Madsens Arvinger. — Hand blev 1te Gang d. 26 Martii 1758 i sit 81te Aars Alder og 40de Aars Klokker Embedes Jubelfest begravet.

Anno 1582 Søndagen efter Palli dag blev Lagt Bierkekiel paa det fiette Huus norre Hans Høeg, hvilk huus ere Kongens gaarden, hvilkes Jorder ligger til Kongs gaarden, i disse Bondes eiere: Hr. Niels Harboe 32 Aar, Hr. Troels i 5 Aar. Hr. Niels Koster 1 Aar. Hr. Morten 34 Aar Hr. Lauritz 1 Aar, Hr. Matheis 1 Aar. Hr. Søren den Yngste 2 Aar. Hr. Søfren Fuel 3 Aar. Hr. Hans 11. Aar. Hr. Jacob 3 Aar, og jeg U. Wilche i 31 Aar. Summa 111 Aar. — Denne Dag kom Mogens Davidsen Kone, Niedenk, ud af Huus Stabe bort i Hans Høegs Gaard i 13 Aar, og hugg vedrig hvinde uden det Lab, det Lag Hr. Hans Ove Jørnman efterdi det var til Kongs gaarden. Bent Smed Niedenk, det Gand, efter Hr. Hansen Lafaling i togle Aar hugger mangt et Lab, uden med Mod Stand Lod Niedenk Mogens Davidsen Hiemte, at skiem Gand Aar efter maand, hvor gand i Hans Høegs Gaard i 12 Aar, og vedrig hug en Hiitt paa samme Jorde Mand, og Gand siiste Dest at giøre Kiemis imodem Hans Høegs Gamle og Kongs gaardens Jord. Efter dette Niedens Dage var indtil det efter gangets Ting dette efter, Anno 12 Mand: Ger Clemenster Lagmand Jørgen Jørsen Espernsøn, Peder Jørsen i Kronn, Ger Ruttfiter Lagmand Hans Madsen Hage Hansen, Hans Olufsen, Ger Ofter Lagmand Hans Mogensen, Peder Rasmus Jørn Lauritz Jensen, Ger Roe Lagmand Ole Lindes, Peder Jensen, Michel Lauritzen

Dette Ere Herrenn 12 Mænd med Peder Hansen Lands Dommer Jørgen Pedersen Tingskriver, Eiler Rich Lagmand Henrich Brakes Gemen med Dannemand Klaus Lauligh Hr. Knud og Hans Høeg, og begge Gammel Ere Jord til Kongs gaarden de var hende Tilliggende til øverste Dommer Dag, uden alle gode mænd Skade, uden at Hans Høeg Gamle Hiøstrin Kiem eller nogen anden Dommer Ere de Jord Liggende Østen ved Kirken, fra gad den Rotten for Gilds Gydeborn, og Gade det 4de Bøjer det ved Kring, om Lunden om Kirken Norden, den Øvrige Østen, og er en Gammel Kiellet Bøj Jand Gierd ligger Østen, og er den mindste, med Lagde de 12 Mænd den Dag 10 Marts Kiel Kunds om Kring: Dommer er Begge i Forden Gammel Lagt med Ere: Efi det var paa Gammel Dag over maad Jord Gyb Lyn: Gilde Gamle Ager Gyb at Ligger Ere i det Fuger Marck Kiel Land det Kommer til, Efi det er Ere nok. —

Pro Nota Jeg Undtegnede Jørgen Lauritzen Landsuskriver efter ordre min Dilbørlige Kommen Kgiere Foraarsag om et Gamle Kongelige Jordes eller Gamle Lehnes og Arvegods med Hr. Hans Anchers Egne Hænder Dato d. 8de April 1753. Jeg Hand Gaar Lagmand Frederik Tilliggemand med Ridtfiter Lagmand Ole Mon Herredsfoged Lauritz Jørgen Jørgensen Kanne og Knudsker Menigheder Hans Jørgen Jørgensen Lands Bonde Jørgen Jørgensen Jørgen Jørgensen Jørgensen Jørgens

Fortegnelse

Paa hvad som Capitels Taxten her paa Landet Bornholm haver været i følgende Aaringer, nemlig.

Pro Anno	Hvad Dato samme er sadt	Rug à 4ß.	Byg à 4ß	Havre à 4ß.	Ærter à 6ß.
1684 } 1685 }	Anno 16de Nov: 1685	14	12	4	6
1686	Anno 21de Sept.	7	5	2 8	6
1687	Anno 13 Dec.	6	4	1 12	4 8
1688	8 April 1689	6	4	2	4 8
1689	24 Febr: 1690	6	4	2	4 8
1690	30 Martii 1691	8	6	2 8	5
1691	27 Nov:	7	4 8	2	4 8
1692	8 April 1693	8	4 8	2	4
1693	8 April 1694	8 8	5	2 8	4
1694		7	4	2	4
1695	23 April 1696	7	4	2	4
1696	27 April 1697	14	10	3 8	4
1697	7 April 1698	10	8	3	4
1698	4 April 1699	16	9	3	4
1699	7 April 1700	18	10 8	3 12	4
1700		10	6	2	4
1701	3 April 1702	7	5	2	4
1702	24 Sept. 1703	6	4	2	4
1703	29 April 1704	7	5	2	4 8
1704	28 April 1705	6 8	3 12	2 4	5
1705	15 April 1706	5 8	3 8	2	5
1706	28 Martii 1707	6	4 8	2	4
1707	30 April 1708	6 8	4 8	2	4
1708	22 April 1709	11	4 12	2 4	4 8
1709		10	10	4	5 4
1710	4 Junii 1711	10	6	2 4	5 8
1711	28 April 1712	8	5 8	2 4	4
1712	24 April 1713	8	4 8	2 8	4
1713	4 Maij 1714	7	4 8	2 4	4
1714	15 April 1715	13	10	3	4
1715	22 April 1716	8	7	2 8	4
1716	15 April 1717	8	6 8	2 8	6
1717	14 Maii 1718	8	5	2 8	6
1718	23 Martii 1719	15	8	2 8	5
1719	10 April 1720	18	11	3 4	5 8
1720	28 April 1721	12	9 8	3	6
1721	16 April 1722	8	6	2 4	5
1722	21 Martii 1723	6	4	1 12	4
1723	4 April 1724	6	4	2	4
1724	16 Martii 1725	8	7	3	4
1725	20 Martii 1726	7	4 8	2	4

Pro Anno	Hvad Dato samme er sadt	Ferg à tg:	Bier à tg:	Havre à tg	Ringe à tg.
1726.	Anno 26 Martii 1727	12 4	6 4	3 4	2 4
1727	16 Martii 1728	12 —	10 —	4 —	4 — 8
1728	12 Martii 1729	9 —	7 —	2 — 8	4 —
1729	10 April 1730	7 — 8	5 — 8	2 —	4 —
1730	10 April 1731	6 — 8	4 — 8	1 — 12	4 —
1731	27 Martii 1732	7 —	4 —	1 — 12	5 —
1732	14 April 1733	6 — 8	4 — 4	2 — 4	5 —
1733	16 April 1734	6 — 8	4 — 8	2 — 4	5 —
1734	24 Martii 1735	6 — 8	5 —	2 — 4	4 — 8
1735	27 Martii 1736	8 —	4 — 8	2 — 4	4 — 8
1736	4 April 1737	8 —	5 —	2 — 4	4 — 8
1737	28 Martii 1738	10 —	6 —	3 —	5 —
1738	9 Martii 1739	8 — 8	5 —	2 —	4 — 8
1739	28 Dec:	9 —	7 — 4	3 — 4	4 — 12

Hvorfor Capitelet Taxten ikke Aar ikke skriven saadan som den skulde det förremidlertid, Paa Jacob Brichers Gaard Lund Herred, siden han er dan Mer end ved det paa Landet, som skeer efter Ordre Kongen og som i Februarii Aar 1740 paa nye Ribe og Tønder Amter blev ved Hjerred og Herred, som endelig blev trangt derpaa for den Maaneder Maad.

1740	Anno 24 Martii 1741	20 —	15 — 4	5 — 8	5 — 8
1741	13 Febr: 1742	15 —	9 — 8	3 — 12	5 — 8
1742	14 Febr: 1743	11 — 8	6 — 4	2 — 8	4 — 8
1743	25 Febr 1744	11 — 12	6 — 8	2 — 10	4 — 12
1744	17 Febr. 1745	12 —	7 — 8	2 — 8	4 — 12
1745	16 Martii 1746	13 — 12	10 — 4	3 —	6 — 4
1746	13 Martij 1747	12 — 8	10 — 8	3 — 12	6 — 12
1747	28 Febr 1748	13 —	9 — —	2 — 12	6 — —
1748	10 Martii 1749	15 —	12 — 8	5 —	6 — —
1749	2 Martii 1750	10 — 8	7 — 8	2 — 12	7 — 8
1750	2 Martii 1751	6 — 8	4 — 4	2 —	6 — 1
1751	1 Martii 1752	9 — 8	6 — 8	3 — 12	5 — 8
1752	26 Febr 1753	6 — 4	5 — 4	3 — 8	5 — 8
1753	6 Martii 1754	6 —	5 — —	2 — 8	5 — —
1754	21 Martii 1755	10 — 8	6 — 8	2 — 12	5 — —
	NB. siden ville in Major Agnen til	13 — —	10 — —	3 — —	— —
1755	1 Martii 1756	17 — —	11 — —	3 — 10	5 — 2
1756	14 Martii 1757	17 — —	13 —	4 — 8	5 — 4
1757	9 Martii 1758	9 — —	16 —	5 — 8	5 — 8
1758	1 Martii 1759	17 —	11 — 4	4 — 4	5 — 8

Copie af Skud Forpligtelse som indstaaer paa 6 Rdlr. Stemp. Papir til Amtstuen af Herr, som nogen Pelsgiver Gaard med Bøhrerg Besætning i Sandt Cabel for Kongens Tordenrø, [illegible] til Kongen [illegible] til Kongen.

N.B. Dette, naar Rigsdalerne betaales.

Som jeg undertegnede en Skud Rible paa Pelsgiver til Skud N.N. Pelsgiversgaard i N. Sogn. Der i Følge af Sandt Kongl. Maytdt allernaadigste Lov 5 Bogs 6te Capit. 5 Art. Giver jeg for mig for selvig til Sandt Kongl. Maytdt, som saa Jordstroll og Herre, alle den, som paa Sandt Kongl. Maytdt Vegne Jagt af Dalen for Skader, Sand, Skjed og alt Skad af Sandt Kongl. Maytdt og Amtstuen at klage, og da og Ulovligt skal Hares og Skjeres, og saadt i Alle Ting skal for, for Prioritet og Udlæggelse i Sandt. Pelsgiversgaard i N. Sogn valigt, af det der nu er og som Jordforsøl for efter, om nogen der efter og er i Alle Ting skjeer Tabelt mean Giøres. Og forpligter jeg mig til at holde Sammen Gaard i Hævd og Tarlig Stand og ej det bevoxende Aller bortskjøre. Skud uden med Skjøn Aller, af Sandt Maytdt Skjøt af Skader og Ulovligt er og Giøres Tarlig for alle og alt paaen Udlæggelse, med Hvad Navn det Navnes kand Prioritet. Det til Vidnesbyrd under min Hand. Bornholms Amtstue den 19de Juli 1756. N.N. Eller Da min Husfrue er egen Hand N.N. Da min Myndlinge er egen Hand N.N.

Navnelig er dens Underskrivere Kjøbmænd.

Saa staaer der ligelig Copie af N.N. udgiven Forpligtelse, som i Skud Skriftlig indstaaer Dag Dag: 191 in Originale af indhold og ikke Strøgen, Og som Gaard N.N. af Sammen Pelsgiversgaard i N. Sogn, da i Følge af allernaadigste af Hangen Resolutioner Lov Tabelt Kiøbsche Skal; Paa Kiøbe Gaard for Sammen Ren Rigsdr. Jermed gjøres, og igjen afmig Jens Kongl. Maytdt til Fordrags udbetaldes og Bevarges.

Bornholms Amtstue den 19de Juli 1756.

C. Andersen

Ville for Vidt
J. C. Urne

Pro Nota Skulde nogen ikke Skud Rible, den eller Dem til, Gaaldes Behrerg Besætningsudligelsen ikke nogen Pelsgiver eller Maaneds Gaard, og ej Tages Skud i Besøgelse, men Sammen Stoar til andre Dere Dager, giøres ligelydende paa 6 Sdr Stemp. Papir, saadan Skriftlig

Der er gangen Kongl. allernaadigste Resolutioner, Lov N.N. for i Sandt Inden Tabelt Kiøbsche 5te af Skud N.N. Pelsgiversgaard i N. Sogn, som Sandt Hus Skud Rible, og efter N.N. er Sikkerhed Betrag Skud, hangen ikke, Ej Skiøt Gaard Hus for Sammen Ren Rigsdr. Jermed gjøres Dette og igjen af mig Jens Kongl. Maytdt til Fordrags udbetaldes og Bevarges. Bornholms Amtstue d. 19 Juli 1756.

C. Andersen

Ville for Vidt
J. C. Urne

Specification

over de saa kaldte Lønninger og ellers staaende Aarlige Udgifter, beregn. i alt Aaret til 366 Dage saa vel som andre Lønninger, Hamlig. —

	Rdl.	S.		Rdl.	S.
Militien			6 underofficerer og 1 Tamb. à 18 rd	126	
for Aar og Dage i 365 Dage			2den Dito		
Staben, og derunder Staben			Major Schoz	150	
Comandant Hr Christen Krusse	800		1 Gemeens Deput.	8	
1 Gemeens Deputat	32		Lieut. om Capitain Joemann	50	
2den Command: Hr Christ. Gremberg	100		Fend. Anders Jørgensen	50	
1 Gemeens Deputat	12		6 underofficerer og 1 Tamb. à 18 rd	126	
Major Schor, som Major	150		4de Dito		
underconduct. Ritmester			Capit. Hans Rofoed Jensen	150	
Falenkamp	156	84	1 Gemeens Deput.	4	
Armeurd. og Mat. Jørgensen	50		Lieut. Clemen Mazeber	50	
Adjut. Lieut. Friesen	91	24	Fend. og Lieut. Johan Da. Rofoed	50	
Garnisons Felbereer Kohnen	120		6 underofficerer og 1 Tambour à 18 rd	126	
Profoosen Jens Larsen	30		4de gemeente Capitainer		
2 Lodser à 18 rd	36		Peder Jørgensen Sonne, Hans Madsen, Jørgen Sonne og Niels Bigtrup à 50 rd	200	
Artilleriet			Hammers huus Vagt, dage 7 maned à 2 rd	100	
Capit. Tranmoes	275	90	1 Gemeens Deput.	12	
Lieut. Elbing	159	66	til Gr og Lysen	1	
Adjut. junecker Busch	156	84		5905	56
underofficer Broder Sode	56	80			
10 Kanonstabler à 15 rd 27 ß	152	78	**Civile Betjente**		
6 understabler à 34 rd 21 ß	205	30	**Rentekammeret**		
200 Gemeens Langsen à 1 Rd	200		Rentemesteren	500	
1ste Cavallerie Compagnie			1 Gemeens Deput.	32	
Major Ole Hansen Sonne	160		Rentekammerskriveren	325	
1 Gemeens Deput.	4		1 Gemeens Deput.	32	
Lieut. Knud Sonne	80		15 Bemandinger à 18 rd	270	
Sekt. Lieut. Funch	70		**Toldkammeret**		
Qvartermester Hans Rofoed	36		Toldskriveren	158	
3 Corporaler og 1 Trompeter à 24 rd	96		Controleuren	90	
2den Dito			Strand-Ridderen	50	
Ritmester Falenkamp	160		**Kommercekollegiet**		
1 Gemeens Deput.	4		Grønlands Handel	150	
Lieut. Christen Rofoed	80		1 Gemeens Deput.	8	
Sekt. Mads Mortensen	70		Kommercekollegiets Skriver	80	
Qvartermester Mathias Thoer Hansen	36		1 Gemeens Deput.	4	
2 Corporaler og 1 Trompeter à 24 rd	96		**Justitiekollegiet**		
1ste National Infant. Comp:			Landsdommeren	100	
Capit. og Capit. Poul Ancher	80		Sørfogden i Kjøbenhavn	48	
1 Gemeens Deput.	4		- - - - - Nakke	30	
Fend: Peder Andersen	50		- - - - - Franicke	60	
6 underofficerer og 1 Tamb. à 18 rd	126		- - - - - Haste	30	
2den Dito			Forskellige Skrivere		
Major Claus Rofoed	150		Portskriver		
1 Gemeens Deput.	4		Øster og Vester Portskriver	9	18
Lieut. Peder Andersen	50		Klokkeskriver	9	
Fend: Gabriel Rofoed	50				

Genanter					
Aaskirke Hospital	60	"	Fend: Hamrecks Enk	16	"
Rector ude Lønne	8	"	Garnisons Proftm paa Kri, Stranøe	180	"
Pensionister					
Frøken Rosenvrantz	200	"	Hans af Aud Falsr Gage		
Lensgreve Frederik Thurøen	50	"	Militairs Udskagningsforftning	15	17.
General Major West	500	"	Udleftning paa Landgs. Specierne indkøbning etc. af greder propter	200	"
Obristl.t Amskops Enk	50	"	parlig mod		
Major Rasmus Nielsens dito	50	"	Hans Kiøbes Special Regning for det ski Høj. Konge Ridt Kamer		
Capit: Colnet dito	30	"			
Herbster dito	30	"			
Holker dito	36	"	Summa	9750	77
Lieut: Jørgensens dito	24	"			
Fænr.r Brunow	24	"	Bisker fast Jagende udgifter er ingiter og minnum Laad det ofte sil nu er Ham		
Ellebract	25	"	Hans Repartition og allerer nagt Forlade.		
Lieut. Brunow	25	"	Born holms Proftm J. H.r Sulz		
Adjutant Hanibal	25	"	Pth/ C. Schrader.		

Specification

over Hart-Kornet paa Bornholms Land Segneviir forfattet.

Øster Larsker Bygn	665	4	1	2	119/130
Øster Hagers Bygn	761	"	"	"	29/65
Ibsker Bygn	506	5	1	"	5 13/65
Rødelsker Bygn	187	3	2	"	12/26
Aalsker Bygn	124	4	1	2 alle	39/260
Pedersker Bygn	370	2	2	2	9/130
Aasker Bygn	870	4	2	1	2 23/65
Vester Maria Bygn	651	2	1	2	3 54/130
Nye Larsker Bygn	407	2	3	"	2 31/130
Knudsker Bygn	748	1	1	2	3 43/65
Nyker Bygn	426	5	"	"	25/26
Clemensker Bygn	825	"	1	"	2 43/130
Rutsker Bygn	507	2	"	"	2 9/65
Olsker Bygn	410	2	"	1	1 11/26
Åkre Bygn	322	"	"	1	7/13
Summarum	7963	4	5	2 alle	3 63/130

Borgemester og Raad i Aale paa Bornholm, giøre Vit, Hvilk ved efterskrevne, Borgemand Jens Kofod Pedersen som paa sit Eget Hustrues og Sønner Vegne Vinnøvige Bøn for i Byen, der er Født Dannesmand Niels Nielsen Walter, Knud Ottesen Jørgensen Ved Flegn Byen Født, Mandag Mand Jaand og Zigmund Datered Rigsdaleren i Byen Knud 11te December A.o 1657, og hvorfor kommendig det Borgerskab Jens Kofod er Ger Lovet ved og ere Jeme til Borringholm paa Kirken Dages Dis og sig med alle Forberelig.r f. Paa Jaand Mandag Vil Skjøn sig i Skibage og Begiøn ved det Compagniet og Indtaile med Øiøk og Kanner Dage paa enskaber.

Paa er Ske der i det Bors Rensfad Ned Bruisk ved Formelaf Vinders Overstand er Borgm.r Jens Kofod ikke Fidkommen til Borring holm

Kongeriget ikke Regen for Sole eller sidst forladen, og siden er Hans
Majestæts Kongens forlöst med tvende Riksdaler af Skillinger som paa Hans
Kongeres Dagbøger Skriftes: Jeg ikke er siden er ikke ikke udkommen
Ved, Mand eller og ikke Danske Land Indbyggere ikke bevidst er om
den Hendes Kommende Kongen af Danmark forlöbne Pinsedag Kaste ikke
Heller enten Lagerm Udsigt Kongen Kongen, eller noget Land
ikke Indtræde Land og til Kongen, eller andet Land i Danmark eller
Kommer Kongen Hellig Dere Kongeres eller Hans Nåde Dag, Kongen nu
efter Kaste Herredømme Aar 1658. Kongen og Kongen Kongen Land
eller en Lehn Sikker Land til gifted i Skanen, det Kongen Land Kongen
ikke eller Lille Land Bornholm til Conen Carsig Kongen gode Land.

Kongeriget Ordrer Kongen i Kongen Kongen Kongeriget Kongen Kongen
Kongen Kongen Kongeriget: om disse Kongen Kongen at gjøre det ikke igen
Kongen Hand sig Sig Kongen Obligeres Kongen Sig Kongen sin Kongen
Jeg er igjen Land Kongen Kongen: i Jeg er Kongen Kongeriget, som
Vi ikke Kongen med Kongen Kongen Kongen Land Kongen, men
Sig Kongen Kongen Kongeriget Kongen Kongen Kongen Kongen Kongen
Kongen under, actum Kongen Kongen 20 April 1658

Kongeriget Kongen

Kongeriget Kongen Copie er udskrevet efter Originalen, og
Communiceret af Rib og Kongens Mand efter Mads Bohn
i Rønne Land. Kongen 1754. J. Ellpe

Wi Christian Den Femte af

Guds Naade, Konge til Danmark og Norge de Vender og
Gøthers og Wendes, Arvelig udi Norge Hertuge og Schleswig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, Greve udi Oldenburg
og Delmenhorst &c: Gjøre alle Vitterligt, Hvor Os Os allerunderdanigst
er udbøden Vore Kongelige Confirmation paa Hvad Vore Kongelige Ordre
Ordre Os Os Kongen:

Vi Frederik Kongen &c, Gjøre alle Vitterligt, at vi Kongen Os Os
Kongen og Os Os Os

eller ikke nogen Mangel Forfang er giort under vor Hvedes og Haand. Given
paa vor Kongl. Residentz Slot Rosenkrantz d. 15 Dec. 1660.

Under vort Signet Frederik

Da vilde vi formelde Landfogt Hr. Peder naadigst Hans Confirmered
og Stadfæste, som og formøder ikke eller det Ved og Indhold som det, der
Ved Klager Confirmere og Stadfæste, saa og der vi Undersaatte ikke
eller nogen Dansk Gage at tage. og Viidermere Jeg ikke Fimber
eller Forfang ikke nogen Maade. Given paa vor Kongl. Residentz
ved Rosenkrantz d. 28de Sept. A° 1670.

Under vort Signet Christian

P.N. Originalen Gravat ikke at indsende, kunde ikke udkommandere Com-
mandant Kobbels Gravskrift da i Rome A° 1754. Test.

H. Wind

N.B. Conferere maa for Hannes Christiansen Ærf. og med Hans Hans
de Albert fra Maale Magistrat, Ved 20de April 1658., som er Faders
Broder, ab, Ved Lid Jens Rosfod Fiske Lid ab er ober Landsdommer Bornholm,
som der midtes, Ved Roes Tilsig af Kongs Skrivelse, Ved 18de Febr.
1658, paa Kommend under Dannelse Regierung, men Ej der ved
eigne Exercitie med Indbyggernes egen Hardighed, Tilsagt, Tavighed
og Tænksomhed, da ik fik Ved Dannelse Obrists Prinzensteed, der gaa ele-
gen Vers Gouver paa Landet, Jeg tig i Juli Ved 8de December
samme Aar 1658: i paa Hand udnævnt ikke Capitaine, som Dannelse
Mannes; men Ford sin Ryttere under Ditmer for Ved Jørgen
Jens Arne Lands Compagnie; Gi Ved 15de Dec. 1660. Lik
Hand for Ærf. Exercitiens Aere ab Ober Capitaine, et Supra pro.
Eilum paa Landet for allerrede der ved Ved 20de April
1658. Cederet til Berrig, paa Gaarden Lid af indtil Ved 8de Dec.
e. a. Landet Stod under Berrig; ved saa Kunde Gaard ikke
Ober gierne til Capitaine, ved under ved saa Ved af Ved Dannelse
Regierung, Gaarden det ikke er Overlig efter vuftendighedens, og da
og Fallar nogen Skrom under Ved Ballinde skriftelige Gravlude
ikke gik til ved Landets Ærfinder paa Dannelsen, Gaarden Ca, Brier
ikke Copier paa paa Landet rouleret og til Kriere Landt Jens Nielsen
Kiøb Gaard Overlegner Kunst Ser, ved Jammer Ved Gaardfadet af Ærf. Bal
Ancker i Ruthsker Lagn, som med sin Gaardfæstning det var Gaardfæstes
i Sinne Entreprise.

Jeg Thomas Fincke til Lerne Gaard, Hans Kongl. Mayt. tilladen,
og Ærf. Gaard
Dansk og Norges Ex. Cancellie Raad, Amtmand paa Bornholm og Assessor ved
Hans Kongl. Mayt. Høieste Ret, Kunder og fremmed Vidterlig gjør, at er Kaal
ing i alle Landets Cancelier, at Magle Gaard i Øster Marie Lagn, Gaarden Jens Rosfod Fi.
dersen, Høieste Hans Kongl. Mayt. Ærfaldne Capitain over de indbyggere Bolbater
i Øster og Sønder Herrerder mi i Ders, og Hannem ved Høieste Landt Hans Kongl.
Mayt. min Allernaadigste Arve Kronning og Herre for for og Ømbelig Ehr
fiænste Hand i Lange Tidsrum Tæt Gaar, Allernaadigst Kommit
ter; for ab nytt, og ikke Reglementeret paa Militien paa Bornholm

ellar ved Gaarde nedkommer; Jammer Beand, da hand ved ammanmerk, at Skibsbrand og Stan har forder ved og at brænde, og hand siden der ved paa Jeppe gik ved at Ex[illegible], ved hand med stort Møje, at Cæpik og Lossperlighed, ja som Ex[illegible] Mikkel paa yderste at lade og Jagge den samme Gaard og sin Egen Mikkel; Dette at hand saa ofte sin Hustrue og sine Mange Børn, nu ganske Berøvet, og der ved hvem skulle Melsegaards Jorder, og ellers nu kom ved Lude ha at tænke mere reuerend; en ved stor Ekstraordinair jaarsk Vermerk at Werk sett paa Jeg: Dørker jeg efter hands og hands hustrues inst-tentige Bøyning og Beiering paa høyst Samme min allernaadigste Herres og Kongens Skaadigste Tilsag ude Jnspekt, at paaskyn sin nødne ikke nor at tilfredstende ikke Kulet for Herres, end Lukn efter hands vaabelige Afgang, strax Kulet for Ridfogd Tilsigne Kongen Capitaine Jens Skofoed at hand hustrin Margarethe Enders Datter, den Gudskt skalende Konkrek Jørk Hamman Era Junsdt Kalk sin ka ikke Era Jammer Gaard med Jnnbo mange Jnaar Kæn Kulet Kongt Tiko nut vige eller Gjeldner. Menes skuf og det til Belegnelikt Ødehus, Kalder Ellis Junsch, hvorfor eid gaar og Skir, paa mere høyst Samme min allernaadigste Herres og Kongens Skaadigste Tilsag, for nøn negre Landgilde at maar Nød og Ødelæg paa Jammer Mark, den Jnnbo Ødebrænd, Jeppe Capitain Skofod, ahs nu Skin Herres og ahs Herrinnes hands underdanigste Tiensterne; Era og at finde og hvorfor Kongs Mikkel Tilliger med Sabrens Skaarne Mere og Skatte til, den Jnnbo gik og minder efter Kommer Kuttuend, som med Capitain Skofoed Tiensterne ud Forige Krige eid Wel Erkiendt worder, hands Kongl: Majt: Min allernaadigste Herre Kongen Skaadigste Tilsagn til Tiensterne Erindring og Belønninger Mister Kongl: Confirmations Tilsagnes.

Dette til Vitterlighed med min egen Hand under skrevet og mit Segnet for trykt. Datum Hammershuus Slott paa Born holm Anno . . . Novemb: 1676.

J. Finck (L.S.)

Fortegnelse paa de Kirker her paa Bornholm, hvor ved ere à parte Klokkehuse, Staarnet negre den Era Kirken, og Kirkegaarden, hvorudi Klokkerne hænger, saa og de Kirker hvor Klokkerne hænger i Taarnet, eller: efter Bornholmsk Skaan: / Østerlen —

De, som have à parte Klokkehuse.	Hvor Klokkerne hænge i Taarnet.
1. Gudhiems Capelle	1. Svaniche, Kirke
2. Øster Lars Kirke.	2. Nexøe,
3. Øster Marie,	3. Bederskier,
4. Aas,	4. Wester Marie,
5. Bodils,	5. Ronne,
6. Poels.	6. Knudsker,
7. Aaes	7. Hasle,
8. Nye Lars.	8. Allinge, og
9. Nye,	9. Roe Kirke.
10. Clemens.	
11. Ruths, og	
12 Olsker Kirke.	

Anno 1698. Den 12te Januarii haver jeg mine Herrer Tilliggemand min tro og mine Officeer, efter Kalende og Calendr. Commandant Bugenhagens til mig utgiffne Kiøbfiske ordre, som ing af dato d. 10de Jan: sidstafvigte at Lesesses af Lensmand og Byfoged Hammershuus, som ahs nu Grefinnes Kongt paa Mølegaarden Aldelgiørum giøres, som er ennu berø-

Ad Tit. Commandant Major Bruno i Commandant Bugenhagens Tid, efter Nie-Commandt, Lieutenant-Colonel Jørn Rolland Rosenkrans, Major Christian Ottesen og Capitaine Jørgen Ludvigsen Brunn, og der stal nu efter Kongens Ordre alder udi Kongen.

Vinduer og Dør imidler og vinde. Det 7: Ildsteder, hvoraf der ingen er afbrudne, og ingen der er helder befunder. —

Thille Moders-Kammer.

Thille Hal som ved en Gammel Constabel's Rum er indrettet til Hvorfra for paa Kammerens.

Vinduerne og Vinduers Karmene ere berte med Dørene, tilligemed Sengestellene, og det Mellemste Kammer er berte med Loft; Den Kammer berte, Hvis Loft og Sidevægge den har ved. —

Ude det Kammer, hvor Jomfruen Tøi var udi,

Jomfr. Thøi var fra Arrestgaard hidsendt, Dem fik til Kjøbe og Ved Var.

Der ere berte Vinduerne og Vinduers Kar, og paa de Reinerne og over Trappen; Vinduerne og Vinduers Karmene ganske berte. —

Over Salen.

2. Ovenlys berte, hvilke inden Lofterne berte paa 2 Ildsteder. —

Over Ridekammeret.

2. Lofte med Karme ere ganske berte og indrette, den det til og paagaaen til Salen er ganske berte med Jernskraaberg tilsammen. —

Paa den øverste Sal.

Er 3 Vinduer med Karme og Vinduers Karmene ere meed berte, og det 4de er Vinduerne berte, men Karmene ere ikke. —

Paa den anden Sal.

Er 2: Vinduer Par med Karme ganske indrette og berte. Paa den Ene Celle Loft, Langs 5: Ildsteder er Nylig afbrudt den Veiir, et Jernlø Lofgalter, 2 Ildfaste Lofte, over det Ildsteder og Lofte med Lofte og Kammer ere ganske berte. —

Paa den Nedersta Sal.

5 Ildsteder ere med Jernlø Lofte med Lag og Lag Dørene ere Nylig afbrudne og Reinerne tilligemed den øvre Gaal er nedbrudt. Celle Spiis, hvor paa 5: Ildsteder ere ganske berte og alle paaindrem, som Lam over Ildsteder, Jøkkener paa begge Siderne er berte.

I Bregerset.

5 Ildsteder Celler er indrette. 1 Ovenlys Dørene berte og Lofterne paa den øvre Loft over 3: Ildsteder ere berte; Paa den Nedre Loft over Kjøkkenet er Nylig nedbrudt en Gavle, den Sparre, og Lofterne over 2 Ildsteder berte, og Kjøllen ganske Reinerne. —

Det er Leiet Langs, som Ford Bonden og til Ridefogedsæde, hvor der 5 Celler 6: Ildsteder, den Gaarde ikkun det Leie, som er ganske berte med Vinduer og det.

Over Porten

Er Ovenlys og Lofterne med Dører og Vinduers Karme tilligemed Lofterne ganske berte, ellers Gaarde selv Vegne ganske Brøstfeldig og Reinerne. —

Hammers huus ut Supra. —

Jørgen Loewen
Klow.

Casper Henrich
Westervald.
Morten Magensen
Niels Nielsen.

Magens Madsen.

Hr. Klar var ikke blev, ikke allerede en Ordre til Jørgen Jensen Klow, Capitaine, og Capit. Westervalds Compagnie.

Anno 1756 den 11te Aug. var jeg, med gr: Obrist Lieutenant Cort Ulrich von Bülow paa den Konge: Ladegaarde til Stede, paa Hammers huuser Plads, hvis andem tilbage Staaende Rudera vi tage i Betragtning. Blev der anmelt Lemaxlings Vedtig er indrettet jeg mig efter følgende:

1. Paa en Mijne af et Taarn, midtem omtrent 20 til 30 Alen høj, efter gamle Folkes Egnende, Lidet Matelet Lagen, paa den Side som Vendte til den indre af det Ydre Gaarde, hvor der er Kirke, Huse og nu indlagne i en Vaan Ydig Sandstean: A: 1756 S: K: Jørgens, Kal Konge Sveder Kitting, den sidste Ludvigs Hertz Maus Hansen Bornholm, Kongsøm og Ribe, de omtalte Taarn Det var Konges af et Ludvigs, mindre end Lu Ulrich var den Ukjendte. Jeg efter med Kjøbmænd, Ole Kjøbmand Thøm Hansen Hansen er Konge Ser, men mundlags Fiskn Ser Brøstfeldiges Ugift Ulrsen med Ryggen og

Reparerede — Pro Nota. Den muligt skrevne skulde rigtigen
hedde: Maglebaarn, hvilkeskjøbte den mageløse Storebaarn Tøje Skalbø og
ihuus Ernemelk almindelig i Danmark e. g. Maglebøje, Steenmagle og Steen
lille etc. i Island beliggende Land Øyer.

2. Udi samme Leyning, den gamle gamle Kirken paa samme Stoedet Leik og den
eiverste Gaard, og hvis Leik Muur, hvorledes vores Forfædre med mu kom
mulig Fol staaer; er omtrent 16de til 18 alen lang 8 alen bred og 7 alen
høy. Menes aldrig kunde øde og alle Ting indvendig Betagen; kunde
endnu kunnelig fol, med Gandskaarne Mahl paa Muren paa vores
Gamle Oldtid saa staaer, Kraabens hand Kaaben og nogle Lerer med alle
Gouverneurer, saa gamle vores Sæde overtaukt, den gamle Kongeslaae Høje
Grand: Holger Rosenkrantz med hans Waaben, saa gamle Ridder nest for hans
første Fruues Waaben: Gyldenstierne, paa venstre side hans anden Fruues
Waaben: Krabbe. Derpaa den Christian Sedde med hans og sit hans Ledsages
med Fruues Urne Waaben og aar stall 1678. — Nedenom indvendig i Kirken
min: Falck Høje med Waaben, 3de aflang Kongeskjøn Ringsted i Oktober. Hvor Sidste
hans Fruues Karen Herredatter Krabbe Waaben, med sine Sidste Afskeed og Skaarm af
alt sin Kraft paa Kraft, saa af gamle Ridder Stamme ikke Skiøn.

Videre den paaraa A. S. og et Waaben den gamle ved 2de paa Bag Kanten
Ryg Høje den gamle Kerre og Falck Vrideskjøgen, Kanne i Hjelmen Gale og Gaard af sine
Vaabens med Velsk gab og Krone paa Gr. mekt: imellem i Øverste Spaar af Kaa
ugt Gaard paa Kant af Gale Hjø, Ene med Skjøk Hans Schrøder, den Sidste
Elsø Rosiskjøns med det Kaan Løsen zielm. Det sidste Staaer af Waaben ved Skjøn
de, alle Spaar alle Gjøs Gand ude, mellig Gandskjøs, mangen mulk i Gjø Gjøs Staaer
Christ Pietate et Justitia. Dremmer Johann Dieb: von Wellberg, med
Waaben, hans Hand Falck Tiøl. Nest ved Hand Gjøs Liesselle Grelle med
Waaben. Det sidste Staaer af Gaarde Skjøl Skeet i Dr. Gaarde imbfol
mink de Gojer og Krabbers Waaben. Nestfølgt af Gjø Gjø Gjø Skjøl
Ringsted Kirken sjøer af den Staand Stræg Kanfiske Haand aller Kanten al
Vers, nellar gamle i den Øster og Vester Gjøre af Kirken Gjøre af Gjø
Gjøre en Kortfaan og mulig en Kabel Gjøn Gjø Gjø til Gjøre i Kirken
Det Gjø med Kirken Gjøfaan til Gjø nudum af Gjøre Gjøre af Gjø
Gjøn Gjø Gjø Gjø Gjø til Gjø af Gjø Gjø.

3. Udi en anden Leyning nogle Gjøgen Gjøl af Gjø Kanter imbe
ille andum af Gjø Gjø Gjø aller Gjø af Gjø Gjø.

4. Østlige Gjø Gjø Gjø Gjø Gjø, Gjø Gjø Gjø, aller i Gjø Gjø
Gjø Gjø Gjø Gjø Gjø Gjø i Gjø Gjø, Man aller
Gjø Gjø af Gjø, Gjø, Gjø, Gjø aller Gjø Gjø i Gjø
Gjø Gjø. Det angaa af Gjø omtrent 20 Gjø Gjø Gjø Gjø Gjø
Gjø indvendig Gjø: Gjø Gjø Gjø Gjø Gjø Gjø Gjø Gjø
Gjø Gjø Gjø Gjø

Den Grønne i Ihud paa Kalkes Kiøbmand i Stykkerlyn Kommune og ikke allene ved
Kalkes fem Forbrænde til Egen Brænde men og Brænde brændt til Kalk ellers Cement ad
mere end Lejeskum og nu endnu ikke for Hammers huus Kalk saae Rudera af
Opus Gothicum Mel Kaalt Kalk paa og Brænde er Brænde Kommer
udagtet af Cant. Rage Brænde maa forpaa Landet i Lerdum Eiber Den for
bruges, ansparet Kjøbmand og ikke i Hammers huses Øjenmaade Lindbyen
ad ogsaa Gerfte Kirke for vores Minder, Bygger i Lærmure og gjør Kjøbe
vedkjøbing Jomm Ca Gaar nu Jorg Ved Dyrk. Det er for mærkelig for
ved det Gamle af Stort Kirke, som med Eichen Bygt er saa vidt Forbygt
det nu om Kjøbes Gaar ad ikkun ligger lig nu med Jorden.

Og mindelig Gjøre ihud saa Langt som i Jorden er Gaaet ned Sammenfaldne
med det Paradis Gjøre ihud Kirke Spikker Egn Beliggende Kjøre, Jeg og Sammen
slage Brænde Kirke, Kirke ihud Jorden det er gjøre saa gal anden at Jorden er
ved det Gjøre Gamle Gaaet Staar endnu Gjøre i Land ud Jordbyg Gjøre det,
Gjøre det er ansparet Gaar Gjøre det Lad Lem Brænde Jomm en Landsdel ikke Gjøre
mere, man Jeden mange Gjøre Anslagen til a Lad.

Erklæringen er ikke
ude de Gjøredit antigvidetes ad engen Gjøre Kirke eller Gjøre Erklæring Kirke
Gjøre; Gjøre Gjøre er Gjøre Gjøre, Gjøre at man om Gjøre Gjøre og Gjøre
Kirke Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre i Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
1774. Gjøre Kongl. Allernaadigste Erklæring Gjøre Gjøre Gjøre og at
Gjøre Gjøre Gjøre i Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
Gjøre og Arrest Gjøre Gjøre.

Kalken Gjøre de nu Gjøre Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre, Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre i Gjøre Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Kalken. I øvrigt er det Gjøre
at Gjøre i Land Gjøre Rudera, Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
og Gjøre, at man Gjøre Gjøre man Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
Gjøre Gjøre.

Efter mine efter gribelige Undersøgelser Hammers
Mures Gjøring nu den Gjøre, efter Gjøre og Artille
rie Gjøre Perfection, Gjøre det Gjøre Gjøre til Gjøre Gjøre
Defension Gjøre det at mange Gjøre Gjøre Gjøre; Gjøre og
Gjøre Gjøre det Gjøre, Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre,
at i Orlogs Gjøre at Magt Commando med Gjøre Officer Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre, Gjøre at Gjøre i Gjøre og med Gjøre Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre Attentata Gjøre Gjøre Gjøre og Distrikt at Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre.

Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
i Gjøre Gjøre at Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
at Gjøre Simpel og Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre, Gjøre Gjøre Gjøre
Parade Gjøre for Defensions Gjøre.

Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre
Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre Gjøre

men og ikke altaleres mere Mandet. — Ginden der Klatte i en Dal, kaldet Møller Vigen, hvor der vum der Staard en Vandmøller er nu meget gal Lidt Ting tilbage. Oppe med Kirken skal der staa Staard en Dele Møller, som agen Minerer, der ogsaa paa skal Prinkenskioder og Hul og der er under Land Mand Jagt der Vores Grænser. Over Kirken findes Porsbrun mange Steder og Lien Dal med Hiis Fabrik, og Hulvæd med Slifer Belagt. Hvor gravne Cortitz Uldfeldt som og det sidste Dippel skal Jagt Ikke arrest.

Paa den Øver Side af Kirken i den anden Gaard skal Blakke Jagt Gaard. — Dennes nærmere med Siden af Kirkegaard paa den Vand Øster Side paans en Stor Landskab der gaard af ende i Ringen og Højt op om Kalkes Bro Ringen, saa det er Dansk Kraft og en Bro og mange farlige at gaar Ifterhin paa Taken. paa Høger Haand Lidt der ved imod Hiis Vestre Side der er en Muneth Valge Jagt Staard til Justitien for Garnisonen. Den Venstre Haand af Ringen som ved Ifremmelte Møller Vig mellem den Haand, paa en Mark indgang i Ringen, Hvor Mand med en Vand skal Lunk der mere end, siden er det for Lavt Grund og ingen skal derom Jagt Vand sig der eller longst ind; mere end Jordskelvet der Vand det Land mand paa skind; Men der er Ringen som en Hulvæg ning alle Den, og Ligen Jomme Steder, Vel til 5 el. 6 Fod. og Ligger nim Bliver det Jubaler longer ind, end mere af Ringen Ligelaver mange Ligen, Ligesom med Jordtrommen Stumpe, midt ude paaen som en Rude Sydt ud i Havet. — Paaa mangen ude Ihuer Gnen dalen Jemmen, alle det ringste Vand Dejder ned af Ringen, alle mange Lydt Vatter sig, gir det Straaen Stor, Land og Echo, der er mand Jagt, skal Lunk Bliver for Lumelt i Havet og for Skrøbet. Det der ved op ad Taken til Slottet er for at Stod, Hvor efter Folkes Forteling i Gammel Tid en Jemmelig Landgang skal der Jord ej et Lufter og det forsøgt at Gick mere Minered Rotter, men Bliver Derpaa Tilbage igjen. —

Ifølge Dette gjem og formanne denne Landgang skal Strækk sig langs mere Landet Jen indigjemmen, paa Jen Sik i Roe Vogn, Hvor ligelaver er en Dyb indgang Jen Hvad mere end Ringen og Lidt Dort Ulne, skal nok der en Jord Vem, fordi der er Jen Mørk ud Jen ind Jom i en Vem; Ej Vem indtaleres paa Bornholms Ulun. —

Mandagen Dend 4de Juli 1757 haver Vi underskrevne 2de Dan. ske mænd, og vi 8 Ogen og Grandkinge Mænd, alle efter Hovedet og Vidlbaum en Gr. Etatsraad Ulnes Ordres af 22d og 27d Juni Jeftlerden nicht paa Hammers huses Rett og efter Højstbemte Kantmanhuus Ordre, nagn til Jaft efterfaat Slottets Minder, da Minerne der paa den Norden Sik Jen Korten til Vaden Jiesten, Vexinter den mørke Dal af Vor Kemper Stenn og gegem Kalk og Lidt Minder Jaan indvendig, men besparlig ud Kalk Lafe. Dend Vester Slotts Minder mangt Jøt og indvendig med Jtore Kemper Stenner og nøen til mind Minder Stenn og mange Skalk og besparlig ud af Kalk Lø, og mindre Jøt. Dend Jøn Jen Rotz Minder, Dend Jøt Dal med Kalken Jen af og mind Jtore Kemper Stenner Dagger, men for Stoen med Mynd Jegen Sklanckt. Dend Østen Lunk: paa denne Minder er Dengt ud Laan Slemme Laan Kalk mere end Gynden til Minder Stenn Ogalen i Longet og 80 Stenn i Jøgen, det gaaer er af Kemper Stenn. — Der Dend Øster Side er af Jetmer Stenn 11 alen i Longet og 36 Stenn i Jøgen paa Jammen Side i Nord er Jendte Minder Jen ved 30 alen i Longen og 80 Stenn i Jøgen; Minderne indvendig mangt Dyt af Kemper Stenn og graan,

Bredde, og det udvendige Murværk siden 18te januar Dette Aar, den Mur er omtrent 5 à 6 Fod høi, Kjælderen til Huset paa 24 Alen bredt Murværk Stuen udvendig, og 40 Fod i højden, det øverste er af Kamer Sten og Gaar Kalk, og med Kjælder hiørne af 18 Alen i Længden af Murværk og 50 Fod i højden, med Huset paa 11 Alen Murstykke i Længden og 40 Fod i højden. Imidlertid er denne Mur Stuen Huset blev paa Lagerlig af Brodt 60 Fod med Murværk Høide og Bredde, paa sidste Gange Mat 30 Alen de gamle. — Paa Huset indvendig staar af Taarn Mattele Taarnet Bredde, den omtrent er 5 Fod i Højden med, og er opstaaende af Kamer Sten og Murstenen Liggende og paa hiørnet en af Cement Sten, Udvendig Huset mangler det dralinger af Murstenen og Gaar Kalk, skulde ligge 3te Gange Kalk mellem. — Huset imellem Huset Taarn er Brendt Hælvninger paa 17 Alen Lang, 5 i Bredden og 5 i Højden med Brendt Sten. De 2de andre Hælvninger, der Gjenden og Øl, Cider indeholder, og af Murstenen. Bestaaer af de Brendte Taarn Huset den Stor Hælvning, Huset Bredde 20 Alen Lang 11 Alen Bred og 7 høi felt af Murstenen og nogle Gaar Tømmer ude Murværk. Huset er det er en Hælvning 11 Alen Lang, 11 Alen og 7 høi, den Kalde Brendt Taarnet, Huset Huset er endnu Murværk af Brendt Sten, og med gamle Bygninger og det Hele Mellem Mat Bestaaende. Gjenden Taa Mattele paa den staar en Stor Stor Murværk Huset er endnu Brendt Sten. — Den Hele Huset den er en Hælvning 12 Alen Lang, 8te i Bredden og 5 i Højden, og en Skorsteen midter Felt af Murstenen, ude Mellem paa Huset Huset Hvad er Gjemmen af Gaar Kjeller, Man med Huset, Øl og Gjenden Dette Lange Murværk Huset indgjerdet Hegn, den er af Mere Stenhuse Landsfolk Huset Det Landsland Bergen, det ligger en Dam og en Bæk, den Huset og endnu om Brendt Huset 12 à 16 Alen Bredt staaende ikke paa Bæk indefra Bæk ligger en Dam og med den yderste Bæk, er og en Hælvning af Murstenen og det ligger en Lidet Lange Hænge; Det er den Hælvning, den Vi om det Øst Bots Muren Bund gjem, da er der Bæk Stor og Bygbar Man Vilde det er en det Huge af paa andre. Jeg det Landets Øydr, som Magtinist og Bruk paaen Bunk Mere Tøngelige med minder Indretning udsom Gaar den indenlands Gra og det af det god Materie Brendt Jeres Vi 10 Mand, efter Bæk er en Bæk indgjerdet Gd, Det og Kloegang, det Gjøst Gjenden det, Møller Gjem Bæk, der i Ligger Dam Det Gjøst Dem af Bæk det Gaar Mere, Murværk Bredde paa, Det Dem og Det Bræt og Dam Møller Vig efter Mere, Gjem Det er mere det Gjø Land det Bos gang, og det det Ligger Bund. Den Øydre og Bredde Bit af Bots Murværk og med ude Bæk Bæk i det af er det det 4te Landsland Bong og det det Ligger Bund. Den Øydre Bit af Bots Murværk ligger andre Gjøder Jem Constabel Jens Hansen det Bærlig Ligger af Vice Commendanten Jacob i Bergen, Ligger det Mere Andre Landsland Bots Forder, Bærlig Gjøder det det den Landsling og det Lipod Cmor. Den det det Ligger en Gjøder Jem Hans Nielsen Bærlig Gjøre det Land Dug og det Lipod Cmor det Bæk af det det Forbundt Gjøre, det Ligger det mere andre 6te Landsland Bots Forder. —

Sognen ved at ind Ste Gylle, som Jørgen Andersen årlig giver
Hynde Tiende. Men til Kirke er hem er 2de Tønde Land Ager og
Tønde Land Klostergang, med Kovrand og alle paa Marken; hvem Los Tønde Kloster
gang er Ager om Ring Rotel, som for 17 Aars Tid siden for Hjem Allenge og
Sandvigeborne og nærmest Egne Folks Hveg og Ager til nu Folkes Græsning
Man siden det rydder enten, mere og mere Ager Gie indgiærdes. —

Ydet sidst Jagter vi maatte efterstræbe Øen marken ekker
for dette Ager Ting og da er den 220 i Tønde maal lang og omkring
206 Tønde i Bredden ved engen, hvori Ting Mark er ex mangfol
dig Strøing Grund og Sand Klipper og engen Ved ex nogen god
Grund Brøndelig til Ørs jord, hvoraa Sand og nogle Dele som
hvide Sand Ørs Vers, Ler og Kogrand hvoraa Mere Ting og
Sand paa, og paa sin Vestre side Ting Ager ved Øen, hvoraa
Ligger 2de Karter, Mølle Dalen Dalen der den ene Ligger, som
for Enden Aar ex Lige Dalen og under omliggende Mand Ager lig
som flytte og Sand Ørs Ødelæggelse, og den anden Dalen
Ager Mynsen, som paa hvem Mark ved Ørmødelæggelse
Ligger som Sand, som de nu Land Mer Tienlig til at Dalen Fest
nes, er de ubemeldt; Ydie fair engen Sand Ved paa
paa hvem Ting Mark ved Ager Tilrilig til ej ophøm
til nogen Dags Fiskeri. Paa hvad Sonder sit ude en
Ydt Dal, der ligger en gammel Kirke Ager, Fra Sønder
Hager Gilde og til Sankt Gilden med Vang, er i forige
Herringer 4de Gorde med Ekner og Gaarder, i Sankt Dal
Jomunds Ager Mandt, Men de Sankt Gorde, som Ligger paa den sør
Vestre Sankt Ting, der for Mandt Dagnt Los med sig og Gand
Skarde, og Gorde Los; Ville de selv paa nye op Dømmes
ved Ørre Herr og Gaarder, Ydes det mere Vel Dat paa
Ny Ringen paa hvem Folke indmar. Hvem gadde
Det Ørre Ting og Folkes Østre Mark, for i Maade Mind
ment til Folkes Græsning for Ydrem Allenge og Sandvig
og for andre Vanke ex Øst og Sydøstlige Egne, og i
Gammaard for den til deres Creaturer Græsning og Landvidts
den største mangel for den; Jamden det, skal Jeg Sander og
Egn Folk i forige tider Tvingt hvem Ting Mark paa sin
Egne ex Østre Kanslerer paa, til Batterierne i Jøge og
Sandvig; Og naar alarm og Overre i forige Krigs tid var
en Dommer Eiden, Gamle mange Steder ex Øjenmærk Sidt deres Øst
gaarde der paa Gras, og derfem hvem Mark Ager Folgt til en Mand
Gjerdem, Der ex mange Mand til Øverste Hinder, og siden Sinds
eigen Ved Østen ex Jeger deres Ager og Øres paa, som Dem
mere eiden ex Cut sig, efterfem det Østre Hammel Eid ex, for deres
deres Ager Dillie ex Jeger deres Øverste Creature Græsning; Ellers
Øst hvem for Sankt Klostergang Ager og Ting Mark for vil
ex de Maade og Maaneder er, Dette det eiesirede daler ex Øverdie om
Jen mod ex forfarelsing Ruiet Folger, ex det for mmalt Skalerte

Begravet i Paarhus Dom for, Forved Paaran Kiøbstæder nie underskrevne Gouverner under Kongen.

af Ellers Bogn Peder Nielsen, Jørgen Hansen, Christen Pil,
Rudkjøbing Hans Hansen Ole Hansen Sonne, Christian C. P. Pedersen
Aalborg og Jesper Hansen, Niels Hansen
Sandvig Michel Moensen Torn, Hans Christian Wimberg. —

Her er ved Siden efterfølgende mig selv efter underskrevne Epitaphium en Kistegrav som er gravet paa Kommen i Vand mum Stand under Kirkeriste, Lig Kammer er 8 Fod dybt som for, hvilken Kammer er indhegnet med Tømmer og Jernstænger med en Dørning hvor med alle er betegnet de 4 Evangelister efter deres Symbolis. No. 1 er Ørn. No. 2 er Tyr. No. 3 er Løve. No. 4 er Menneske. No. 5 et 6. Paaran 2de Engle, en Dødning hvor med en glas Undersigtighed — Ser stand Med alle Sakligr, Er under Gyldne Kleder Skiøt Legemes Rest er Rumlen ren Ting i Jorden der Skiøt Højædle og Kirsten Major Ole Sonnes 1753. i sit Alder 77 Aar, hvor hvor hundre Piil efterlagnum paa Hvad yderste Dag en Glorlig Sørening. —

1. 2. 3. 5. 6. 7. 8.

der skulde efterfølge Ligtaarnet Fejer. Er Kristen Ville Ligtaarnet efterfølgende Nemlig 1.2.3.4. er indhugne forskellige Symbolisk Billeder Hovede. No. 7 er Verd. No. 8 Ørn. No. 7 Paaran er Ørn. Gedigtet af Hiertet som Ligtaarnet Hiertet i Venne grav sat ned. Paaran skulde: Prem Velbyrdige en Ædel Ærv som Dødt Aar 30de April

ad Pag. 177.

Dennem Paaran Opskrift Lydende er som følger: Frederich K. til Danmark og Norge etc. Hans Kongelige Majest. vel Bestaltet Lieutenant, ved Sønder Herreds udskrevne Compagnie, Den Ædle og Mandhaftige Mand Weijdeck Gorgas. Barnefød udi Polen, udi en Stadt Kaldes Posterborck, og efter der og Alder tient mange høie Herrer, omsider Kommen her ind til Landet med Ritmester Brinkes Compagnie, og efter saa tient Hans K. Majs. for en Espenedriger udi 5 Aar. Siden tient Hans Excellence Hans v. Løvenhelm for en Lækkarl i 13 Aar. For en Sergeant udi 9 Aar. Siden er Hans Excellence Lieutenant og det forestaaet udi 12 Aar og 10 Maaneder. Døde her i Os Kirke Sogn. Døde D. 5. Marti 1687. i Hans Alder 59 Aar 10 Maaneder.

Memento Mori

ad Pag. 106.

Paaran under den Latinske Inscription: Nobilitate antiqua etc. staar: Oblivisch en Kvande af smaar Kraanum Legestaat, med 8de ristaarnede Kraanum Douglas paa Hver Gaal sidder et Langhierts Vegrem. paa Hielmen staar Engelske navn sellaurs 7 paadanum Langgiers Vegrem — Naden under Maaneden 1577. 2 Julii. —

ad Pag. 118.

Udi Rønnebærks Journal eller Dagbog findes No. 1662 og paaen følgende Oppringes Indskrift Udi: Frøken Barta gaaet von Anefeldt det Hun staaend Sidder i Kiøgen, og findes jeg af Kongeligbetjente, det Hun Hvem Hun Oberst Schroder Skrin. Hvor ihand Familie Anefeldt er min selvskabs Oplænnet. Og er det Ikke Hendt Hun Kiøbenhavn i Byen for Anefeldt, Hund End Hilsen ikke Hun, saasom det paa selve Vinduen Hun Kiøgen og det nij Hilse er det Anefeldtens Navn; det Hun Kal F. B. v. H. F. End Enkjøb. Frøken Barta von Anefeldt. —

ad Pag. 103.

Hvad Kirke-Skriverens Gravskrift:

ad Pag. 177. Her under er begravet Bijeskriver Matthias Ipsens Salige Hustru Kirstine Hans Daatter, som Døde i sit Alders 39de aar her udi Nexøe den 26 Juni 1748. –

ad Pag. 104. Hvad standsmessen vi hammers Epitaphium ex Lemo, Arbrich Hans Mortens og Kerstens, Gerrada Jørs Kjøbm: Anno 1596. skud 25 Dag i Juni, slogt Ole og Ole Nelbijrdigen Peder Hansen til Simelle gaard, som dem Tvende Domina paa Bornholm, udi sit Alders 60. Aar: Gjør Bisk gjøt

Tabelle over heele Landet Bornholm

1. Øster Herred.

I. Øster Larsker Sogn.

A. Gaarder

a. Proprietarie gaarde (som nu staar under nogen Ole eller Tall i Jordebogen og Matriculen, og inkun til Kongen betale inkun Contribution, eller Matricul, eller Qvartal Hak: i alt Tonde Hartkorn 2 ½ aarlig:)
Ingen i vhte Sogn

b. Eller Lensgiers Tallet. 49.
1. Vi ere ikke Tabygte. Alle.
2. Skiøder, eller ikke bygte – Ingen –
3. Skogle, som Kongen Enga Tiende Tallene, i Aar er Kongen Tabelt, det 1. Stykke, Hemlet vhn: 25. 33. Td 41. 0 ff. No. 2 blev solt 1744 samt ved Auction bortsolgte.
4. Som give Kiøbmandsmænd Kiøbmandsgilde Tiende, Tiende, Tiende,

B. Huuse, Bonnerne, Lejligh. 5.
C. Hartkorn. 76 Tl. 24 Sk. Frie Nr. 25 – 1.
D. Contribution 2 Rd. 4 Mk 2 S.
E. Fiskeleje. ingen.
F. Afgang – ingen, hvor det omtrog.
G. Afslag nørh: 5 Tl. 2 Sk. 2 Forbeder Huge
Rot 13. Bonner: 2 Forbeder alle afgiftes
H. Jordebogens Forbedring. Ingen Lug, Skovbetalder, mod dens Afgift 7 Rd. 2 D. Smør.

III. Jesker Sogn.

A. Gaarder
a. Proprietaire-Gaarde . . . . . 2.
1. Skousholm.
2. Kaasegaarden.
b. Selv Eiere. Eller Fæstere 36
1. Enbygte = = 27.
2. Støler . . . 9.
3. Rougen Kimpalden: Ingen
4. Som ei giver Kimdelshaugen: 2 Rd
mod Cd: 2 Rd og 1 Sk. 19 Rd.
c. Vaarnede Eller . . . . . 27.
1. Enbygte = 20.
2. Støler = 7.
3. Rougen: Næsten Gaarde: maa 14 mun nu følge.
4. Frie Vaarnede:
a. Som betaler Kimdelshaugen er 6.
b. Som ingen Kimdelshaug betaler er Nr. 1. Nørregaard.
c. Eller Nr. 3. som er Christens Mensal. 4.
B. Huuse. Tygge-Huset, er fri og betaler ingen Kimdelshaug eller noget andet til Rougen.
C. Hartkornet . . . 506 Tl. 5 Sk. 1 Fk. 3 Alt.
D. Contribution . . . 180 Rd. 4 Mk. 1 S.
E. Fiskelejerne:
a. Lillee.
b. Aarsdale.
F. Afgang. Imod 23 Rd. Bonner: ni at finde.
G. Afslag. I 15 Rd. Bader: paa en Dæl af Huusene, hvor ingen afgiftes.
H. Forbedring. Ingen.
I. Kiøbstad: Svaniike 1) Jordebogs Afgift er 2 Rd. Smør og 16 Sk. 2) Contribut: 48 Rd. 3 Mk. 36 S. 3) Malt. Accise – 18 Rd.

2 Sonder Herred.

IV. Rodelsker Sogn.

A. Gaarder
a. Proprietaire gaarde – Canike gaard
Nb. Gaard ophørt, men er Nr. 15. 39.
b. Selv Eier . . . . . 38.
1. Enbygte . . . 38.
2. Støl . . . 1.
3. Rougen: Kimpalden 2 Rd, men nu følge
4. Som giver Kimdelshaug til Rougen 37.
5. Som ikke giver Kimdelshaug: Ingen
c. Vaarnede . . . . . 15.
1. Enbygte . . . 13.
2. Støler . . . 2
3. Rougen: Næsten gaarde var 4.
4. Fri Vaarnede . . . 11.
a. Som betaler Kimdelshaug til Rougen 10.
b. Som ingen Kimdelshaug betaler Nr. 15. er nu Canike gaard. –

B. Huuse – Ingen
C. Hartkornet = 487 Tl. 3 Sk. 2 Fk. 15/26 Alt.
D. Contribution 161 Rd. 4 Mk. 2 S.
E. Fiskeleje – Ingen
F. Afgang, eller ikke Øde – Ingen
G. Afslag paa Kimdelshaug 4 Tl. 2 Sk. 27 Rd. 3 Mk. paa alle
H. Jordebogens Forbedring – Intet. –
I. Kiøbstad. Skaade. 1 Forbeder Afgiften er 2 Rd. Smør, 28 Rd. 4 Mk. 2 Contribut. 109 Rd. 2 Mk. 3) Malt. accise 22 Rd.

V. Poulsker Sogn.

A. Gaarder
a. Proprietaire – Ingen
b. Selv Eiere . . . . . 39.
1. Enbygte . . . 36.
2. Støler . . . 3.
3. Rougen var Kimpalden 5.
4. Som give Kimdelshaug til Rougen 22.
5. Som ej give Kimdelshaug til Rougen 12.
c. Vaarnede . . . . . 14.
1. Enbygte – Eller
2. Støl – Ingen
3. Rougen Næsten gaarde var 9.
4. Fri Vaarnede – 5.
Nb. gave ikke Kimdelshaug
B. Huuse – Ingen
C. Hartkorn 424 Tl. 4 Sk. 1 Fk. 3 Alt. 39/260 S.
D. Contrib. 141 Rd. 3 Mk. 4 S.
E. Fiskeleje – Skogebek.
F. Afgang eller ikke Øde – Ingen –
G. Afslag paa den 19. 22. 38. 6 Tl. 2 Sk. 20. 23. 24. 25. 26. 27 og 30 for 1/2 – 31 for 3/4, 3 Sk. 12 Alt. 328. 5 Tl. – 6 Rd. 1/2 og 4 Sk. fri, 14 Rd. for 4 Sk. fri, 16 Rd. afslag. Smør. –
H. Forbedring. 16 Tl. gave 1 Tl. 1 Sk. Lug, maa nu indlægges i Jordebogen. –

VI. Pedersker Sogn.

A. Gaarder.
a. Proprietaire gaarde Eskesgaard. 30.
b. Selv Eier gaarde . . . . . 28.
1. Enbygte – Eller
2. Støler – Ingen
3. Rougen var Kimpalden 1.
4. Som giver Kimdelshaug til Rougen 18.
5. Som ej giver Kimdelshaug til Rougen 11.
c. Vaarnede . . . . . 12 –
1. Enbygte . . . 11.
2. Støl . . . 1.
3. Rougen Næsten gaarde var 8.
4. Fri Vaarnede . . . 4
NB giver alle Kimdelshaug,
Ingen

B. Huuse – Ingen
C. Hartkorn – 370 Td. 2 Fj. 2 Ct 2 ald 2/130 Sk.
D. Contrib. 175 Rd – 2 Mk 10 Sk –
E. Fiskeleje ingen
F. afgang alle Ved Øerne Ingen
G. afslag Jorn 1/16. 23. og 24 Td. paa 1 Td. 4 Mk. Jorn
H. Forbedring –

VII. Aaker Sogn

A. Gaarder
a. Proprieb. gaarde Wallens gaard. 67.
6 Selv Gier –
1 Kraeggen, alle
2 Øster – Ingen
3. Rougnu var Jiemfalden 3.
4 Dem gjorde Rimelighed til Rougnu 54.
5 Dem ej gjorde Rp. – 10. –
c. Vaarneder – 25.
item Canike gaard 1.
og Mjøre gaard – 1.
1 Kraeggen – alle
2 Stole – Ingen
3 Rougnu Skt gaarde var 12.
4. Fri Vaarneder – 13.
N. gjorde alle Rimelighed.
B. Huuse, alle Rougnu Ved. – 8. –
1 Kraeggen – 6 –
2 Stoler – 2 –
3 Det gjør i Kjøje, Laarm Kaag, Ole Danen
4 Wallens gaard Mollen
5 nogle Fiskere og Enger – 6 Td. Hartkorn.
C. Hartkorn, 850 Td. 4 Fj. 2 Ct alle 2 23/52 Sk
D. Contribut. 283 Rd – 3 Mk 3
E. Fiske Enger Ingen
F. afgang alle Ved Øerne Ingen
G. afslag 1/16 Ct Jorn 1 Td.
H. Forbedring, det dem Øerne paa Udmarken fiskes det 1/24 N. for 2 Td Aaer. –
I. Kiøbstad Nakirkeleje, Havnebaaer afgjøres af 34 Td. Aaer, Contrib. 39 Rd
Skal accise 5 Rd 2 Mk –

3 Vester Herred

VIII. Vester Maria Sogn

A. Gaarder.
a Proprieb. Gaarde – Ingen
b. Selv Gier gaarde – 68.
1. Kraeggen – 67.
2. Stol – 1.
3. Rougnu var Jiemfalden 1.
4 Dem gjorde Rimelighed – 63.
5. Dem ej gjorde Rimelighed – 4
c. Vaarnede – 18
1. Kraeggen. alle –
2. Stole – Ingen
3. Rougnu var Skt gaarde 15.
N. Gjorde Rimelighed
gjelder Kaag Nr 12.
4. Fri Vaarnede – 3 –
N. gjorde alle Rimelighed Lidsager
B. Huuse, Ingen
C. Hartkorn 651 Td. 2 Fj. 1 Ct 2 ald 37/130.
D. Contrib. 217 Rd – 12 –
E. Fiske Leje, Ingen
F. afgang alle Ved Øerne, Ingen
G. afslag 1/2 Ct Jorn b. p. 12 Sk.
Hvilken Ugt og Knagt p.
H. Forbedring, det hvorpaa Ingen Ted
gjøre Afslag 2 Td Aaer –
Den Lag Kalkø Kong Ebbe fastes
for Aarlig 1 Td Aaer.

IX. Nye Lanske Sogn

A. Gaarde.
a. Proprieb. gaarde Ingen
b Selv Gier gaarde – 35
1 Kraeggen – 31.
2 Stole – 1 –
3. Rougnu var Jiemfalden 3 –
4. Dem gjorde Rimelighed til Rougnu 32.
N. 14 og 16. gjorde ikkun 1 Rimelighed
5 Dem ej gjorde Rimelighed Ingen
c. Vaarneder – 8.
1. Kraeggen – 7
2. Stole – 1 –
3. Rougnu Skt gaarde var 5.
Rimelighed Nr 8 ns ej gjeldende
4 Fri Vaarneder – 3.
N. gjorde alle Rimelighed til Rougnu
B. Huuse – Ingen
C. Hartkorn 107 Td. 2 Fj 3 Ct – 2/130 Sk
D. Contrib. 135 Rd 12 –
E. Fiskeleje, Arhager, hvorfra er 11
Bredjerne f. Jarlsøen gaar Hund Mordrup
som hjemme Skt Rimelighed, undtagen
Hund Nr som gjorde 4 Mk –
F. afgang, ved Øerne – Ingen
G. afslag, Jorn 1/16 Ct for Ugt p. og
Hund 8 N. ej gjeldende for Ugt p.
H. Forbedring – Ingen

X. Knudsker Sogn

A. Gaarder.
a Proprietariegaarde Almegaard
b. Selv-Gier – 30.
1. Kraeggen – 26
2. Stole – 4.
3. Var Rougnu Jiemfalden 2 –

4. fem gjøre Rimelighed p. – 28
5 fem ej gjør Rimelighed – ingen
C. Vaarnede . . . 8.
1 Erbygt – 6
2 Stue – 2
3. Rougnen Fæste gaarde paa 7.
4 Fri Vaarnede – 1.
Nb. gjør Rimelighed de Rougnen
B. Huuse, ingen
C. Hartkorn – 3 Td 1 Fd 1 Ad 2 alt. 3 43/65 d
D. Contribut. 116 Rd – 5 ß
E. Fiskeri leje – Ingen
F. Afgang, alle Aarene Ingen
G. afslag Jomfrabud 25 Frelse k. paa Aaret Aaret
H. Forbedring Ingen. –
I. Fiskeri Præmie, 1 Jordebogs afgift Aaret 7 Td Rug 45 Rd 2 ß. 2 Contrib. 161 Rd
3 Malt accise 28 Rd. –

XI Nysker Sogn.

A. Gaarder
a Propriet. Gaarde
1. Bøllings-gaard.
2. Kynde gaard
3. Bly Koppegaard
b. Selv Gjere . . . 28.
1 Erbygt . . – 27.
2 Stue . . 1.
3. Rougn. Jomfaelen – – 3 –
4. fem gjøre Rimelighed p. de Rougnen 23.
5 fem ej gjøre Rimelighed p. 2. 15.
c. Vaarneder . . .
1. Erbygt Kelder. –
2. Stue – Ingen –
3. Rougnen Fæste gaarde – 9.
4. Fri Vaarn. . . 6.
Nb. gjøre Kelder Rimelighed de Rougnen
B. Huuse – Ingen
C. Hartkorn 26 Td 5 Fd – – – 25/60 d
D. Contribut. 142 Rd – 2 ß.
E. Fiskeleje Ingen
F. afgang, alle Aarene Ingen
G. Afslag fem 1 Td og 2 Td paa Jordebogen
item fuldelig Ingen Rimelighed paa 1 Td Aaret
H. Forbedring Ingen

XII. Vemenskier Sogn

A. Gaarder
a. Propriet. Gaarde Bagge Gaard
b Selv Gjere . . . 69.
1 Erbygt . . . – 68.
2. Stue . . 1.
3 Rougnen paa Jomfaelen 18. –
4 fem gjøre Rimelighed de Rougnen 48
5 fem ej gjøre Rimelighed – 3 – 15
c. Vaarneder . . . 1.
Item Sinlegaard – – –

1 Erbygt Kelder
2. Stue – Ingen
3 Rougnen Fæste Gaarde – 5
Nb. med Sinlegaard ikke regnet. –
4 Fri Vaarn. . . 1.
Nb. fem gjøre Rimelighed.
B. Huuse ingen
C. Hartkorn . 8 Td 3 Fd – 1 Fd – 2 27/130 d
D. Contribut. 274 Rd 2 ß 12 ß –
E. Fiskeleje – Ingen –
F. afgang. 17 og 18 Fr. Gaar er afslaaet item No. 11 paa Specific. over Gaarde.
G. afslag paa 1. 9. 13. 18. 19. 22. 28. 31. 38. 39. 40. Fæste og Ex. Kr. paa Afgang, 7 og 15 Kr. paa Afslag.
H. Forbedring. Kjørelighed 1 Td 1 Fd 6 Alen item Broderi og Sejstaden

XIII. Ruthsker Sogn.

A. Gaarder
a Proprietarier Ingen
b Selv Gjere . . . 18.
1 Erbygt . – 15.
2. Stue . . 3.
3. Rougnen paa Jomfaelen 11.
4 fem gjøre Rimelighed de R. 33.
5 fem ej gjøre Rimelighed de R. 1.
c. Vaarneder . . . 8
1 Erbygt Kelder –
2 Stue – Ingen
3 Rougnen Fæstegaard paa 7.
4 Fri Vaarn. 1.
Nb. gjøre Rimelighed de Roug.
B. Huuse – ingen
C. Hartkorn 5 Td 7 Fd 2 Fd – 2 63/65 d
D. Contrib. 168 Rd 2 ß 13 ß –
E. Fiskeleje
a Gang
b Haar
F. Afgang, Hellig Peder, Aaret Huus
G. Afslag 12. 17. 22. Frelse k. afgift.
11 og 25 Kr. ½ afgift.
H. Forbedring. En Plads Kalkt Gulv
Rougnen årlig 2 Aal Aaret. –
Item 1 Fri Vaar. er Rougnen Jomfaelen siden 1696 Aaret
Jordebog
I. Kiøbstad Hasle
1 Jordebogs afgift 2 Td Aaret og Rug – 12 Td 3 Fd 1 Fd. 2 alt.
2. Contrib: 28 Rd 60 ß
3 Malt accise . 9 Rd

XIV. Olstrup Sogn

A. Gaarder
a. Proprietæ: Hallegaarden
b. Selv Ejere . . . . 35.
1. Enebygt alle –
2. Stole Ingen –
3. Kongen sinnuskalchen 4.
4. som giøre Rimelig p. 30.
5. som ej giøre Rimelig 1.
c. Jaarnede . . . . 6.
Uem Olstrup Lastgaard
1. Enebygt alle
2. Stole – Ingen
3. Kongen uer sinnuskalchen 4.
og Olstrup Lastgaard – 1.
4. Fri Baaren: – 2 –
NB giøre Eggr Rimelig die Kongen
B. Huse paa Olstrup Grund 2.
1 Mand i Landvæg 1tr. Jorn
C. Hartkorn 110 tø 2 fø – 1ald 1/20 S
D. Contrib. 136rd 3 ß 4 ß –
E. Fiskeleje Ingen –
F. Afgang Ingen
G. Afslag 29rd for ½ Jordebogs p.
I 32 r ½ Landvæg og Jordebogs p.
H. Forbedring. 1. den Klage paa Hammergaarden Gaarden, Galtbæk Galtenbæk Kildebro
2. Olstrup Lastgaard 10rd 3. Bugge Lykke aarlig 1rd 32 ß 4. Rødbæks Ingen
Quas. 5. 22 ß giøre 3 fø 3 ß
jo ej giøre, maar ud Jordebogen om Forandringer. –
I. Kiøbstad, Allinge og Landvæg. 1. Jordebogs Afgift 17rd 10 ß 2. Mathaccise 8rd
NB. Contribuent: er med ude i Byerne Afgrøden

XV. Rø Sogn.

A. Gaarder
a. Proprietarie: Ingen
b. Selv Ejere . . . 27.
1. Enebygt alle
2. Stole – Ingen –
3. Kongen uer sinnuskalchen 6.
4. som giøre Rimelig de Kongen 21
5. som ej giøre Rimelig – Ingen
c. Jaarnede . . . 9.
1. Enebygt alle
2. Stole – Ingen
3. Kongen: Skiø gaard uer 6.
4. Fri Jaarnede – 3 –
NB. som alle giøre Rimelig
B. Huse – Ingen
C. Hart Korn 322 tø – 1ald 7/13 S
D. Contrib. 107rd 2 ß 6 ß
E. Fiskeleje – Ingen
F. Afgang – Ingen
G. Afslag 19rd 2 ß for ½ Jordebogs p.
20 dito ½ paa alle, 22rd 3 ß 1 ß 2 ß
alle Eggr 2rd 5 ß 14. 26 Landvæg
2 rd ½ ax alle, 8 rd ½ Buer

Adskillige til Kundskab om Landet Bornholms Beskaffenhed henhørende Poster, forfattet A. 1751.

1. Kongens Skove.

a. Almindingen, Dutrund 1 Mil i Circumferents, bestaaende af Eg, Elm, Bøg, Ella og Hasle, med Lyng og Kirkebuske; er ikkun Syndbygrøvd Sommer 32 rd.*

b. Bøgeskoven i Rø Sogn, er i sig selv et temmelig begrøet mons og ruskt med mange Aspenbøg, Krat, Hasle og megen Ella; jo er ske er Ikke, som ej Lad Skov Wæxt, for de omboende Udbyggere, der have deres Creaturer om Sommeren der, paaaende Sviin og Bier der og oppeimede. Enere Lunds ikke synderlig mog, ikke faar Bøgenødder, Mange er ud Brandsteen brende Udbygger . . . Lunds mogen i gandske oprignede, som er Storm, nogen Sted Skov og mindre skønt nogen Hestal, der ombt blive feldrig, Træer, forud at indsparer.

c. Nogen lidet Brandskov i samme Bøgn, bestaaende af Eg og umstrøede Ender.

* og mangt øjeblikkelig Gavnes, som Klipper, Kalk og Marmor, indsaldes og ynder det, Borre, Ørkelbet, som er mange gode til. og begrøet.

d. Par Falcke Stol i Closterlagen uvgle Faar Uxer og Heste. –
e. Bolderiis Indsigning i Omkreds ½ Miil Bøge i Omkreds, ex opsigende 1 Rd. Bøge, Hesse, inen ingt og smaat medregnet.

2. Redeiserinnerne til 15 Kroner à 2 Rbd giver 32 Rbd, hvor ovenfor i Almingen, undtagen, naar de i Stedet for Kroner faaer Korn kiøbes fornøiet eller Dobbelt Korn, eller Bindskab de de Bedkommende til Deputat udregnes. –

3. Andre vedkommende Kongl. Tekinde Faaer Penge à Lad 2 Rbd. facit:

Commandanten	16 Lad	32 Rbd
Amtmanden	16 Lad	32 Rbd
Vice Commandanten	6	12 Rbd
Øvrigt	6	12 Rbd
Amtstuen	12 Lad	24 Rbd
Ladefoudmanden	4	8 Rbd
Hofskrivere	4	8 Rbd
Øvrige Kirkemænd	2	4 Rbd

Officerne ved

A. Det 2den Dragoner og
B. 1ste National Infanterie Compagnier

a, Majoren og Capitainen à 2 Rbd. i 1 Lad		8 Rbd
b, Majoren	4	8 Rbd
c. Capitainen à 2 Lad	6	12 Rbd

4. Hartkorned Tr. 80 Lad à 2 Rbd = 100 Rbd
= 795 Sk. 1½ Skiæppe

Fredforsøgter

5. Landets Contributioner i det Kongl. Resolution af 13de Oct. 1680 = 2652 Rbd 88 Sk.

6. Kiøbstæderiets Contribution i den Resolution af 5te Maij 1685. –

af Rønne	161 Rbd 12 Sk	
Nexø	109 – 22	
Branske	48 – 36	
Aakirke bye	39 –	
Aaste	28 – 60	386 Rbd 36 S.

7. Kiøbstæderiets Skatt accise eller Consumption,

af Rønne	28 Rbd	
Nexø	22 –	
Branske	18 –	
Aakirke bye	5 – 32 S.	
Aaste	9 –	
Allinge og Sandvig	8 –	90 Rbd 32 Sk.

8. Herde, Boger Fredforsøgte m.m., Lucanderhøfe, Gårde, og Kongl. Penge etc. 1591 Rbd 4½

I alle Penge Rigsbankmønt 7724 – 5½ Sk.

Transport 7724 rd 5 ß

9. Aedbyggere og Strandsidderes Hjelpe Skatt er ombetænkt 80 –
10. Kiøndelse Berge ombetænkt 200 –
11. Aalmarks Casterne ombetænkt 50 –
12. Aalborg ombetænkt 900 –
13. Aalesse Indkomster ombetænkt 50 –

9004 rd 5 ß

14. Jug 148 Td 5 ß 3 fjd à 8 rd 19 rd 24 ß
15. Bing 874 Td 7 ß 3 fjd à 6 rd 874 – 63 –
16. Gaarde 2357 Td 1 ß 3 fjd à 10 rd 975 – 18 –
17. Smør 339 Pd 12 Td 3 ß à 16 rd 5437 – 71 – 7442 – 85

18. Efter Selvejer-Taxet 16446 rd 90 ß
Selvejere 655 Gaarde
19. Stoler eller Ubebyggte 26 – 679 –
20. Faarnede Taxet Selvejere 206
21. Stoler 8 214

22. Uden Taxt Kongl. Leengaard, Tyge gaard, Mejre gaard, Cannikegaard, Timlegaard, og Slotters Landgaard 893 –
23. Proprietarie gaarde uden No Kongl. Gadebjerg gaard, Lille Halse gaard, Skovshelm, Kaasegaard, Eskes gaard, Wallens gaard, Almegaard, Syndegaard, Wellings gaard, Blyekoppegaard, Bagge Gaard og Hallegaard 12 –
24. Proprietair gaarde under No Kongl. af 23 Selvejere i Øster Kaarlbyen, Kofoedgaarden og 15 V. i Bodel, Øster Byen Cannikegaarden 2 14
915

25. NB
Proprietaire og Fri gaarde Jorvaf Kongen ingen Kongelig Jorder ligger 61 84 –
Under Selvejere gaarde og Stoler 861 – 925 –
26. Aedbyggere, den Tøste af Kontributionen 467 rd –
27. Aedbyggernes gik Hovedbøder 1119 Td
28. Deres Smør 93 Td 9 ß 4 rd

Tredjeffler

29. Artilleriet Officeer og 10 Obr. og 6 Ringe Constabler 658 rd 8 ß
30. Deres Gage
31. Det 200 Hauptlaugner à 1 rd 200 –
32. Capitainen 275 – 90
33. Lieutenanten 159 – 66
34. Dig Ringe 136 – 84
35. Ringe Smedbrede 56 – 80
Summa Artilleriet 1487 rd 20 ß

36. Dragoner 500
37. 2 Dragon Compagnier

38. Dragonerne [illegible] sig paa [illegible] og Mundering
39. [illegible] Compag: af 250 Mand af [illegible] og [illegible] af [illegible]
2de til [illegible] Compagnie, [illegible] 1) Øster, og Søndre, 2) Vester, og Nørre [illegible].

40. Officerer

1 Major ugiftes	
1 Capitain	100 rd
2 Lieutenanter à 80 rd	160
2 Fendricher à 70 rd	140
2 Foureres à 36 rd	72
6 Corporaler à 24 rd	144
2 Tambourer à 18 rd	36
Summa Dragonerne	872 rd

Ny udnævnte Major [illegible] Ordren af 1757, 2 Dalere og 100 rd.

41. Infanterie af 2 Compagnier i [illegible] Regiment, nemlig 1. National og 1. [illegible] Compagnie, til [illegible] Summa [illegible] Dage, og [illegible] 50 Dage af Mandskab. – Til [illegible] Dage [illegible] 50 Dag gamle og [illegible] Dage til [illegible]. —

42. Bestaar af [illegible] [illegible] Compagnier ugiftes [illegible] Capitaine 50 rd af

	200 rd

43. Bestaar af Nationale

1 Major [illegible] af Compagnie og Gage	280 rd
2 Capitainer à 130 rd	260
1 Capitaine Lieutenant	80
4 Lieutenanter à 50 rd	200
4 Fendricher à 50 rd	200
6 [illegible] Officerer og 1 Tambour af [illegible] Compagnie af i alt 28 Mand à 18 rd af	504
44. Bestaar af 6 [illegible] og 1 [illegible] à Dag [illegible] Aarlig	106 rd 12
	1650 rd 12

13 Soldater i [illegible] [illegible] 1773 [illegible] af [illegible] Arrest-Huset [illegible] Kongen [illegible] Hjemlershuus.

45. [illegible] Compagnier [illegible] i alt af Compagnie indtagne Rænte [illegible] af 2 rd, [illegible] Klinge og Sandrig [illegible] [illegible], [illegible] i alt 7 Compag: Øvr, og [illegible] Officerer [illegible], [illegible] [illegible] af [illegible] Juli 1742 og 28 Feb: 1744.

46. Oeffter af Infanterie Compagnierne i alt 15 Compagnier, [illegible] af 3 rd [illegible] 38 [illegible] Canoner, [illegible] til 45 Canoner [illegible] Dragonerne [illegible] [illegible], og [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

47. Øvr, og [illegible] Staben:

Commandanten ugiftes aarlig	1000 rd
Vice Commandanten	400
[illegible] Conducteuren	136 8
Ammunitions [illegible]	50
Auditeur og Skriver og Commissioner	115 22
Feldskier	120
Profos	30
2de [illegible] à 18 rd	36
1 Adjutant	50
	1938 rd 12

48. [illegible] af Militiens [illegible] 6128 rd, og imod 110 rd. Aug til Kondablernes Commissariat. – Saaledes aarlig til [illegible] Artilleriets Reparationer og paa Ammunition, [illegible], [illegible], Mordur etc: —

19. Civil Betjente		
Amtmanden Aarlig	500 rd	
Amtsforvalteren	575	
Klerk Løgmanden	33 32/	
15 Fuldmægtige à 18 rd	270	1178 rd 32/
Skov Betjente		
Skovfogeden	150 rd	
Skovriderne	80	
2de Skovfogder à 6 rd	12	242 rd
Told Betjente		
Toldkeren	158 rd	
Contrabeyeren	90	
Strandridderen	50	298 rd
Kettens Betjente		
Landsfoged	250 rd	
Sergeanter i Rønne	48	
Svaneke	60	
Nexø	30	
Hasle	30	
Gerningsmænd i Øster og Sønderherred	18	
i Vester herred	9	
i Nørre herred	9	454 rd
Geistlige		
Aaekirke Lærer Hospital	60 rd	
Rector i Rønne Skole	8	68 rd
Summa Civil Betjenterne		2240 rd 32/
Hertil Lægt Militiens Udlønning		6128
		8368 rd 32/
Ved 80 Deputerede Lægstrænk à 2 rd		160
Udlønninger paa Landgl. Specierner Stiftelsen 200 rd		200
Brandlagningsfunge		15
		8743 rd 32/

Designation

Over hvormange Mennesker af Mand og Qvinde Kiøn herpaa heele Landet Borringholm befinder at Være beregnet til Ultimo Martii A° 1755.

Præsternes Navne	Gaarde og Husfos Beboere		Børn		Tjenende Tjende		andre til Leje		Summa		Alder		Summa
	Mand	Qvinder	Sønner	Døttre	Mand Kiøn	Qvinde Kiøn	Mand Kiøn	Qvinde Kiøn	Mand Kiøn	Qvinde Kiøn	under 15 Aar	over 15 Aar	Summarum
Øster Lars Ker Sogn	222	255	300	296	73	89	28	49	632	689	415	875	1521
Øster Maria Sogn	222	235	281	291	104	107	33	57	640	690	458	472	1530
Ipsker Sogn	149	154	171	179	66	65	9	31	395	429	258	586	824
Bodelsker Sogn	127	132	147	191	63	66	16	37	353	426	251	528	779
Poulsker Sogn	111	121	127	162	39	56	20	28	317	367	249	435	684
Pedersker Sogn	137	141	167	166	51	40	14	31	369	378	272	475	747
Aaker Sogn	232	245	282	286	115	135	25	50	654	716	459	911	1370
Vester Maria S.	195	206	230	222	83	90	16	28	524	546	364	676	1070
Nye Larsker Sogn	125	129	147	135	35	39	7	18	314	321	224	411	635
Knyttker Sogn	50	51	66	58	36	38	3	11	155	158	164	149	313
Nyker Sogn	92	94	116	112	39	40	6	12	253	258	151	360	511
Clemensker Sogn	198	209	232	255	92	99	20	41	542	602	405	739	1144
Rutkjøber Sogn	105	113	124	137	40	39	12	14	281	303	167	417	584
Olsker Sogn	108	104	108	119	53	42	12	30	281	295	195	381	576
Roe Sogn	95	104	122	122	13	28	16	20	246	274	171	349	520
Summa paa Øigden	2168	2295	2629	2729	922	973	237	457	5956	6452	4216	8162	12405

Kiøbstæderne

	Mand Kiøn	Qvinde Kiøn	under 15 Aar	over 15 Aar	Summa
Rønnicke	258	333	207	384	591
Nexøe	469	520	357	632	989
Hasserkebøje	134	171	110	195	305
Rønne	872	1084	621	1335	1956
Ledig	1733	2108	1195	2546	3841

	Mand Kiøn	Qvinde Kiøn	under 15 Aar	over 15 Aar	Summa
Transport	1733	2108	1195	2546	3841
Hasle	160	204	95	269	364
Allinge Sandvig	251	253	162	322	484
Summa	2124	2565	1452	3137	4689
Summa Summarum paa heele Landet	8080	9017	5798	11299	17097

Specification
Paa Kirkerne paa Bornholm Deres Aarlige Tiender

	Tiug		Bitig		Havre		Sutter	
	Tønder	Skp.	Tønder	Skp.	Tønder	Skp.	Lb.	Ø
Øster Herred								
1. Øster Larsker Sogn			29	4	55		16	
2. Øster Maria Sogn			26	3	75 3/10		8	
3. Ibsker Sogn	6		16		36		4	
	6		72	2	144 3/10		28	
Sønder Herred								
1. Bodilsker Sogn			24	1	24	3	6	
2. Poulsker Sogn	14 1/2		14	3/4	6	4	2 1/2	
3. Pedersker Sogn	9	3	12		15	4	6	10
4. Aaker Sogn	9	4	55	1	20	2		
	33	1/2	104	1/2	67	3	2 Rd.	12 0
Wester Herred								
1. Wester Maria Sogn			23	2	61		1 Rd.	
2. Nye Larsker Sogn			12	1	20	1/2	2	
3. Knudsker Sogn	2	3	17		15	1	7	
4. Nyker Sogn	8		19		20		9	5 1/4
	10	3	71	3	116	2 1/2	1 Rd. 18 Sk.	5 1/4
Nørre Herred								
1. Clemensker Sogn			25	4	61	1	7	
2. Rutsker Sogn							12	10 1/2
3. Olsker Sogn							31	10 3/4
4. Roe Sogn							18	12 1/4
			Hvor Kirke huus				11	9
			25	4	61	1	81	10 1/4
Summa Summarum	50	2 1/2	275	4 1/2	392 2/10	1/2	140	9 1/2
							3 Rd.	

Specification

paa Kirkerne paa Bornholm gjennem i Kjøbstæderne og paa Landet skrevne Adelige Fundamenter saaver Kirke i sin Egenskab.

Skarpe Observationer i Almindelighed. –

Fundamenter ere Gamaneligt ikke Tolerante. –

1. Kirkerne eiendes og landgilde af Bøndergod og Bønder, dette er alle Jorder, der Legemerne ikke Maal og Vogt, Men, ikke heller Skjøtem

ere for underliggende, og ikke selve Præstegårdens Bygninger ellers Lette; Følgelig
Korn Tiender eller Ydelser maae ansees for, ved siden af Hand i Gaarden
de Jungmænds eller Kommers for Præsten og Underhold ikke fuldeles
for ens Summa. —

2. Præstegårds Agre Jorder, enhver Ager eller Enge, Kirkens Tilhø-
rende, naar nogen skal dand Kleiner Præstelandet og paa ingen Grund,
Præsten, er ikke nogen Præstegaards Grantum, men ligge som de Andre
Ved Præstegårds Bondeland ligger. —

3. Naturlige Offigiter eller ere af saadanne Kontributeret Jorder, Præsten
er i Enge, som og Dependerer af Skov eller paa Andre Kleiner Bøndes
ej given det Årlig Offigit eller Ager. —

4. Udliggere Enge som betaler af Udliggere f. d. Gamle Mente
Jordsæt og Eller Præmie, nemlig à Person 8 f. aarlig. — Man
Ligesom Disse Sølv Penge Antal er ikke selve Aar ligge mange,
eller i Hand til eh given nogen Præsten differerer og disse Enge
Indkomsten. —

5. Øvrige Enge, paa de 3de yngre Præstegårds Jorder, Fuul, Kaalt og Kuiger
Disse er selve ikke Aar ligge mange. — Man dependerer
af Dette Jordes underliggende Bind med Gaa, Mildfed. —

6. Klokke Enge, naar det Lig Begiendrede Enge, er og i Præsten,
en nogen Lig Jordes Præsten Klokkerne begiver, og Jord,
nogen, efter Omstændighederne, Land Kleiner overlades som

7. Kirkens Gulv eh Kalker det Lig, Jordes Kommer Præstegårds Jorden
nesten for gaaende Præst. —

8. Begravelse Enge paa Kirkegaarden, og

9. Øvrige Enge i Kirken Jordet ikke Kun i Præstegårdens og er
ligesom Sub No. 6. udviser. —

Efter ovenstaaende Jordes gaaende Observationer følger nu
Jordes Kirkes Indkomsten i Jordes, saaledes som de ville findes
Aars Regnskaber nemlig pro Anno 1842. saaledes aflæser
Mens.

Øster Herred

		Transport	108 Rd 2 ß 4 ß
1. Øster Lars Kirke		Jordlige	19 1 15
24 Td. Dæg. à 7 ß 8 ß	55 Rd 3 ß 8 ß	Udliggere Enge	6 2 8
55 Td. Hafer à 2 ß 12 ß	22 2 12	Øvrige Enge	10 1 12
Ved Bøn à 7 ß 8 ß	30		
	108 Rd 2 ß 4 ß	Summa	144 Rd 3 ß 15 ß

N.B. Kirken er Ødelagt ile
En Ladrige Præst = 104 Rd 3 ß 12 ß —

2. Gudriems Capelle

af Kirkebord, item Ile Lysker og nogle andre Ødelagte Jordes	8 Rd 11 ß
Øvrige Enge	5 8
Øvrige Enge	1 1 2
Øvrige Enge	3 1 12
Øvrige Enge	
N.B. ved Gyldriem Ole Madrigs for omtalte Gudriems Capelle 30 Td. —	Summa = 18 Rd 1 ß

3. Øster Maria kirke.

26⅔ td. Rug à 7 ß 8 ß	49 rd. 3 ß 8 ß
75 td. Byg à 2 ß 12 ß	51 – 3 – 1
8 td. Havre à 7 ß 8 ß	15 – – –
Lat.	116 rd. 2 ß 9 ß

N.B. Det øvrige Korn er kirken en Capital af 231 rd. 2 ß 11 ß

4. Svaniske kirke.

Landgilde af Kirkebord	6 rd. – –
Tørv Lage	2 – 3 ß –
Øvrige Lage	2 – 1 – 8
Kirkens Faste Lage	7 – – – 8
Lateris	18 rd. 1 ß –

5. Ips kirke.

6 td. Rug à 10 ß	15 rd. –
16 td. Byg à 7 ß 8 ß	30 – –
36 td. Havre à 2 ß 12 ß	24 – 3 –
4 td. Havre à 7 ß 8 ß	– 7 – 2 –
Lat.	77 rd. 1 ß

Transport 116 rd. 2 ß 9 ß

Tørv Lage	2 – 1 – 4
Klokke Lage	1 – – –
Øvrige Lage	8 – – – 9
Ny Leggers Lage	15 – – – 8
Nye Materialer paa Auct. bortsolgt	4 – – – 1
Summa	145 rd. – 15

N.B. Det øvrige Korn er kirken en Capital af 51 rd. 1 ß, som given nærlig Konst 5 pCt.

Transport 18 rd. 1 ß

Lage af kirkens Skov	6 – – –
Øvrige Lage	3 – 1 – 14
Leie Lage	4 – 1 – 4
Summa	32 rd. – 2

N.B. Det øvrige Korn er kirken en Capital af 77 rd. 1 ß, som given nærlig Konst 5 pCt.

Transport 77 rd. 1 ß

Tørv Lage	3 – 0
Klokke Lage	1 – 2 – 2
Ny Leggers Lage	4 – 1 – 3
Øvrige Lage	4 – 1 – 9
Summa	88 rd. 1 ß 10

N.B. Det øvrige Korn er kirken en Capital af 314 rd. 3 ß 10 ß

Sønder Herred.

1. Bodels kirke.

Leie af 4 td. 1 ß. à 7½ ß	15 rd. 1 ß 8 ß
Tørv 4 td. 3 ß. à 2 ß 12 ß	16 – 3 – 11
Havre = 6 td. à 7 ß	11 rd. 1 ß –
Lateris	73 rd. 2 ß 3 ß

N.B. Det øvrige Korn er kirken en Capital paa 199 rd. 1 ß 8 ß

Transport 73 rd. 2 ß 3 ß

Tørv Lage	9 – 3 – 12
Øvrige Lage	3 – 11
Ny Leggers Lage	6 – 2 – 8
Klokke Lage	– – 1 –
Følge af Dimlock og andre gamle Materialer	2 – 3 – 12
Summa	96 rd. 2 ß 1 ß

2. Nicoe kirke.

Tørv Lage	6 rd. 2 ß –
af kirkens Skov	29 – 1 – 8
Klokke og Leggerslø Lage	15 – – 10
Øvrige Lage	24 – 1 – 8
Lateris	103 rd. 1 ß 10 ß

Transport 103 rd. 1 ß 10 ß

Det af i kirken præmieret Korn, som er solgt	
Øvrige Lage af det øvrige	3 rd. 1
Summa	106 rd. 2 ß 11

N.B. Kirken beholder af det øvrige Korn en Capital af 47 rd. 1 ß 14 ß –

3. Rude kirke.

Rug 14 td. à 10½ ß	38 rd. – – 14
Byg 14 td. 3½ ß. à 7½ ß	27 – 2 – 4
Havre 6 td. 2 ß. à 2 ß 12 ß	4 – 2 – 12
Havre 2 td. à td. 7½ ß	– 15 – – –
Lat.	85 rd. 1 ß 4 ß

Transport 85 rd. 1 ß 4 ß

Øvrige Lage	1 – 3 – 12
Ny Leggers og af i Snogebæk	6 – 1 – 8
Klokke Lage	– 1 – 2 –
Summa	95 rd. 1 ß 4 ß

4. Bers kirke.

Rug 9 td. 3 ß. à 10½ ß	25 rd. – – 12
Byg 12 td. à 7½ ß	22 – 2 –
Havre 15 td. 4 ß. à 2 ß 12 ß	12 rd. 3 – 8
Havre 6 td. à 7½ ß	12 – 1 – 11
Lat.	70 rd. 3 ß 15 ß

Transport 70 rd. 3 ß 15 ß

Øvrige Lage	5 – 1 ß 4
Ny Leggers Lage	8 – – 8
Klokke Lage	– 1 – –
Tørv Lage	– 2 – 5 –
Summa	85 rd. –

N.B. med hinanden samme Summe bevaret for kirken i Tabet 372 rd. 2 ß

5. Aller Kirke
Rug 93 Td. à 10½ ß — 66 rd. 5 ß
Byg 53 Td. à 7⅓ ß — 9 – 2 – 2
Havre 20 Td. à 2 ß 12 ß
Laterie — 93 rd. – 1 ß

Transport 93 rd. 1 ß
Kirke Hugs af Aaskirke Bg. — 5 – 2 ß
Aldbrygers Hugs — 8 – 2 –
Jord Leje — 3 – – 10
Kreter Stark Hugs — 4 – – 8
Klokk Hugs — 1 – 2 – 8
Summa — 118 rd. – 1 ß

Med Korn Saarsæd af Kirken selv
ved i Tiende 530 Td. 3 Fd. 7 ß. ved 795 Td. 3 Fd. 7 ß.

Vester Herred

1. Vester Marie Kirke
Byg 23 Td. 2 Fd. à 7 ß 8 ß — 45 rd. 3 ß
Havre 61 Td. à 2 ß 12 ß — 41 – 3 – 12
Ærter 4 Td. à 10½ ß — 7 – 2 –
Laterie — 93 rd. 1 ß

Transport 93 rd. 1 ß
Tønde Hugs — 10 – 3 – 8
Aldbrygers Hugs — 10 – 2 – –
Jordlage af Ager — 5 – 2 – 1
Klokk Hugs — 2 – 3 – –
Skifte Hugs — – 1 – 8
Kostbeløb til Materialer — 1 – 1 – 12
Summa — 124 rd. 3 ß

2. Nye Lars Kirke
Byg 12 Td. 1 Fd. à 7½ ß — 22 rd. 3 ß 8 ß
Havre 20 Td. 1½ Skipp. à 2 ß 12 ß — 13 – 3 – 13
Ærter af ved Jordjorde
Bræk af Havre 2 Td. à 7½ ß — 3 – 3 –
Lat — 40 rd. 2 ß 5 ß
N.B. Kirkens Besoldning 44 rd. 1 ß

Transport 40 rd. 2 ß 5 ß
Arnage Klæderage à 4 ß — 1 – 5 – 8
Vestjysk Mølle — 3 – 3 –
Aldbrygers Hugs — 1 ß 12
Kraft Kirke Hugs — 5 – 1 – 12
Tønde Hugs — 1 – 2
Sal af Hugs — 2 – 12
Kostbeløb til Materialer
Summa 55 rd. – ß

3. Knud Kirke
Rug 2 Td. 5 Fd. à 10½ ß — 6 rd. 3 ß 4 ß
Byg 17 Td. à 7½ ß — 31 – 3 – 8
Havre 15 Td. à 2 ß 12 ß — 10 – 1 – 4
Ærter 7 Td. à 7½ ß — 13 – – 8
Lat — 62 rd. – ß

Transport 62 rd. – ß
Tønde Hugs — 2 – 1 – 1
Klokk Hugs — 7 – 1 – 8
Jordlage — 3 – – –
Aldbrygers Hugs — 3 – 3 –
Summa — 69 rd. 2 ß 9
Kirkens Besoldning 44 rd. – ß

4. Ronne Kirke
Tønde Hugs af Sjørjesteder — 9 – 5
dito til Bondegaarde — 11 – 2
Kirkens Mølle Skat af Bygen — 40 – –
Lat — 63 rd. 9 ß

Transport 65 rd. 9 ß
Tønde Lage — 76 – 4
Klokk af Bygningerne Hugs — 29 – 2 –
Jordlage — 12 – 1 – 11
Summa — 181 rd. 1 ß 3 ß

Kirkens Ager i Ronne Sogn 362 Td. Land, Summed Korn Kirkejorder
Vorgen det gode 630 Td. —

5. Nye Kirke
Rug 8 Td. à 10½ ß — 21 rd. –
Byg 13 Td. à 7½ ß — 35 – 2 – 8
Havre 20 Td. à 2 ß 12 ß — 13 – 3 –
Ærter 9 Td. 5 Fd. à 7½ ß — 17 – 1 – 12
Laterie — 87 rd. 3 ß 7 ß
Kirkens Jorde i alt — 182 Td. 1 Fd. 6½ Td.

Transport 87 rd. 3 ß 7 ß
Tønde Hugs — 2 rd. – 8
Jordlage — 1 – 2
Aldbrygers Hugs — 2 – 3 – 8
For Kostbeløb Materialer — 3 – – –
Summa — 98 rd. – 1 ß

Norre Herred

1. Clemens Kirke
Byg 25 Td. à 7½ ß — 28 rd. 1 ß 8 ß
Havre 61 Td. à 2 ß 12 ß — 41 – 1 – 9
Ærter 7 Td. à 7½ ß — 13 – – 8
Lat — 70 rd. 2 ß 9 ß

Transport — 105 rd. 2 ß 9 ß
Tønde Hugs — 6 – 2 – 10
Aldbrygers Hugs — 11 – – –
Jordlage — – 3 –
Klokk Hugs — 1 – 1 –
Kostbeløb Materialer — 1 – 2 –
Summa — 126 rd. 3 ß
Kirkens Besoldning 70 rd. – ß
Transport — 24 rd. 3 ß 14 ß
Øgle Stark Hugs — – 1 – 12
Aldbrygers Hugs — 3 – 3 – 14
Summa — 36 rd. 1 ß 8 ß

2. Haste Kirke
Jordlage — 11 rd. 2 ß
Bier Hugs af Korn — 6 – – –
Jørlunde Tønde Hugs — 6 – 1 – 8
Bondegaar Tønde Hugs — – 2 – 4
Lat — 24 rd. 3 ß 14 ß
Besoldning 47 rd. 1 ß, Kirken er fri. Saarsæd Capital af 300 rd. —

3 Ruthe Kirke

Einum Kuge af Lagmand	16 R 2 ß 12 ß
Klokke Kuge	5 – 1 – 8 –
Smor af 3 Kirkeholjens Klokke à 23 – 2 – 14½	
Lateris	45 R 3 ß 4 ß

Transport

Lig Kuge	45 R 3 ß 4 ß
Hand Kuge	1 –
2 de Klokke Klarke	3 – 5 –
2 – 9 – 3	
Caula Kuge	8 – 1 – 5 –
Summa	57 R 2 ß 12 ß

Kirkens Gode 168 R 2 ß 12 ß skrevne af Staanud Capitel paa 500 R

4 Ods Kirke

Smor 31 Lod 10 ½ à 7½ ß	59 R 1 ß 8 ß
Hallegaarden giver hvert Aar	3 –
Klokke Kuge	6 – – –
Lateris	66 R – – 8 ß

Transport

Caula Kuge	66 R – – 8 ß
Klokke Kuge	9 –
for Kirkeholjen Mat	1 – 3 – 4
	8 – – – 3
Summa	85 R 1 ß 9 ß
Kirkens Besoldning	1 R 2 ß 8½ ß –

5 Allinge Kirke

Aarlig Einum af Land og Klokke	15 R 1 ß 14 ß
Sølv af Kirkens Kande	3 –
Tøjr af Kirkens Land	5 – 3 – 4
Caula Kuge	9 – 1 – –
Hefter Penger	– – – –
Lateris	34 R 1 ß 14 ß

Transport

Klokke Klark Kuge	34 R 1 ß 14 ß
for Klokke og Kræsand af Klokke	26 – 1 – 4
	5 – – 2
Summa	65 R 3 ß 14 ß
Besoldning	76 R 1 ß 13 ß

6 Roe Kirke

Smør af 4 Kirkebøndergaarde 18 Lod 12 ½ à 7½ ß	35 R 1 ß 2 ß
af 4 Kirkebøndergaarde Einum Smør 11 Lod 9 ½ à 7½ ß	20 – 5 – 3 –
Caula Kuge	
Lat.	61 R 1 ß 1 ß

Transport

Aarlig Korn Kirken	1 –
Klokke Kuge	6 – –
2 de Kirke Klokke	3 – 2
Klokke Kuge	3 –
Summa	69 R 3 ß 11 ß
Besoldning	58 R 1 ß 9 ß –

N° 1. NB. ovenanførte giver Kirkens Vilkår Gaarde af Kongens af Sig som de følger og Kirken det Endnu bøder. –

N° 2. NB. Ungaarden Roe Kirke blev Anno 1751 Matrikuleret Rimelig og ny som en Vilkår Vedlagt Smørrent à 8 ß Aarlig samt Kuge, som ved af 6 ß Skrivelse blev approberet, 1 Februar 1751 Kræver Sig derfaa til Smørrent i alt det Kuge 37 R 5 ß 9 ß 3 ß –

Oversigt af Dødeanelse paa ægteviede, Fødde og Døde herpaa Barnlaus

Anno	ægteviede	Fødde	Døde	Anno	ægteviede	Fødde	Døde
1741.	104.	424.	656.				
1745.	91.	409.	197.				
1746.	114.	525.	405.				
1747.	105.	405.	306.				
1748.	120.	534.	377.				
1749.	118.	577.	309.				
1750.	105.	531.	325.				
1751.	179.	591.	392.				
1752.	117.	611.	631.				
1753.		592.	448.				

Kierkernepaa Bornholm Deres Beholdning og Bield A. 1756.

№		Beholdning. Rdr.	ß.	d.	Bield. Rdr.	ß.	d.
	Øster Herred.						
1.	Branike Kirke for Bergen Hr. Capit. Rasch	576	1	6			
2.	Ibs K. for Bergen Hans Low	464		4			
3.	Øster Marie K. for Bergen Jep Larsen	584	2	11			
4.	Øster Lars K. for Bergen Lasse Moensen	324	2	10			
5.	Gudhiems Capelle til Bergen Christ. Hansen				1	2	11
	Sønder Herred						
6.	Nexø K. for Bergen Hr. Major Sonne	682	3				
7.	Rødils K. for Bergen Ole Kiøller	361		7			
8.	Poels K. for Bergen Rasmus Wibe	391		8			
9.	Rønne K. for Bergen Jeger Hansen	629	1	2			
10.	Nac Kirke for Berg. Capit. Dam	561	1	2			
	Vester Herred						
11.	Rønne Kirke for Bergen Hans Nielsen	636	1	11			
12.	Knuds K. for Bergen Jens Mortensen	39	2	11			
13.	Nye Lars K. for Berg. Anders Andersen	72	2	15			
14.	Øster Marie K. for Berg. Ant. Poulsen Dam	365					
15.	Nyeø K. for Bergen Ove Kiøge	87	3	8			
	Nørre Herred						
16.	Aaste K. for Bergen Jens Jørensen Malm og hans K. Capitale af 300 Rdr.	128	2	9½			
17.	Ruths K. for Berg. Hans Christensen og hans K. Capitale af 300 Rdr.	70	3	2			
18.	Clemens K. for Bergen Claus Hermansen	259		1			
19.	Os Kirke for Bergen Anders Hansen	94	2	6	12		12
20.	Allinge K. til Bergen Peder Rø. Hamer						
21.	Aabe K. for Bergen Hans Pedersen	61	2	5			
	Summa	6321	2	10½	13	3	7

Maccabæus Nobil: Dan:

ex Resenii Histor.

Denne familie kjøber en gammel Corbin Bildhuggerarbeid med en Rad af Præsteskjørt paa, Præsten ude af Skjift Skab og sier at Fiske Garne paa sig, som er Corbin ikke som sad, med Fiske ude i Himmelen Falder Hand en Ved Corbin med en Fil for sig, som Kom ihaandet Ville Fjerk Gudhjem Gunns Film og Bangert er gjuldt og Fiskes Fiske. Egen er 2 gamle Piske som bruges med Hunde. –

Specification.

Saa hver meget Øl og Brød der ved Kierkerne en

Gaar i Sor, er forbrugt udi følgende Aarringer

	1756		1741	
	oblater à 100 ℔	Øl à 20 ℔	oblater à 100 ℔	Øl à 20 ℔
Østerlars Kirke	2050 ℔	52½ ℔	2400 ℔	53⅞ ℔
Gudhems	900	22	200	8½
Øster Marie	vi Specificere		2000	73
Ibs	1900	50	1700	42½
Svaniske	3000	56	1600	37
Bodils	1400	32½	1400	29½
Nexøe	2000	48¾	1900	47¾
Pouls Kirke	vi Specificere		—	
Peders	1200	48	1200	39
Aae Kirke	3000	56	3000	80
Wester Marie	1648	53	1885	96½
Nye Lars	1100	31	1000	30
Knuds				
Rønne				
Nye K. NB. vi have accord 1753 for 10 Pd. tilbygningshaver 1753 paa 900, obl. 35 flok øl	vi Specificere		890	43
Clemensk.	1400	46	2400	62
Ruths	1020	22½	2700	49
Hasle	800	22	900	25
Os	800	25½	900	29
Allinge	800	27	600	21
og Aaa Kirke i 1753 obl. 100 og 27¾ flok øl og Rostrup 7 p. 2 ℔	vi Specificere hvor man ansøgte om 6 Pd. 2 ℔		1300	30½

Vi Ture med Guds Naade Ærkebiscop i Lund Riges

Første og Fødrene Legatus, Kundgiør med thet vort Aabne Brev, at vor hattue vor og gjøkunk Hand nærværende Dagh i Herre Olaff Bagge vor Kiær Broder og Kiøbe Hand paa Gaarden Ergsø som Hr. i Haandes Herrskab som er en Gaard i Ålborg Len med ij Gaarde paa Gelenaa som er Øbloud og ikke Gaard. Og vore Lensh gaarde er Kiøbe Gaarde i Aarhus Lagm paa vort Bornholm. Og skall for Hr. Olaff Bagge vore os og vore Kommer Ærkebiskop i Lund Eller os eller Kommer Kiøbe Hand Gaarde paa vort Land Bornholm. In cujus rei testimonium et evidentiam firmiorem Secretum nostrum præsentibus inferius duximus apendendum. Datum Lundis in die Sancti Johannis Baptista. Anno Domini Millesimo qua, Dringentesimo Sexagesimo Octavo.

NB. Ovenstaaende var ikke nogen Original eller paa Pergament, Derom, men alleene som en Copie, hvor Derom og Beskriuelse mangler ikke. — Ellemanig comunicerede Hr. Stiftsmand Jørgen Bohn paa Bagegaard i Clemensk. Sogn 1758. — Paa Grund af Hr. Bonde af Hr. Bagge Familie er Originen i

Zblemnd anden nemmes udi et Skiøde-Brev dat: 7 Sept: 1581, som befindes der paa Baggeg: Erlig og Velbyrd: Mand Oluff Bagge, hvis Moder var Anna Hans Blaskolts, og Bygmand Peder Olsen i Clemidsker og Christopher Rasmussen udi Røe Bygn — Nok hvad formeldes et Skiøde-Brev dat: 22 Sept: 1595, at Mads Bagge og Oluff Bagge Skøde og afsonde til deres Broder, Ex: og Velbyrd: Mand Niels Bagge til Baggesg: Amt dem tilhørende Lod og Arve-Part: nett: der: H: Farver Ex: og Velb: Mand Oluff Bagge; som var boest udi Baggesgaard Hovedgaarden, Møller og Gade-Fund, Fiskegyde og Gravpaa Torvet, som Ydbiøm findes paaboende, Skylder aarl: enn Tønde Korn, Gyde og Jagstbæk — til Vitterligheed under vore Ex: og Velb: Mand Peder Hansen til Semilsgaard, Jens Skofoed til Kyndeg: og Hans Skofoed til Blikobeg: — Immedelst hvis af Skiøde-Brev dat: 5te Nov: 1606, af Niels Bagge bortfølge: i den Borringholms Landsting til Ex: og Velagte Mand Peder Skofoed i Geter: Bygnetmand Gaarn til Arvegods og Eiendom for paa Borringholm, forst Baggesg: i Clemitsker Bygn med Møller og Ydbygge; Skylder tilsamme: selvsittende Landvinger Bønder til aarl: Landgilde, og en Gaard i Clem: Bygge Ped: Skolle iboer, Skylder aarl: 4 Tønder Ex: og Jagstbæk; item en gr: i Røe Bygn, som Ped: Borge paaboer, Skylder aarl: 3 de H: Tønder og Jagstbæk — Til Vitterligheed under Vores Segl Sands Mortensen Ex: og Velbr: Mand Jens Skofoedt til Kyndeg:, Jørg og Hans Berlsen til Birgeg: i Aade Bygn, og Mads Olsen Landsting Skriver. — Vidner afsaar af Skiøde-Brev dat: Dingegaarden 20 Apr: 1606, at Ped: Skofoedt Pedersen følger til Ex: og Velbyrd: Mand Matthias Rittkam, sit Sondergods, nemlig Baggesg: med Møller og Gaarde og et Gade-Fund, skylder tilsamme aarl: selvsittende Fiuer Bønder; den Gaard Svend Hansen iboer, Skylder aarl: 4 H: Tønder, enn Kvæg og Jagstbæk — item en Gaard i Røe Bygn, Emmert Nielsen paaboer, Skylder aarl: 3 H: Tønder og Jagstbæk. — Endelig vise Skiøde-Brev af 27de Junii 1633 fra Landsting, at Holger Rantzen Kaardmand udi Rønne paa Elsebe Matthiesd: paa Baggesg: samt findes Brev af Alexander Rittkamer, hvor ved han selger til Svend Olsen og Anders Jonsen i Rønne som var Gyde for H: Bent Jørgens Brev, Baggesg: Gaarde og Eiendom for nu Siøna Fuger, som H: Matth: Rittk: var H: B: Jørsen Skylder, Sidgodset bliver paa Vellingsg: Landsbyes paa Borringholm, Rund Christensen Rosk: Majts Ridefoge: paa Aaker og Bondeen Hannandur; Morten Bertsen Bygfog: udi Svaniche, og Hans Jensen Landstings Skriver — Nu om Aunden befindes ingen af de Baggers Familie mere for paa Landet og ey heller var det i mange Aar —

Markeligt at Jo mere jeg søger om ingen af de Baggers Familie paa Landet

---

Omnibus presens scriptum cernentibus. Splyt Armiger in terra Boren deholm Salutem in Domino. Notum facio omnibus presentibus et futuris, quod recognosco me viro discreto latori presentium Petro Boecii armigero vnum fundum in Parochia omnium Sanctorum in Aby in orientali parte curie Hennichii Benedicti situatum cum singulis suis pertinenciis videlicet agris, pratis, silvis, humidis, et siccis, nullis exceptis vel exemtis, pro quinq marchis argenti et nihil aliud rerum valore et vna lagoena cerevisie alemannice, ad perpetuam possessionem vendidisse. insuper obligo me et meos heredes prefato Petro et suis heredibus predictum fundum et premittitur cum pertinenciis suis omnibus appropriare scotaye disbrigare pro alloquectione quorumcunq In cujus rei testimonium sigillum meum vna cum sigillis virorum discretorum videlicet Petri Wf martini mortensen magni magnusen et nicolai Jepsen armigerorum presentibus est appensum.

Datum anno Domini MCDXVI. Dominica Lotare

Pro Nota: 1, Jørgen Haanud paa Kreem paa Bergemand; af Ingeborg paa illkuns Jord til Oure og ulimelig Jordskiøde Jørgen Haanud.

2. Anno 1562. paa Borringholm en Søndag Maand Marnlig Fastelaven og Spillet paa under Krige Rasmus og en mel dag ski Jemmum.

3. Paroch: omn: Storum et skiøjemme paa nu omskiøtter Kalbe Nye Kirk Bygn, Jørgen Aabye Gaarden ligge.

4. Anno 1379 var Hans Uff Klot her paa Hammers huus.

Oluf Rytter, Tregen Rytter M. til Klaus Holm, Bent Henssen til Lgaard Jørgen Henssen til Vellinge Gaard Jens Henssen, Erich Eichen Per Rundsten udi Oslaxs Bygn, Jens Bonde, Morten Rosen, Morten Magnusen udi Rundsker Bygn, Jørgen Jacobsen, Jens Pedersen og Anders Pedersen Oluf Pedersen udi Oslebo Bygn, Abraham Jacobsen Lars Pedersen og Oluf Jen Morten Jensen udi Vestermarke Bygn, Engemand udi Vester Herred, Lerkinsks og Mikkelsg giør det alle med dette vor aabne Brev at vore Christi Kaldsel

M D L X X V I den 8de Dag Julii haver vi [illegible] [illegible] [illegible]

Vi Borgere med Byen med Byens Segl i Lund, Kjøbenhavn og Malmø, vi gjøre vitterligt alle os der ere Ting og Bud 1711. torsdag efter Sankt Margretha Dag, vi der for Byens Ret og Ret, paa Bornholm Herredsting for os Mandt Peder Oversen Byfoged og Lauritz Jørn, Borger og Holger Schade og Hans Hansen, paa Officialt paa Hammers Gård og Ole Olsen, paa Lundsbonde paa Side og Kirstine Hansdatter Enke efter Hans Jørgensen paa Gård, ere komne for os og for os Mandt Jørgen Jørgensen paa Gård, Mand og Hustrue, og for os Mandt Jørgen Jørgensen paa Gård, Mand og Hustrue i Gården Gård, Mand og Hustrue, Peder Hansen, Lauritz Jørgensen og Hans Hansen

Forfattede Udtog af nogle Told-boges Extracter, angde Producter fra Bornholm

Anno	1742	1743	1746	1750	1751	1752	1753	1754
Bijg. Sie Tuchn. Ligr.	32	286	60		152	225	558	525
Zehn. Ligr.	190	404	400		110	306	987	2568
Summa	222	790	460		262	529	1525	3093
Blaae Leer. Tuchn. Ligr.		15	26	24		50	40	
Zehn. Ligr.		8	60	224		451		
Summa		25	86	248		481	40	
Cement Steen Tuchn. Ligr.	6	2						
Eenebar. Tuchn. Ligr.			4				3	
Egg. Tuchn. Ligr.	26	58	81	105	95	95	190	67
Engelskiarer Tuchn. Ligr.	12 8 19	23 6	26 16	34 11	18 2	33	40	21 5
Zehn. Ligr.	14	13	23	16 17	6	9	7 2	5
Summa	26 19	36 6	49 16	51 8	24 4 9	62 10	47 2	26 5
Erter. Tuchn. Ligr.	16	10		5	22	59	21	26
Zehn. Ligr.		10			32	46	122	67
Summa	16	20		5	54	105	143	93
Frisr. Tuchn. Ligr.	19	7	19 10	18	10	13	16 3	
Flesk. Tuchn. Ligr.	41 9	69 10	55 1	59 15	44 8	68 10 8	47 15	41 9 10
Zehn. Ligr.								7 14
Summa	41 9	69 10	55 1	60 15	44 8	69 6	50 3	54 8 10
Gjes. Lerrekl. Tuchn. Ligr.						20	10	
Grijn. Tuchn. Ligr.								273
Zehn. Ligr.								11
Summa								284
Haure Tuchn. Ligr. Landf.	2624	2284	2770	2350	2350	2348	2348	2310
Kiøbmands gods.	7758	2630	1011	5453	6595	5957	6458	2483
Zehn. Ligr.	1686	1684	659	2310	2530	1670	5439	5180
Summa	12068	6798	4440	9113	11275	9977	14245	9973
Haure Grijn Tuchn. Ligr.	671	694	440	466	303	335	451	
Zehn. Ligr.	32	4	10			12		
Summa	703	698	450	466	303	347	451	
Hatte Tuchn. Ligr.				57				
Haste, Tuchn. Ligr.			31	16				
Zehn. Ligr.	107	1	4				1	1
Summa	107	1	35	16			1	1
Haste haar Tuchn. Ligr.						1 6	5	5
Hiemmegort Tuchn. Ligr.	908	820	1275	2774	341	5071	3578	3580
Heder, haar Tuchn. Ligr.	18	14	179	9	144	437	359	537
Hons Tuchn. Ligr.						5	6	
Honning Tuchn. Ligr.		52						
Ister af Vin afmaalt Tuchn. Ligr.	1 4 8	3 8	5	3	7 11	3 8	2 10	1 6
Kallun salt. Tuchn. Ligr.	1 2	3	6			1	4	2

Anno	1742	1743	1746	1750	1751	1752	1755	1754
Kiod selbst Tuchen Ligr	256	382	67	342	49	536	536	576
Ytchen Ligr		17	6					16
Summa	256	355	676	342	49	536	536	576
Kior Tuchen Ligr			660	482	99	242	109	
Lamsfeind, überrech Tuchen Ligr	77		10	15	6			6
Ytchen Ligr		42	69	18	33	111	71	42
Summa	77	42	79	19	39	111	71	42
Lam, Lammsk Tuchen Ligr			14					
Lack, Lammsk Tuchen Ligr			16	12	26	99	56	48
Fellsk, deto	16	32	27	14	23	26	45	22
Kojesk deto	29	134	894	341	555	125	172	425
Ytchen Ligr		52	265	70	46	126	169	109
Swellinger, Lag, Tuchen Ligr		60	255	178	19	12	158	14
unter, Ved Ytchen Ligr			64	14	15		12	37
Summa	29	196	1494	615	691	960	1142	633
Leer. Tuchen Ligr								30
Lerkar, Tuchen Ligr	96	75	450	612	382	160	548	491
Ytchen Ligr	3		5					
Summa	99	75	455	612	382	160	548	491
Lerred Tuchen Ligr	200				159		20	
Malt Tuchen Ligr		10	4		2	8	10	10
Ytchen Ligr	12	20	90		20			
Summa	12	30	94		22	8	10	10
Mel, deto kein Band Tuchen	8	7					3	
Oxe Tunger, selbst einhuch Ligr						5	16	5
Oxen neue Stiede Tuchen		84	125	112	53		53	
Ytchen Ligr	41		21	2	16		23	
Summa	41	84	146	112	70		28	
Rug, Tuchen Ligr		5				15	137	52
Ytchen Ligr							103	136
Summa		5				15	245	188
								26
Dito Meel Tuchen Ligr							50	
Rodder, guten Tuchen Ligr								
Sild, selbst, Tuchen	12	12	10	1	30	8	2	4
		36	16	28	73	166	133	16
Ytchen Ligr								
Summa	12	48	56	21	103	174	135	50
Smör Kiöbm. gord. Tuchen Ligr	56	68	67	70	30	34	47	54
Ytchen Ligr	4	32	1				5	2
Summa	60	100	68	70	30	34	52	57
Skind Lammsk Tuchen							8	
				7		13	25	31
Stue Hjere Tuchen							2	
							10	
							4	2
Skin Lammsk								3
Skine Gjeeds selbst Tuchen	10 5	15 13 9	16 12	4 12	12 8	20 1 8	19 8	16 3
Talle Tuchen Ligr		2 2 8						
Ytchen Ligr								
Summa	10 5	17 16 1	16 12	4 12	12 8	30 1 8	19 8	16 3
Torsk selbst Tuchen Ligr	50	34	15	70	59	105	65	85
Ytchen Ligr	4			4	8	60	92	33
Summa	54	34	15	104	67	165	157	117
						2	20	
Vikker Tuchen Ligr	3	4						
Vox Tuchen Ligr		15				24		1

Jeg Andreas Sinclaer til Sinclarsholm, Riiks Rammerj. Riges Raad, Riges Øfrigste Øfrøre og Øfrøre Herredsfogd i Gemente, Kongl. Maj.ts befalings Mand og Øfrøre Herredsfogd i Hannum, Ærkegolter paa Borringholm og Gubernator paa Hammers Huus. Giør Vitterligt, at jeg paa Kongl. Maj.ts min Kellermestere Hans Christen Kaabe Kirchsøn, Niels Olsen, og Christoffer Magnus Hansen og Jacob Stealer i Øgl Kirke Sogn till vores Gaarde at indtage og bruge ikke Stock Eidmark Jord som efter Kongl. Bindis Breffe er deris rette Jordes Kastrøug. Jeg skulder indtag at der under vores Gaarde og Huser till Bedinis Bind Huus nieth Jegnet og Egen Jorde Datum Hammershus den 25 Jul. 1684.

Andres Sinclar

(28.)

Skrivelse og Befalingsbrev til Canellie Raad og Rentmand.

Jeg har nu efter Kongl. Maj.ts Befalingsbrev af dette Aar 1680 den 20de November, ude og afsøgt den Ny Jordegen Bonder paa Bornholm, at giøre Verbeis Giøre i Stoen for at giøre det saadanlige Arbeide Lerk Gaarsen, med Kiøre skulder ved vederlaget, hvorfor de ikke blev reindset ved Skibsbønderne skaffe Landet, som Tiøpsmænd og Skyldige at giøre Arbeide som de Jord Egen Bonder; Og fulles er ude Rentskriverens Ingvar Lassummerk ungen Jordes ved de 5 Kl. Rimelig penge som Stuk indgives af Ny Egen Bonde skaffe Landet uang at komme til Gaarsen; Saaledes ikke er Rentskriveren saa vidt og observeret som der udi, efter Kongl. Maj.ts Ordening de dato 25de December A.o 1650. som for Eligemed Copie Bieder udviser, Forvaar Jg. Rentmand Miller giøre med Ordening at de faste Bønder Kiøre saadanne Arbeid paa en Gaarsen, som og at de Rimelige Rimelige Kiøre Oppebørsel af de Stadsegen Bonder, uaar de kommer til Gaarsen, skersom i forige Leiligheder vorde Aarendurk paa det Hande Kongl. Maj.ts endiggiøre i Øgl dagen og Oppebørsen, som der skarligt Narbliver nieth Gudkommelig Exterminelser befaling.

Jg. Rentmand
Lerandsfiligr
P Brandt

Rentkammeret
d 15 Aug. 1681.

Frederik Bendtzen, A. Eler

Efter
Lest ude Commissionen i Rønne d 29de Juli 1685.
Lest inden Herre Gaarsen Ting d 15 Sept 1681., inden Herre Herrets Ting d 18 Sept 1681., inden Øfrøre Herrets Ting d 19 Sept. og Bonder Herrets Ting d 20de Sept. som Bøgelauer d 16 Nov. 1681. – Lest inden Herre Herrets Ting d 17 Aug 1694. – og skriver Skrivelse og Befalingsbrev Christian Gedde til Bøgeskiøns Kongl. Maj.ts Landsfogd og Rentmand paa Borringholm Amtsfrille.
Ere Rentkammeret.

Borringholm

Gjøre alle vitterligt, at efterdem vi Kongelig: Commer ikke er for-
ring, at der afgangne Jørgen Wind og Ove Høyg for nogen tøm Eid
siden have begge tilfor ordenede Commissarier paa Øerne Land Born-
holm, de da, efter given Anordning om Smuglie Varers Konfiskering
Rum, Kulis indgivers af selv Egne Boender skepaa Landet, naar de kom-
mer til Gaarden, Jørgen efter deres Tilsagn for at tillegge Ander-
deffed, Øyer, og de Kommen deres Ønskelige Herr Kongens Salig og
høylovlig Ihukommelses Naadigste Confirmation der udover rette-
lige Dristigheder sig have for forgaet, da have vi Kongelig:
for godt ansee, at forunde selv Egne Boender skepaa Landet, Kulis for,
efter deres Tilsagn Smuglie: til Kiøbelse angiver, naar de kommer til
Gaarden; Sammeledes have vi og for godt og Naadsomt er regt
at Forbyde ved enhver Vegt og Mærd skepaa Landet, som sig Land
Skipper, Bisnere eller, uden ved den ude vor Høiest Kiøbmænd
og Byer eller Øerne Danmark, Bruglig er, for og den de Kiøb
ved Anordning, at Sætte Boender, som for efter Lærer og Lægter gaar
de, Kulis giøre Ugt og Arbeid ligesom ved de selv Egne Boender og ei
eigen Fordanna Gaarde efter deres Reg et gor Lønsmand, den
nu er eller fremfor Kommende Vorder, til eigen, uden med den
en Condition, Kulis Bestaffes, ansaaes at de ville Kaile de Skib
egne Boender eller for Øeffeligt og i Langen gaaer til deres Lun
Fri de allerede, Kulis giøre Ugt og et Arbeid, Skiefs og Øerdi, eller der
nu for Lønsmand Vor Gundsk Boender Korn er Udlagt Selvlegnes
Yield at afbetale, Jordbjerrude etc: Kaffeia d. 25de Decembr.
1650.

Dette inden Bøfter Herreds Ting d. 15 Septembr Anno 1681.
inden Øerre Herreds Ting den 16 Sept.; Øfter Herreds
Ting den 19de Sept., Boender Herreds Ting den 20 Sept. og
inden Bornholms Lands Ting d. 16 Novembr. 1681. dennem
inden Øerre Herreds Ting d. 17 Aug. 1691.

Rigtig og Viis Relation hvorledes Landet Bornholm
have de Brunske deres arveret, skulder jem selvtillige for-
kundere Copier: men eigen original: udviiser, Anno 1658.

Anno 1658 den 8de Decembr: som var en Dis-

dag, begiende den Brunske Lands Herre Printzens Skiøde udviiste Ove Stokke
Hammershuus og til Haste, Jørgen Hand der Lod udlade Borgemester
Peder Olsen til sig paa Gaden, og med hannem Brunske Lands Herrens om-
viis jem Conges Kaile, efter Hans Befaling, Kulis udgive, og, der jem skiøde
blev efter Kammer, Hilde Hand derfor Lade Cassegrere, og Brunsk mogt Jord
vedfor Ove Haste og til Rønne, Jørgen Hand Logerede ind til Borgemester
Peder Larsens. Strax jem Lands Herren var Kommen fra Haste, begi-
de Jens Kofod med Hr: Poul Anesker i Rutkocker Sogn paa Hans Skiø-
fra Haste og til Hr Jacob p: N. Hand fod Jacob Pedersen Tresloff, Kom om-

Aarene A° 1650. til Kalk, Jørgen Krøst var Garnisons Kaptejn paa Hammers huus. paa Øsel i Nyker Bogn, i i Nyker bogn Jørgen Grand
Jørgen Lønne Jens Rosved tilforn 20 Mand til Succurs, var og paa Gaden
Jens Rosved ihi og Hannum begiernede, og nødte ihi til at reise, kunde dog
ikke igen ihi Eid bekomme da Jens Rosved kom til Hannum, uden
allernyste Hand bekom en Hæl, en Kæft og Pabel, der paa nye Kaaren ud
fra og til Bygkobber gaar, men er ved paa Landt Frijen til Konge for
Jens Rosved ihi for gaarde sine under med Sammerates, men var Capitaine
Niels Gummelos, Jørgen Fendrich Nage og Claus Nielsen, selv Kommer i
Haste, Jørgen Kommer til Jens Rosved ude i Skuulen Klos, Leggende til
Ble Koppegaard, Jørgen Jens Larsen Riisom med en Bøsse og Kaaren
Hans Nielsen, indte de, men kommer fra Konne, imellem Cumack Gaard
og Klos, Jørgen Jens Rosved da strap Lærende Jens Larsen sin Bøsse, og
der som Hans Jørgen igen Gaarde sig frem, der paa Jens Rosved
ind ude Elgerkoppen gaarde og fik ihi en anden Bøsse igjen, Jørgen da
Kim Hansen forfølgte sig ud til Konne i Mørkningen og ud ind til
Jens Rosveds Bonde Mads Rosved, Jørgen ihi Brandt ikke fogden Jørgen
Pedersen gik de forbi ham for Borgmester Peder Larsens Bonde
og hand gik til Landt Jørgen, men var til Peder Larsens Gjeste
Klar de til Kirkegiemb ex en Konne Borger med Navn Mads
Pedersen, ah, der som de Jørgen nogen i Gjeste med Landt Jørgen
paa Skulet ihi for strap og Jørgen, for de ihi Brandt ikke fogden
Jørgen gjorde Hannum fandt til Kirke, efter den de Jørgen Kaldt
Hannum Jørgen med Grøfte. Jørgen de da Landsmand Hasemus Berg
i en Hæl forfølgte de ind til Borgmester Peder Larsens.
Da de de ind kom i Gaarden blev ihi til Hilde nogt for Dørene
i Gaarden Fendrich Nage og Claus Nielsen, efter den de ikke
Venstre Jørgen mange ihi var i Stuen for Landt Jørgen; Der ihi
gik Jens Rosved ind i Stuen Jørgen, i Niels Gummelos efter, og
fik Jens Larsen, Jørgen Jens Rosved strap til Jørgen Landt Jørgen
Brentzens Kiold en Hæl Kilt Jørgen Gjæstens alle ikke, efter den
Hand var en Dansk, og de var selv Dansk, Jørgen Hand var de stod
Krig for sig, og Lø sig Stoe Falk imellem Bordet og Dunken, og blev af den
igjen Vogen og Sved for Bordet, Jørgen de da Laar paa Bordet en Stor Sage
og de løste Dørene, men selv mere forfølgelse, der paa til Jørgen Jens Rosved
Hannum, Jørgen de Dørene var Kommen fra, Smaaret Hand: ah de var
Kommen fra Hand Herr og Konning i Danmarig og stulde til Romerne
strap og Jens Rosved Jørgen Dørene til sig og Hannum Mikel Hand for
og Jørgen de skal til min Herr og Konning af Danmark; Jørgen de da
fra Hannum og Mikel Jørgen Hæn ud paa Gaden, i ihi kom en Jørgen
ud Konne Borger de til Hjelp ind i Stuen, og med ihi Jørgen Kom Skrid
Lenskiold ud med de paa Gaden og Mikel fra de ind Lø, Jørgen Jens Rosved de
skadt til Hannum ihi Hand stulde staar, mere Hand Mikel Jørgen ihi,
Jørgen de da blev giort Ske paa Hannum og strap ihi Hand ned til Jørgen
og var ihi.

Blev fra sat D. Hildegaard Jørgens Hands Lig, efter

ikke at Landsdommeren skulde indgjøre, men at de blev sagde efter Landsdommeren og
andre de Landsdommen gjorde ude igjen, og at de skulde alle bekom uden Sere
taiere og hørte ditaen gjøre og skulde de skulde der skriftlig, hvilk de da bekom andre
Dagen efter, og skulde alle ude arrest lage; der efter blev Printzenskiold
Landsdommer lig udtagen, forbaunen og lagt ude i Rønne Laasjøs. Derefter blev
Commanderet Frøndt Lensmand, Henrik Dage og Claus Nielsen
fra Skulde dette til Rønne og til Hasle til Landsdommer Peder Olsen
at gjøre skulde lade dage fast på at Hasle bergere og bøgen Anders Jørgen
Sjøvilken Kjøbmand var en Dansk, var en Dansk Borgmand, og bragte
der med Danske Lands Lover, alle Lejer som de kunde over til himlen
og Skat: / At varsle Jørgen skulde ikke komme til Hasle, og skulde man skulde
tvingen, men Jørgen var alle uvorsom, og skulde ikke stage kunde de
komme, blev derfor sendt vogt og ring Hasle lige, og omkring hundes
Gaard, at ingen derfra ikke skulde komme. Derefter var
Jens Kofod og Niels Gummelos indtil Borgmester Peder Larsen efterdem
de kom an af Printzenskiolds høste, og de skrev egen Dansk
trykte, dack jeg lagde sammen skriver lige og op til Klippekirke Gaard
Gaard og Tilliche med Jr. Jacob af Rodkenn maatte lagde paa
Dieligste blev straf, skulde de til Vester Marie lagen og Clemensker
lagen at de ikke ilegemaade blev lagde paa Rodkenn at Mange Mand
og Kjøbmænd skulde om sammen Rat ved Rutterskiærke, hvilke og paa blev
straf efter kommer, Jørgen Jens Kofod og Niels Gummelos de skrev om Rad
Rad der lige Dick kræft gaard og ud til Hasle og om de Landsfoldt
for de blev 16 Mand til høst, og derfra til Rutterskiærke til Jr. Poul
Jørgen vi gav hemmen ekting til kirke Jeir jeg da var Jørgen
og at Conferere og skjønne skulde staar de for hans Dick om Rad
indtil videre Ordre. Dieligste lod Jr. Poul straf kastrunk Leid
om ting ude i hans lagen at de ude i ligemaade paa skjønne blev skulde mod
efter jeg hans ikke skulde lade dage paa Rodkenn. Ej de var alle for nor Rod
hed, Straf Rad var kommen 16 Personer fra Jr. Poul og med de
Opsynsmanden Mads Høeg f. paa 7de Dieligste paa: i sammen lagen lagen
de; Jørgen de bekom til Ringe en Commandt Lieutenant jeg var kom.
men de om lagen Lillaa fra Rønne og Vilde til Rutterskiærke, paa blaa
Niels Rud, hvilken Lieutenant, Capitain Niels Gummelos med
2de Fanden med Colgandt straf jeg da til Jr. Poul til skjønne og
blev ude i arrest holdt til videre Ordre. Straf Rad Jens Kofod med
de andre var blevne fra Landsmanden Mads Høegs og med de Landsfoldt, hvor
Jens Kofod var straf om Rodkenn Landsfoldt skjønne de i lagen og de
kunde staar i Forrad Lad, dand fra til Allinge hvor Jens Kofod bekom
til Lensfogedens Wilhelm Hartvigs en Ryttmester til høst
fra Jørgen Jørgen fra Landsfoldt og Tall med Landsfoldt Printzenskiolds
vise de Ryttmester, fra siden ryttmester blev fra indsamlet fra Stanne, hvor de
Landsfoldt Jørgen fra sammen ryttmester igjen afsendiges til med dand Ryttmester
til Rønne, at dand sammen blev skulde med Ryttmester Jørgen ryttmester gaar til Stanne
hvilke og fra Jørgen Jørgen Jørgen Jørgen ikke sammen Rad fraget blevne ungen,
den gjøre ryttmester ryttmester gjøre ikke fra ryttmester blev fra den, skulde og
fra straf med Marget, blev ude i sammen Rad og fra Jr. Hasle og en Dingtil
Dingen Lagen og gjøre ryttmester, den straf paa Landsfoldt Rodkenn fra
Mand, snakk og Vilde fra Jørgen med ude over med Jørgen sammen Rad hvilk blevne jeg
ude og satte i Arrest fra Lensfogeden sammen Rods Villegemand en Dansk gjøre
de den de fra Jørgen ligger ude i arrest. Tog fra Jens Kofod de mest Ringer
Mandkjøn med sig fra Allinge og Sandvig som de kunde mist og dage op

med den Forbi Roterne kommer Skat og og til Slutte Vrie mellem Jere vi de
Blom en Brandt Soldat som ikke gikk paa Quarteret blev og paa Stue
nedskjøet og Mißhandlet, som var en Dansk og tiente de Brandte Dragoner
Quarteret Efterfølgende handels begiverk; Jere Jens Skjød Stue satt sig ud
Vejen Mellem Dag og Natte med Folk, og nødsagde Skiedgaarden paa de
som hand parte af Brandenburgske Kommer Jere Slotter, Jere vi de
Blom Stue om Morgenen en Kommandeuger med Trompeter, som Lan
Kenanten skulde paa Slottet Jagt indskibes om Bundskab med Ostre
Emden, Gik Jem Kaserne blev given Quarteret, efter som et skibe
Gierne; Paa Lom en Marcherende Capit. Niels Gummelov med en
Jammer Peder Olsen og Ft. Poul med Landskabet og Marlborgere, Skib som
Vordjen Slutte Kirk om Natten, Jere da Lom indrejende en ex Skient
Jens Skielder Skiøre, som ville erfare, Jvad dette var for samling Folk Skiøt.
Man efterfølgende Jakob Brandt at vi alle var Kristne uti Byen, Jvad
hand da Stue tilbage igjen og vred de Slotter, Skrevde de Skiøt igjen
efter Kommen mere dog ikke Kristne. Jere vi de Kommandeuger med
Jere under paa Jvad Maneer de Folk omgaes at vi kunde Slotte
mellem, Jere Slutte afkommer Kommissarien med Ft. Poul Folk vist med de Jand
Vej, Jere de blev, Jvorne de begge til Lieutenanten og Fendrichen Skiøt
som de var paa Slottet. Ved sidst nogle vi og Jvad Dygt Lieut. som vi
Jere Jagt Jangen, at Jand og maatte Skiøte med og paaet Kommen til at
de Slottes Folk var gier med gode, efter som Jand og Jere Jin Jøstin
og Jøn Drinke; Stue Lom Lands Kommer og Ft. Poul igjen med
Jvorne, Jvilke Jere Tilligemed Jere nogle Dygt Lieutenante Jere vi
med en af vores Kommer Jegren og til Slottes Jere Slottet, Jere de
Stue Skiøtelig Paa igjen Jere Dikke Jvad nu af vores Kommer Jegre
efter som de vores Jagte Jere Kiendte af Jvad de Kunde Kommer
Tilbage igjen. Da Lom en Marcherende Ronneborger Skib
Tilligemed Ostre Jerende Dende og Tillent Jegte de ikke Jeck som
vi Tilfaren Jagt Jere Samles ude en Batallie. Jvorne Kommer Jere
Jere Skagt Jvadan efter de Jeim af de Principalliste som Kommen var
Jagt Jenfanget, Tillen Jere Jøje sig med til det Jøns, som Jere nøm de Slottes
Jere Lieutenanten Jere Jiøre Jeck Jilst mødt, og de Mundtlig Jere som Skriftlig
Contract Jilst giøre, Jvilke og de efter Kommer af de Skagne som Jere
Jvilke Jeim var Lorgemester Claus Cam udi Ronne, den var Marcherende
en Maud med Jvorne Herman Clausen og Rigger Hans Lauritzen i Ronne
Tilligemed Jens Skjød; Jere Jand Skiøte efter Jvad Jvilke
Marcherede med Kvadrene, som Landet Jere paa Slottet og Lejerne gjorde
Jere sig og Begrebe, de var det efter, Jere vi de Jendtlig ind Marcherede
de paa Slottet Jvad Ft. Dito Jere Jvorvidt Jvorvidt Jvorvidt de Jere vi med de ind paa Slottet igjen Jere vi Jvorvidt Jere vi med Jvad
Jvilke vi om Aften Jagen Jvad Ft. Dito. Jere Jere Jere Jvorvidt at gaaet Lands
Kommen, Jvilken Jere som Jere Jere Jere Jere Jere Jere Jere Jere Jere Jere
Jere Jere Jere Jere Jere Jere

[illegible] til Landvig, Jørgen Rømmen Galiotte Jagt [illegible] og [illegible] [illegible] i
[illegible] Brinkenskold, [illegible] [illegible] paa og [illegible]
[illegible] med Rømmen Jørgen [illegible] i Landet [illegible] Rømmen og [illegible]
[illegible] Jagt [illegible] paa [illegible] og [illegible] [illegible]
Ærlig til Lands [illegible] paa Lands [illegible] og [illegible] [illegible]
[illegible] Gustav Hart og [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Jørgen Hart [illegible] Compagnie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Jens Rosfod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Galiotten
[illegible] til [illegible] Bal, Jørgen Jens Rosfod [illegible] Capit: Niels Gummelos og Jens Larsen Nidrø
og [illegible] Jørgen [illegible] [illegible], [illegible] Rømmen [illegible] og til Stade, [illegible]
[illegible] til Jens Larsens i Forvaring, Jens Rosfod [illegible] [illegible] [illegible]
Sandvig, og [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] til [illegible] Galiotte, og [illegible] [illegible] med Claus Jørgen Jørgensmand og [illegible] [illegible]
[illegible] at [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i Land, og [illegible] [illegible]
[illegible] og [illegible] med [illegible] [illegible] i Land, Galiotten [illegible] [illegible], [illegible]
og [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Befaling til Lieutenanten [illegible] [illegible] [illegible] Galiotten [illegible] [illegible]
Rømmen i Land med [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Befaling at [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Galiotten
til Landets, [illegible] [illegible] til Land [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Jørgen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Jørgen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Galiotten [illegible] til ordre [illegible] Jørgen [illegible] Jørgen Rosfod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ude i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] til [illegible] og [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ordre [illegible] [illegible] til Corporalerne [illegible] [illegible] [illegible] Galiotten [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] til Land [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Jens Rosfod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Execution [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] og til Jens Rosfod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Rosfod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Commanderes af gode Riiges Raad og Konge, General Prinkensmedler over
hele Landets og de Kongelige Forordnede Raad, Præsident i Det Kongelige
Skibslaug paa Hans Maytes Vegne Grev, Ridder og Herre til, imidlertid at de
paa Landets vegne, og Deres Excellence er saa lovet, som de vil finde
det nødvendige. — Det blev derefter gjort Rede og Beregning over Landets
Born Colon Clev nu udrettet paa de Penge, og endelig Skillingen af Com-
mendant Obriste Michel Gyldenkrin for det Landet ved Lon ude ved Land,
Jfr. Supra Cell. pag. 44. hvad den paa Forrige Taarn, det var tilgangen, Erlindker —

---

ad N.
121.

Hansen Engangsnyt af Militairiet Forretninger paa Born Holm A. 1754.
Forrige Dager, Officer, Officer og Mand gjorde, fra de Tyske Grænseinger af Born-
holm paaskiftelige Mand Officer etc. om gjorde Landets Lignelse med Mure og Volt i Anle-
gelse andre Forhinder Verks. Lagde paa Dette, paa Avenuer Linier, samt mand
med Huus andre Opførelser, Volt og Batterier med Canoner paa; Landets Fuldman-
skab paa ved Tillegnede som nu fast Garnison og Guard deres om Officers af andre
mere det og alle Forer. Dette paalagde ingen Grøvoden regulair Militair og paa Landets
Jord af ligesom Skiger Land.

A: Infanteriet Et Taarn af følgende Indbelinger:

a. Artillerie, Bestaar paa Landets Hoved Defension; Det Kongelige og Commandeerede
Mand for de Tyske Kiøbenhavnske Situation, Det Kongelige Landgang og Adagror, samt
af Forter: Et Taarn af 10 Constabler og 6 under Constabler, den Detaillerede og Ordnede
Det Staaende Mandskab paa Artillerie Corps Commando, og Troppers for Dem grøvoden
Korn, med Grøver, Mundering, Geld og Krøg indtagen af de Jorder i Aarhus; De ligge
Kongelige det 7. Dette Korter Indkjøbing paa Landets Dagt Korte i Kjøbenhavn; Det er paa 200
paa Mandskab Hans Kongens af Cavalerie Soldater for Dem Tyngens Grøver med Lieberser og andre Dem
Aarsk, men Folk og Mundering p. Dette Kongelige paalagde Dem Dette Dette af Dem
paa Gjøbe af Kjøbenhavn og Sikkerhedens, det er paa indbrudte af Dem Korter Situation
og Kommen Constablerne til hjelp og Gjøren Dem. Officerne med Dette Artillerets
Taarn Ligeledes som Constablerne paa Dem Jord. Under Officiere det af Capitainen og
Det i Kjøbenhavn paa Dem Arkelie indtagen og 7 Constabler; Det af Lieutenanten ligge
Dette under paa Landet i Naae med 2den Constabler og 1 i Aachirkeby, Det af Dette
Officer paa i Gudhjem med 2den Constabler og 1 i Svaneke; 3de Constabler Dem paa
Landet samlet: 1 med Hammer huus, 1 i Aaste og 1 i Sandvig. En 2den Tambour,
er og 2den Fiøver paa af Gjøndangerne, Nr. af 2den Fiøver paa i af Det Korte.

b. 4de Compagnier som regulair og in Specie Landets Nationale og paa indbrudte af Dem
af Landets Districter og Dette Gjøvoge Land af Landet og indbyggere som paa selvom ingen
Dette Dem samt Indbyggere i Det Kongelige.
Jeres Compagnie Jeres Det Compagnie Det af
Lieutenanter og Fendriker samt under Officiere, Tambours og Fiøver p. Det 1de Compagnie
Chefs paa: 1 Major, 2de Capitainer og 1 Capitain Lieutenant paa den Compagnier.

c. 4de Jeres af Landets Compagnier paa indbrudte og Dem given af Det af 1de Jeres
under Øster, Sinder, Vester og Nørre Jeres Compagnier, Jeres Compagnie Jeres og
Jeres Capitain, Lieutenant, Fendrich, under Officiere, Tambourer og Fiøver etc. Det Dette Landets
af Jeres Jeres Compagnier, som af Jeres under Compagnier og forfølgtes af de gamle som Jeres paa
50. til 60. Aar Alder; item af Jeres under Jeres Landets og under Jeres Dem paa Dette
d. 7. Dette af Jeres Compagnier, Nemlig, Det i Svaneke, Det i Naae, Det i Aachirkeby Gjøndangerne
Det i Aaste, Det i Allinge og Sandvig. Af Jeres Jeres af Jeres Capitain, Lieutenant
Fendrich, under Officiere Tambourer og Fiøver.

B. Cavalleriet Dette af Jeres Landets Det Dragoner og Det af Taarn af 500 gemaarn, som
Dette af Det af Det Landets under af Jeres Det af Det af Det af

Den Aftenpost Artillerie Corps, nemlig Sort klædte Kiole med Blaae Ærmer og Blaae Rabatter med Gule Metal Knappers, sort Strømper og sorte Lakstøvler; Officererne have Gule Galoner om Hattene, Archeller, Mysterne og Constablerne bære ligesaa ingen ringere, men Constablerne bærer Gule Bøxer. De alle have sort Cogvarder paa Hattene og Bøxerne paa Gaarde, men de i sort Haand indklædte; de Officerer vigte som forbemelte Mandur og Grener af Kongen ligesom andre gjøre de Landsens Indfødninger, dette og deres Tilskikning, hvorpaa de Øvrige alle Taft. Ved de 200 Haandlangere have de Spader, Ammunition og Lette Lø af Kongen samt Faa af Kommune Mandur klædte de sig frem, nemlig Blaae Kiole og Bøxer samt Faa af Kommune ligesom de Landsens Øvrige og gule Taft Sil, med Sort Opslag og Haand indklædte og med sorte Cogvarder paa. Men Officererne sorte Lister i Hattene af Skuffen.

Ved de Nationale Vedder, klædte saavel Officerer som Gemeene sig saaledes, nemlig Officerer, samt Officer og Tambourer, de Lett klædte med Sort Kiole og Sort Opslag samt Gule Knappers, Sort Strømper og sorte Lakstøvler, item Gule Bøxer om Hattene og sorte Cogvarder, Officererne have og Gule Kraver og Gule Taftser paa Hattene samt de Sølvsmiede Porte d'epee. De Gemeene Mandur br. Blaae af Hvide Kommuns Kiole og Bøxer, med Sort Kommuns Opslag og Kraver om Halsen, Sort Strømper og sorte Gule Sko, Hatte med Gule Snore om, og Haand indklædte med sorte Haand. Skinter, Bøsser og Ammunition og Lette Tøj have de af Kongen.

Dragoner-Officerer og mere Officerer samt Tambourer bære Sort Klædte Klædte, med Ligesaa Samme Opslage, og Hattene Ligesom Dragonerne og de Nationale med Cognac. De Gemeene have Blaae Blaae af Kommuns Kiole, med Sort Opslag og Hvide Knappers, de ere Compagnie Gut Sort Bøxer, og de Hvide Bøxer. De have og alle Hvide Lærreds Kiole Manchetter, Bøxer og Spoler, Sort Kommuns Caberagver, og Pistol Hylster Kappers, med Hvide Lø, Kapsel Snurer, Bræger, Hatte med Gule Snore, Haand indklædte og med sorte Cogvarder, Sko og paa Hattene. Ikke Skinter, Pistoler, Bajonetter, Kanon Patlaster, Patronedøse samt Opslag Lø og Ammunition, gives af Kongen.

Ved de Compagnierne, saa vel Gemeene som Officerer og mere Officerer klædte sig gule Grener og Mundering, samt Ammunition; de Gemeene have gammen egne Grener af Blaae Kommuns Klædte; Skarer og Østerbroerne Compagnier have grønne Opslag; Skinke og de Øvrige Compagnier Grønne Gule Opslag, Officerer have Sort Kommuns Klædte med Opslag ligesom de øvrige Compagnier og Hvide Gule Knappers; samt Officererne have Ligesaadanne Klædte som de Gemeene undtagen at de have Gule Snore paa Hattene.

Borgere af de Compagnierne, klædte sig ligeledes selv Grener og Ammunition, samt Mundering som nu, at de ikke have Couleur, men ligesom andre Borgere selv bære den, Jeg spørger dem, at de i Rønne maatte have Trøier og Hvide Strømper. De Bestaar af saadanne Borgere som dem Øvrige og Ligesaa af Kongens Indfødninger.

Saaledes Gange om Natten, nemlig af Mandskabet og Michels Dage Dicks, Kiøbere de Unge Mandskab, som det synes det Gudskjøb og Gode Forlighed og Troesen og enrollerede saa vel det de Nationale som det de 7 Borger Stabs Compagnier General Meinstring og Revue saa vidt de Skaal ved Commun.

Kan af Commandanten og Vice Commandanten ingang om Revue, enten om Øster, Gøl Dicks, Eller nogen af Kongens Tordenskjold Dicks, naar Vejret lagde om Dansk Sved indgangen af Juni eller Begyndelsen af Juli Maaned. Kommun General Meinstring Ikke ikke paa en Dag eller paa de Øvrige, men i adskillige Dage, og Kiøbere af den Ene Side Rigtige Vegle Compagnier Faa Dagen, saa at de gaarde omtrent 8de Dage med den Strand Tøiere om Dalen Cumbs Kiøbere enten. Vegle Dage Dagen saa Stor, Vad Kiøbenhavn Faa Dage Cor, Vatrier med Compagnie Exercerninger. Det Mandskab exercerer efter Det, Vegal Stab Ikke Dersom Ligesaa, Exercer plads, de Mand Stabet exercerer efter Det, Vidt Gaarde igjennem, Undtagen om Baatsmænd Høstens Tid og om Vinteren.

Ronne er ved Almindelige Bygt og arrest hus, hvor, ved de Nationale, Dagligen 10 Mand med en Officier gjøre Vagt og afløses hver 5te Dag; Kanten gjøres hvor Vagt paa Hammershus. —

Ved Lovens Gelder Lovgivere i hver Bibliotek og Vagt i hver à parte Vagthus 3 4te Del 3 Mand. — Ved Tilligemed Vokter vedkring paa Landets gjelder Strand vagter maas udvigt ryder, og ere Vagtkorz anlagte.

Baumer er paa mange høje vanskelige Steder hvor dyn ved Kunst indgjerdes ved Kjørmarking af ingen Semmelig Indfald. —

Ved Hovedvagten er den ganske Compagnie Liv af Corpsets indbyggere og Rap, porter naar Degnes. — Commandanten giver 2de Ordonnancer af 2de Generaler og 2de Commandanten Dagligen. Dag giver de Gemeinelig Dia Ie Kjøbenhavns og Frøstrup i Trangfor Auflings Liv. — Ved hvert Commandanten Dagligen Constabel. —

Ammunitionshuset er ny ved vedkring paa Landets ved Strand Landets en af Kjøbenhavns Vagtes mahn vierer. Man Tilsjunderlig ved Ronne er ved Almindelige og ved Kalkbik Castell eller Citadelle, — Ved hvert Compagnie er 2de Cobinik Canoner, indtagne ved Dragonerne. —

Artillerie Tøjhuset med hvert Tilhørende Batterier samt Canoner de, paa vedkring paa Landets ved hver Tilhørende er Tøjhuset:

I. Ronne Post

1. Ved Øverste Batterie, tet ved Borgere Kabe Vagthuset i Ronne.
2. Ved Øverste . . . paa Siden af ved Kalkbik Castell

II. Hasle Post.

1. Lorte Hatt omtrent ½ Mil imellem Ronne og Hasle; imod Bage dann.
2. Lefne, Øregen, nærmere Hasle; ligeledes 3. Klumpeballes Bugt;
4. Hasle Søndre Batterie. 5. dito Nordre Batterie, 6. Grønnebek 7. Nørre, Ode

Ligeledes for Bagt. Ge. Jørgensen.

III. Hammershuus og Sandvig Poster.

1. Skollevigens Batterie. 2 Hammershuus. 3 Seene 4. ved Nordre Batterie. 5. ved Østre Batterie 6 Sinoke Batteriet 7. Gras Platten 8 Sandvigs Østre Batterie. 9. dito Øvre Batterie.

IV. Melstad og Gudhiems Poster.

1. Nordsands Batterie 2. Gudhiems Batt. 3. Melstad Ligeved Batterie 4. ved Midtøste Batterie 5. Gra Linierne. 6 Stolts Hatts Batterie 7. Kaabe Øvre Batterie. —

V. Svaneke Post.

1. Listed Øgen. 2 Svaneke Bugt Batterie 3. dito paa Øgen. 4. Nøvens Batterie 5. Nordkaas Ode. 6 Aarsdale Batterie.

VI. Nexøe Post.

1 Leerskrids Batterie 2. Bolke Batterie 3. Heen Kante Batterie 4 Nexøe Nørre Batt. 5. Nexøe Søndre Batterie. 6. Skarvigens Batterie 7. Hunderiens Batterie 8 Saltkammers Batterie.

VII. Bodernes Post.

1. Gredbye Kaas Batterie i Nakier Øgen, og lauft fra Lotts Gaard Nord 28de Pole, Øvre Gaard 2. Øppe Lotts Batterie. 3. Arnager Bugt. —

Tabelle.

Over Bornholms-Lands Milice 1754.

		1. Commandant								1. Vice Commandant																				
		Artillerie								Dragoner									Infanterie											
		Stykkekapitain	Stykkelieutenant	Stykkeskrivere	Artillerimesterne	Constabler	under con Stabl.	Tambour	Natgrauer Jager	Major	Rittekapitaine	Lieutenant	Fanejunker	Wachtmester	Corporaler	Tambour	Gemeine	Porte Epée	Capitain	Lieutenant	Fænrik	Sergeant	Corporaler	Tambour Pibere	Nat.	Bor. gere	Domt.	Bor der	gamle	Summa.
Artillerie Compag.		1	1	1	1	10	6	2	195																					220.
2de National Drag. Comp.	1ste Drag. Comp.									1		2	2	1	5	2	247	19												279.
	2de Drag. Comp.										1	2	1	1	5	2	250	17												279.
4 National Infanterie Compagnier.	1ste Nat. Inf. Comp.																		1	1	1	3	5	4	244					259.
	2de Nat. Inf. Comp.																		1	2		3	5	4	311					326.
	3de Nat. Inf. Comp.																		1	1	1	3	4	4	210					225.
	4de Nat. Inf. Comp.																		1	1	1	3	3	4	231					245.
7. Borger. Compag. pier.	1ste Hønne Comp.																		1	1	1	3	3	4		179	24			216.
	2de Hønne Comp.																		1	1	1	3	3	4		142	21			176.
	Hasle Comp.																		1	2	1	2	2	4		66	10			88.
	Neder Comp.																		1	1	1	5	5	4		240	15			272.
	Bran. Comp.																		1	1	1	3	4	3		104	16			133.
	Dachirkebiie Comp.																		1	1	1	3	2	4		95	12			119.
	Allinge og Sandv.																				1	2	3	2		95	9			112.
1ste Herreds Compag. pier.	Øster Herred																		1	1	1	6	6	4				267	67	355.
	Sønder Herr.																		1	1	1	6	5	4				321	70	409.
	Vester Herr.																		1	2		6	6	4				185	60	264.
	Nørre Herred																		1	1		6	6	5				189	73	281.
		1	1	1	1	10	6	2	195	1	1	4	3	2	10	4	497	36	14	17	12	57	62	58	996	921	107	962	270	4254.

Borringholms Amt Anno 1692.

	Copulerede.	Døbte. Drenge.	Piger.	Ægte.	Mand.	Døde. Kvinder.	Communicanter.
Rønne	10	16	15	3	18	14	662
Nexøe	9	11	16	.	5	16	405
Svaniske	10	12	9	2	12	9	271
Hasle	4	6	5	1	3	8	185
Nakirkeby og Dom	10	25	23	1	15	17	610
Sandvig og All	1	7	1	.	1	2	172
Gudhiem	1	3	6	.	5	3	93
Øster Larske	4	13	12	1	16	12	240
Øster Marie	7	15	16	1	12	10	500
Ipskier Bogn	5	8	7	2	11	12	352
Bodelskier	2	9	2	.	4	5	206

	Copulerede	Døbte. Drenge.	Piger.	Ægte.	Mand.	Døde. Kvinder.	Communicanter.
Poulskier Bogn	5	12	18	.	3	4	512
Pedersker Bogn	5	10	7	.	9	9	580
Wester Marie	5	7	10	1	8	11	585
Nye Larsker Bogn	3	7	14	.	4	5	223
Knudsker Bogn	.	2	.	1	2	3	108
Nøsker Bogn	2	4	5	.	3	4	250
Clemenskier	4	11	14	1	12	5	408
Nukskier Bogn	3	6	3	1	3	3	200
Olsker Bogn	3	10	4	.	4	3	231
Aaker Bogn	1	1	6	.	4	.	134
Summa	90	195	203	15	154	155	6526

Stormægtigste Allernaadigste Arve-Konge og Herre,

Som jeg paa min allerunderdanigste indkommen Supplicationer, som vedrørende nogen Kongl. Herligheder, som jeg og mine medarvinger at bruge, saa Frie Baarunder, paa Borringholm Gaarde udi so approberes, saa som Herligheder Kongl. Naade Rentekammer Collegium der nu Gaarde Ihr Kongl. Majestæt, ingen endelig Resolution, saa er blevne: Saa ude allerydmigst underdanigst Indlever jeg Dem paa nye til Eders Kongl. Majestæt Naade Corum med allerunderdanigst Bøn og Begæring, at Eders Kongl. Majestæt, dog ved Eder til mig Eders Kongl. Majestæt saa underskrevne og ringe Tjener, Brunbuk Kongl. Bruhun, Clemens og Marie, vil forunde mig og min ulykkelige Arvingers Conservation Paa saadan Frie Baarunder Vejne og Eders Majestæt Indkomster Jurisdictioner, som de selvom ej maatte nøje til Gjenvem, og, som det Enfoldig skal betage Eders Kongl. Majestæt ved saadan Herligheder Jurisdictioner, som Eder Allernaadigst Behagelig; Saa vil jeg og underlade Jeres Majestæt Kongen allerunderdanigst Forslag at giøre, paa det Eders Kongl. Majestæt Interesse Rendeskøde og Jordebøger og Vejeskiøl Undersøgelse dog og jeg det lidt for Eders Naade: Himmelig Eders Kongl. Majestæt udi Ydmyg Barmhjertighed saaledes ikkun ingen Eder Hjertekjær, Eders Proprietarii Gaarde, hvilken Eders Kongl. Majestæt Advel og medfølelse er gaaet Dig, for at gjøre Dig Frie udi Eders Kongl. Majestæt Allernaade og Hjemmel; Saa trøster jeg mig det allerunderdanigst Haab, det alleraadigst maatte behage at Considerere, Gjøre, Jeres Naade det saa er, skulde det, som de samme Frihed altsaa, skulde nyttes, og de udi saa mange Aaer uden nogen i jeg og Marie Gaarde, og var de langt ringere end Frie Gjøre Brøder ud paa Landet, Jeg giøre dette Trøstelig til Kongen, og dog ingen Ønske 5 Øre Rendeskøde, naar de komme til Gaarden; Men, paa det Eders Kongl. Majestæt for det Kongelig Kunst Gjøre Frie og befalede udi Summe mig og min Efterkommere Tilsammen 7 saaer Frie Baarunder; Saa er mig allerunderdanigst forslag, det at de Frie Baarunder Gaarde, som udi Eders Kongl. Majestæt Tilligemed os for Tast, skulde betales 5 Øre Rendeskøde, naar nogen at gjøre Gaarde Skøde, som at blev Frie Gaarde, saa at allerunderdanigst Forslag, at de som Proprietarier vellaardige maatte forunde, som at Gaarde gaaerne Dørk og ruten, de bekomme lidt eller ingen til Fæste, og betaler Eders Kongl. Majestæt de samtlige Gaarde er mange Gaarde

som er tilstrækkelig, skulde er er skud by Kongens, at de giøre Landets Gavn for intet, paa det de ikke blive Ørsøe, og som Eders Kongl: Maj.t i sådan Ærende alle steder er giøe paa sig; 4. Skulde de Landes paa Bornholm, som det, der Øvrigheden, for gaaes 4.de til Arbeide Dagen, om det ikke da maatte be, saga Eders Kongl: Maj.t det at de Høyeste paaer tilhørende Ei Mandende og Dende giøres 4.de Dage af Kongl: Maj.t allernaadigst Dende Dage skal Dalge skal og de som Proprietarier naadigst befunde Arbeiden, Mens at de Mindre Ei Maatende som er under 8.te Td: Hartkorn maatte Tomaarde paa Dos Dagene, Dilbet ilegnaaen maatte dette ikke Dage, og at dette maatte dage Dr. gynnede den 1.te Maij fuld afvigt, det Skiellen Tid de sammen Fordemfter er, Ent under radiges Faare gaandeim. 5. Angaaende dig og Dagefald, som de Hoveri Faare udi Øerne Wiirestiøer ingen Protection om de for de paa deres Maade, mitter de Dette er det til dette allernaadige Forunder Privelegier og Herligheder, forsaa nidig Dato 1672. da ingen af Dejens Mand ein Dennes Dejer dig Dagefaldet Dentaa, og de Øerne, paa hand Maj.ts Dagen giøre Potentiøs, giøre Eders Kongelig Maj: Ellig og Høytaadig Sin Kommiss Kong Friderik den Dette Dage naadigst, Dette Dandt og Confirmerede alle de Privelegier, som Dilbeiene Landet haae Dette, som Eders Kongl: Maj.ts Forfædre og allerfiøst Eders Kongl: Maj.ts Høytaadige Dilig og Dagefald Kommiss den 29.de Dec: Anno 1658. ikke allerauaadigst Dette Confirmere maae Dette Dandt Klemmes Dalmaade Dagefald Dennem Dennes Dennes Privelegier i alle Maade Dette og Dandt Dette Dennem Dersiøn og udi Naade under, som Eders Kongl: Maj.ts allernaadigst Dand 20.de Oct: 1670. Dette Confirmere og Dandt, Dan Dilbeiende Dennes Dennes Dette Dandt Dette Dandt Dette Dandt

3. Velsen de det gior ikkun 2den end det Kongen 1ste og Proprietarius [illegible]
4. Ergo renuncierer Supplicanten med Ordens-pande [illegible] til sig
Haga Kred. –
Dersom alle i Samler Kirke efter de permit Ordens-Kommissarius [illegible], det
de Ustandige Jen, efter saa mange andre Jesuiters Stemmetinges [illegible], dette
mange Uimmelighedes [illegible] og Kongl. Høi Fed. Jesuiters [illegible]
Prejudicers. Dersom Haves Kommelig i alle, med de Born Colonie Præci
gier til Reservation [illegible] Consil. Til saalange Vi underdanig [illegible]
Tilsigende Gerne. –

1. Velsen, det de ugentlig Lade Gaffe Kuge og ikke Kunstige Kuge som de [illegible]
abur. –
2. Bliver Ostrich Fugenne fast Sæt og Lade sig ogte Kuge. –
3. Ok Kan Tiger Kongen Vigt og Vogt Sad paa ikke Garder –

1552det Aar efter Vor Herres Jesu Christi Nærme

Kiøge Søndag, den Maned Februar 1552. den Tredie Søndag i Fasten og Maneskied, var tilgaab, Ridder paa Konne Kirk Herrn Borgemester Oxefoger og Mannige Mand, Gamle og Unge gamle og Ung, Stak og Kiøb i Gor Herrn Konne de Ofrede Jemmer Eir med Bernt Knop Hannes Mand paa Borringholm, Villie og Sandgaard, paa Jandes Jendiges og et alle Kuntrogeligen Beliøbes om Huus Borke og ock Øfele efter mygam med Mandeogt og Bolvanne som Stake og Sonderte ex Reiers Eiderø og Jaar Kriegt og Jeals, ock Huus Borke alle ock Øfele som i Berg Rat ikk vi vaant ex Dynge Ock og Jenkn Sergeanlig indrette, da, Ock Jemmer Huus Borke og ock Øfele efter Kommeg Jere Kjøn til og mandes til Kjøns Gaffe, Jerm de tilforn tilfors Jeere, ock Ver sig Gjemand eller ikkn Gjemand, ock Kan jeg gad for Gud vaar Jøn for Gud Kanhu, ja i Bunder Tilgangen er, og i alle Maade u Kristelig Jelte, det Jamer Gor Herrn Bernt Knop Jemmer paa Borringholm Hannes Mand ock Kristoffer med sin Jongmand Engel Jesuiten Jere, og Vi efter Jemmer Peder Roefoed og Morten Lassen Borgemester Jere, Hans Nielsen, Eigse Lauritzen, Anders Lauritzen, Hans Jøhn, David Kristen, Simon Kirsten Hans Simonsen, Ricis, Hans Jøh Kage, Jøh Ditlev, Jens Lassen, Morens Pedersen og Jochum Urban, Vor Jeere ock Jemmer Kirke Jere og til Vidnes Jere og Kirke Jaal Vor Jeere Jeere Jeere

[illegible] og Gjerdum og [illegible] Huus Husbonde og [illegible] eigne Hr. Kong [illegible]
Huusum. — Vil De med eigen [illegible] alle [illegible] Sørøing [illegible] [illegible]
[illegible] og [illegible], man [illegible] [illegible] og [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Kiøbenhavn Aar 5te Dag Dec: Aar 1562. — Under vort Signet

Friderich (L.S.)

Vii efterskreven Jeps Hansen, Henrich Moensen, Hans Jørgen, Jørs Christensen, Jochum Kibbegren, Christian Bagge, Per Bøg, Morten Maiser, Morten Hane, Mouritz Rødsen, Peder Jensen, Mogens Hans Gallend, Bendt Andersen, Peder Skade og Niels Andersen bekender os ude i Rønne paa Born holm. Erklærer og vitterligt gjøres for alle, med dette vort Aabne Brev, at Aar efter Christi vor Frelsermands Fødselse 1562. Mitfaste Onsdag paa vor Kirkestue, udi Niels Bendtsen Skinlagens Huus, efter Mange Mands nærværelse og paa Forbøn, som skulde tiltrædes vort Embeds Gode Raad Henrich Tirard Borgermester, og Mange Borgere og Menige Mand og Indbyggere, om nogen Articler, som efterfølger: 1. Om vor Øyes Grund og Gjerdom baade eiendom og øuen, som den er udviist og for [illegible] Hendøt 2. med Jørgen Mogensen Hæftes Stern Stensen, den tid paa Embeds mand paa Hammershuus, er gjort et Hæftet i Øyen [illegible] 3. om Compenieet, som Ladis Raadhus og Kiøbstaden skulde [illegible] Jørsøer og Engs. item 4. Forbrydes [illegible] til mod Øyen og ulydighed for i Øyen udi de forbrydes Embeds Mands tid og [illegible] 5. Om for [illegible] Maad mod i Øyen til Korn eller Øyo [illegible] til tid [illegible] mu [illegible] Maadmand om de skulde [illegible] [illegible] Indbyggere [illegible] [illegible] Mænd [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Copie af Extract

Specification

[illegible] Borgere paa Borngholm [illegible] Andres Bornholm [illegible] Contribution [illegible] Aarsage

Hart Korn
Rd. Sk. Alle.

Blumlig:

1 Christiansø er efter den [illegible] Commandant Maj. Hr. Major Henrich Hoffman [illegible] Scher [illegible] dateret 26de Martii 1698, [illegible] Decisioner [illegible] 1695 og 1696 [illegible] Contributions, [illegible] 1de Post [illegible] 2den Cita [illegible] 35. [illegible] 1 Rd. 3 Sk.

Til Rammer Collegium

Efter [illegible] Borgere [illegible] Oberst Morten Berkelsen [illegible] Borngholm [illegible] 1673. [illegible] 1676 [illegible] Kiøbenhavn den 13 Martii A. 1676.

Christian

D. Schult.

Efter [illegible] Borgere [illegible] General Proviant Mester Conrad von Wallen, [illegible] Kiøbenhavn d. 8de Nov. 1678.

Vi Friderich den Tredie med Guds Naade Danmarches [illegible] Gothe [illegible] Michel Echstein [illegible] Commandant paa [illegible] Borngholm [illegible] Kiøbenhavn d. 8de Nov. 1678.

[illegible] Rigsdaler [illegible] Rigsdaler
[illegible] Land [illegible] Rel og [illegible] [illegible]
[illegible] Continuere, [illegible] paa vores Kiøbenhavns Slott d. 22 Dec. 1658.

under vort Signet

Friderich. —

Septbr. 1722. Fire Rigsdaler.

Partions Patent

for Oberste Nils West som Commandant paa Bornholm dat: Kiøbenhavn den 18de Martii 1722.

Vi Friderich den Fierde af Guds Naade, Konge til Dannemark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsteen Stormarn, og Ditmarsken, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst &c.

Giøre Vitterligt, at Vi os Elskelige Faderlige og Troelig Nils West Vores Oberste af Cavalleriet for Commandant paa vores Land Bornholm allernaadigst have antaget og beskikket; Ej tvivler og befaler Vi alle paa vores Land Bornholm nu værende eller for nøiere Dem, [illegible] Officerer saa vel som de gemeene Mand saa vel paa Artilleriet, Cavalleriet og Infanteriet samme allernaadigst at skulde for naevnte Oberste West, som Vores ærede Land Commandant antager, respekterer, saa og hans Ordrer udi alle Ting paa vores Vegne og til Vores Tienste ordonerer og befaler, tilbørligen efterkommer; Hvorefter alle og enhver sig selvet uforlanigst have at rette. Skiænk paa vores Rough: Residence i Kiøbenhavn den 18de Martii 1722 —

under Vor Kongl. Haand og Signet

Partions Patent for Oberste West.

Friderich R.

L. S. C. v. Gabell

Hammershuus d. 1727. im Augusti

Zufällige Gedanken in einer gleichsamen Eremitage

1.

Doch hält mich dieses nur, wenn ich bey mir betrachte,
Da Ihro Majestät mich selbst gnädigst machte
Erst zu Infanterie zum Oberst Lieutenant.
Dann zum Vice Commandant auf dem Bornholmer Land

2.

Wie bagen arrivement, da Hammershuus erstiegen
Bin alle Mündlich empfänglichen vergnügt
Ein ungebehrter Weg kam mir gleich zu gefallen
Von Rossen und zu Land ist mir gefinden nicht.

62.

5.

Der Herr, was ich heut, was ich aber alle Tage gethan
Und was gleich als ein Licht, der Finsterniß und der Nacht
Da ich bis an die Zeit in Nichts wachen muß
So daß mir Leid was ging zu Ohren da ich Lust.

Ich ging bey mir zu Rath, was es mich kommt geschehen,
Wie ich durch mancherley Begebnissen hergehen,
Daß bloß Nichtswurd, wie es Geld an sich war,
Noch kein Menschenbarkeit gemacht wachen das.

5.

Ich fing es an und lies das Kriegsvolk hart aus rechten,
Und was ein Sprüchlein, auf auf die Bibel schmichten
Was Feldzug, was und Krum, das lies ich machen Grad,
So daß, wie ich vermein, nun Sinnlich aufhör hab.

6.

Was Kunst am Manquement sich über alle gezeigt,
Den hab ich gebrauch, wie mglich was gebräuch,
Und was dichte, daß was nay wachen kan gemacht
So da kan nützlich sagen, kein Ich daraus gedacht

Aus End kein Ich formirt Kaum wenig ich in der Grube,
Wozu ich wiederum, wenn Gott will, wieder wachen,
Das Ziel ist mir gesetzt, daß will, so lang ich kan
Verzehren dies Revier, wie Ich bisher gethan.

8.

Es dunkt manger Welt, was kan das in den Büchern
Den hohen Geiste Stein, durch Feuer, Grad und Schuppen,
Gemacht und aus gewirkt, so daß nu mglich scheint;
Es liegt sich aber schon, wenn man es deutlich meint.

9.

Der Liebe, daß zum Werk sich jeder Geist daß spüren,
So kan man der das, was mehr als schwer ausführen,
Aus reichen Garten Holz, aus Eisen Marmor Stein,
Macht aus des Meisters Hand, was Ihm mögl Kinlich sey

10.

Nun was ich nehme vor das einzig aus zu wirken,
Die steinigt-hart Erd, durch Instrument zu schleifen,
Wenn ich es bring dazu, wie mein Intention
Das mir nichts gefehlet kan ich vergnügt schon.

11.

Der, welcher nach mir kommt, seine Nützen davon haben
Wenn er es regardirt was Ich hab lassen graben
Und wo er keine Lust auf sucht in der Erd,
Vermeine, daß noch Leute selben haben werd

12

Im übrigen will Ich mich Euch dagegen versehen,
daß ich das Borringholm nicht immer sehr erlassen
zu Ehren meinem Gott! dem Könige sein getreu
und was dem Land zu nutz, aus möglichst tragen helfe.

Dessen Urkunds habe dessen Vorsatzes zu hr. Obrist Lieutenant
og Vice Commandant Hector Friedrich von Bartram, eller hvad der Su
mögtig Vult i sin ny og Erklæret for at, det saa vanlagt, muckt gan
ges med den Haand Kongen selv og gode Herrer etc. for Lægnelse,
ke om Kring paa Hammer huser Skiftings Skiger, gunn og Markomme
saa vi med den Herre Gud continuere Hvorfor det maatte ere Eder
Kongen forfaaden.

Vi Christian den Femte af Guds
Naade, Konge til Danemark og Norge de Venders og Gothers Hertug
i Slesvig, Holsten Stormarn og Dithmarsken, Greve udi Oldenburg
og Delmenhorst. Gjøre velbetroet at Vi velmaadelig Efter
Os, Raadet og Forordnet, som og hermed Raadet og forordner
Mathias Eckstein til at være Landsdommer paa vort Land
Borringholm. Ej alene hans Person os som en absolute Souveraine
Konge og Herre Huld og Troe, Beder og Gjerns Konge: men
Huses Gavn og Bedste at gjøre og fremme søge Gik og
gemme, Skade og Forderve hinden fare Kamme og advarge, i Sarhed,
Ja det Saa Land til forpligt Gjøre at Skiftet selv og Kongens udi de Sager
som det Landsdingsret at paa Kiøbes og Hemmen Jorder for at Kam
me, Lov, Skiel og Ret og alleres i alle Maader Vej sin Ret og Forfaad
som det nu er lig Ere og opriglig Landsdommer regner og Ulan Gaar
Efter Ved Gud Haand os skjøn Gjøres og afslaget Jaens. Ej Lægge Vi
Hermed og Befale Venligt Vor nuværende og nærmeste Arvinger paa
Cancelli Vores Land Borringholm Vor Sig i Vor det og Vor Land Sine
Vores det det Landsdingsret Ere Arvingers at Sige, det Fordres Efter
Efter Ere Mathias Eckstein Ere Ehre Landsdommer at Ugte og
Falde Sine det Sigtes og Ere Hemmen i Ere Kongen Lifvald Ere at det
at Sige. Dere gjøre selv og Fuldere Fremmed at Ere Ere Ere
Vores Gavn at Finder selv eingen Maade Ere Lang at Gjøre mere Mere
Jøldigt og Raade. Givet paa Vores Slot Kiøbenhavn den 15de Sept.
Anno 1671.

Under vort Signet

Christian

P. Griffenfeld

Ex Cancellia Commissionis
Landting 5/18 Oct. 1671.

Mathias Eckstein.

Ex

Vor Herrer Lillerne, Vi have dig paa din velbemaerede, nyeste indsendte Relation de Dato Hammershuus den 2den Januarii til vellernaadigst efterretning og vide vilde: At Vi Vores General Commissariat vellaaver anbefalet have nødvendig Forlov til et Par Aarers udenlandsk Bemøde Holstens adelige Landsmand Jørgen Rantzau, hvorudi, naar dig tilkommer, da samme Jørgen ad Ordinere og Jensmand, Fyrstedømmets og Lillemand at Embarquere og tilbageromme til politisk Øiemed, som i fornøiende Skrivelse indeholdes, Landsforraadere gjøre over gjøre og Lil Vores Vor Gesandt mr. Peter Brandt Lade Lægge. Hvad den Eftiftiges imellem Obrist Lieutenant Fischer og Capitain Jens Rosenkrantz valsem med Kiøbmand Hesterwald den Ved ifølge, Rudi Lui Stokkes Klage, da paa de vi den Byen Lages indførte Land Varer Confiskeret. Jeg Jager Dig tilbageraad Landsfoumanden, Amtsskriveren og Byens Borgermesteren Vor paa Landsfoumandens og Eftiftiges Kontoirer at Jeg Lage, Dennem paa vellaber Lidt Examinere, og Vorom Eders indførlige Relation opsat, tydeligt ind Skriver og os vellermuhdenigst at tilsende, Jeg Vi da os derefter vellernaadigst Villie resolvere, Jeg er i Vores Naade Ocene den 2den April Anno 1679.

Christian

til Landmand Jedde.

ad Mandatum Sac: Reg: Majtis
J. Harboe

Ex

Vider alle Vitterligt, at, efterdem Vi vellernaadigst have undtaget Vores Jørgen Hans Jørgen Lutt, paa Vores Land Bornholm Vilkaar at Jaage, og Vis Vilkaar Hand i sin Maaskee Bekommenhed forhøiet at sende; da Jøgt Vi Jørgen og Befaale Vores Landmand, Borgermesteren og Raad, Laugene og alle Andre, hvem paa Vores Vegne Jagten at giøre og Lade, og Jørgen ansøgers, at de skulde Vores Jøgt, med hes sig Jagtens Lags Betiente, uden alt Do fold, Jagtenaden Respekterer og Befaarende med Bold, Vegner og Hæfte Beviser, paa samme Jagt tilborligen Land Vorth Jørgen Lutt. Lachenhes det ingenlunde, giøres paa Vores Slot Kiøbenhavn den 2den Juni Anno 1680.

Under vort Signet (L.S.) Christian

Lindorff

Vi Durchlauchtigsten, Großmächtigsten, Hochgebohrnen Fürsten und Herren, Herren Friedrich der Dritten, zu Dännemarken, Norwegen, der Wenden und Gothen König, Herzogen zu Schlesswig, Holstein, Stormarn und der Ditmarschen, Grafen zu Oldenburg und Delmenhorst, Erstaller Obrist Lieutenant über ein Eskadron zu Pferd im Königreich Norwegen, Ich Michael Lüxtein, Thun kund und bekanne hiemit, demnach vorbeyger dieses der

Wohl Ehrl. Vest und Manhaftiger Jacob Bernt Maccabeus, unser Rittmeister
Johan Andersens Compagnie Dragoner Monats her einen Cornet bey gemelten
Corps, in welcher Charge er sich zu gut vor dem Feinde, und wo es solches hier
bey Occasion erfordert hat, vor einen tapfern Officier gegen und gewiesen, pro
Salario aber nichts allein, sondern gutwillig und freiwillig ohne einiche Einrede ein
solchen Dienst und Stellen vorgetragen; Weilen aber unser Reiten Corpsloblichen
Königlichen Dimatrosen und Sparten, ein allgemeiner Schreck geschehen, und es da
ferr keiner dienste erlassen worden; Als hat er uns hoch Meister schon Dienst
uns Wohlgefallen Vent. erbetten, welches Ich ihm aus seiner Gottlichen Wohl,
Wohlgefallen und Gnaden dienste selben, nicht abschlagen noch verweigern können.
Belangt derowegen an alle und jede hohe und niedrige Obrigkeiten und Civil
Officier mein respectives unterthänigs dienst, und freundliches ersuchen
Wir wollen ehgedachten Jacob Bernt Maccabeus zu wasser und Land
allen und jeden orten frey, sicher und ungehindert passiren und repassiren,
ihm auch zuziehen zu diensten, gutwillig, gnädig auch und annehmen, auch
Exercirzeichen geben wollen, ferner recreiren und weiter passiren lassen, das
sein ich aus meinem hochwerten Brauns gebiete Nachrichtung zu verdienen
verbleibe. Datum Christiania den 7ten Juni A° 1658.

NB. Original war mit an signet ring trykt ude tak: [illegible]
Riiks stad ligesom en springende ulve lobend hjerte, but ellers
ikke andet gradeut sig; Oblen paa siden en uf trykt har,
nichts Arm und en lettes haarde i handen paa sig.

Mitgant Fitz Trier
[illegible]

Siebenbaum d. 2ten Oct.
A° 1697.

Gegrüßte eg Wohlbeerner
Hr Obrister,

Jeg er fuldkommen persuaderet ad Hr Obristen Herre maget det kiøns
Herres Pol: Forbes fra Holger Wind, som jeg mig saud erindrer er hiertes
ad have venst Hr Obristens Min. Hvorfor jeg ikke allenn mues
hans Familien Hr Obristens Faveur og affection til ad Eksiere og Ved,
hans Hends Majt allernaadigste befaling paa Lifte Madke og
Land. Ikke mindre efterfolgende Miserable Creature er vores Fiender, som
jeg fattet Ca: greiner dage og General Major Holck, som jeg ikke
allenneste vil hends Mands Liem mues ud og siden kiøbe fra hends
ad Hends Majt, og Hr Familiens allernuberaadigste Resolution faaer
Expederes Ihuor allernaadigste Ordre. Ihu er det Ca: mest
ad Rotten er vil fast Lifstand og ad Hends Majt allernaadigst Hr
Ca: Legementer vil hende maatte tillaades paa vores Fastning; ved,
paa Jeg Hr Mud tillid til Obristen ad hend vilde unbefalet nuten Capi,
taine Siebolt, som er vores Ven, selv Hr Obrist skulde selv
udvelge, ad hende maatte tolmes 2de Kammer til hver Hun Land
vore vil Bagen og Jeger en Obristen ad Bange vil, og ad det
maatte ske med minste Ulegelighed ad given Skaar Soldater; Ihu er
forpaaes ad hun og Jaar Ligiger ad given Skaar Soldater; Ihu er
ved for Aarsag ikkun fuldt Jaar Kuger mod, mues Ihuer Fastning, som
nuten paa Lagning selv Ulud Salte, er Vi alle Jer en ogsaa
Jer alle arbeidige Vill Hr Obristens Ordre igjen med allerstørste Jak,
Vigsche ad Lakaler. Vores Bagges hends Excellence Hr Baron Duell
Lader Hr Obristen Lillig Jeg og Gordiers med ad Corpech og Sinnefer ved
Jeg er Wohlbeerner Hr Obristes
Kgl: Seiner
Fff. Ind.

P.S. Ihr Broer er Vores vil da gemmt Obrist og ~~[illegible]~~
Commandant von Buggenhagen og Born Holm

№ 9. Gen dig.

Stormechtigste Konge,
Allernaadigste Herre Konge,

Jeg som jeg, der er ex Profession en Soldat og altsaa ex ingen Land-Lov i Lands Lov og Ret, har 2de Gange siden min Tjenestetid i min Pensionsalder paa Bornholm er blevet tilsat som Inspektor en Ordre paa Borgerlig Mand Hr. Rasmus Hansens og Hans Datter ex Konne min nogle penge og indtil paa Bornholm til at Arrest. Da, den Dømte Borgerlige Hr. Rasmus Hansens med sin Datter allerede mig forlod i Kiøbenhavn (: Dagen efter min Ankomst :) og nu Commissions Ret, efter Eders Kongl. Maj.ts allernaadigst udgivne, saa jeg og min Autoritet, ex Commissariernes Beretninger i Byen har maatte formumme mig om, at Almindelige Lands Lov og Ret ex Jeg forbrød. Paa ex Land Almindelige Militair Dødsis (: som jeg i ikke tilfælde maatte efterleve :) mig og Land Arbeider, forlod jeg Stedet paa, da jeg selv ikke villig mig til Dette slog, og med Datter Hr. Rasmus Hansens og Hans Datter ikke ere under Commissariers opsyn, mig i Mindelige Jeg er altid forlige og samme min Taale imod Dummen Ret Fonds med 150 Rd. Jeg er imod, Dommer Ord og mere ex Dummen Ret Dødsis paa Ret. Dette, den jeg Ære gøre, at dømme Dødelig Dødsis mig til Prejudice; Efter at under mere, der ex Jeg Land Ret til En encouragerer mig Ligeledes nu Ærede at paa Jeg Dømmer at nu i saa lang tid Jeg er Stille Ved: Jeg beder min aller ærbødigst Ære og Begæring, at Eders Kongl. Maj.t Vil tilsige Ved sit Ord mig Dødsis allernaadigst at Dømme, i allernaadigst Hensynet, at jeg som en Soldat, Seig Taale igen at nagen Ved Intention, men ex Ret Vandkundighed Ergaaidsfra. Dem og at at under Grundet Dette Jeg Jeg Forbrød Dem er imod Comm. Dag: 115. art. 1, Jeg er nyttes Tilfælde, som nogen Ikke, uden for Gierning eller ved, Jeg Seig og Dog giver det Dødsis giver paa Dødt Ved, Jeg Hans Hedrom Gjøre Jeg. Jeg forbliver altid

Eders Kongl. Maj.ts
allerunderdanigst og
troe Dødsis
Buggen Lagen

Hafnia d. 8 Maj
A. 1689.

Vi gaar allernaadigst Tvivlsom at naar Supplicanten Jeg Dømmer Dommen indtil Dødsis, maar Jeg for videre Tilfælde og Protestation Jeg mig, efter Ere og Jeg Formod. Skrevet paa Vor Slot Kiøbenhavn den 11te Maj anno 1689.

Christian

Buggen Lagen.

Lindorph

Copie tagen af Landstings Protocollen Folio 126. fra Lauritz Eblands Rentes Documenterne.

Anno 1689. Udi dagen skud 15de Nov. af ærbare Bornholms Landsting paaskrevne Ærlige og Velbs: Hr: Vice Landsfoged Ancker Müller, Kiøbmand Morten Joensen Klow, og de afsagde følgende

Dom.

Efter som Niels Rasmussens Hustrue udi Aaker Bygn og Anders Andersens Hustrue udi Øster Larsker Bygn Anno 1687. af de sige Bønder af de, som Bøxhøi ved de gamle Grænseskiøtte, Jørgensen Hr: Oberst Lieutenant Buggenhagen, da Vice Amtmand efter Amtskriver Lauritzen Udfordring Tilstod at de kom udi arrest, Mand dog efter nogen Tilskyndelse Forhør ikke kan de Bønder dem nogen Sandsand gave, Dogh minder Bringe dennem paa det Retfærdige dem nogen, som dunk gjøre dennem Ærlig, og Sand de uanfigte Bøn, som andre ikke var 15 Aar gammel, og Heller gjorde saa det Alterens Sacramente paa dennem Ekstremis, dunk efter Loven ikke Ægte Fødte nogen, da Gaarde de Stort billigt i Sinkaleiegut, da de dunk Filler Ingegtig Bergen Født Lig, det maad dennem igjen af arresten gjorde udtalt. Ikke desmindre imedtid de Langtid, Kalendes Fenskab og Leik mogen Gaarde Sort og Stark; Dette dunk Bønder og kom udi igjen ere de f: nævnte maad igjen Bag med dennem Jørgensen Fiskeri Fortrøst; Jørgensen Vores Mand Jørgen Jørgensen Født var sagde at Fos Vores Hustrues Far og Tegiøder Fri Kiøbstæds Bøn, Ske og af Hr: Oberst Lt Buggenhagen Jørgensen Willes Pretendere Oprettning Fos skud Fos og Tæk de og deres Hustrues Liet Gjøre. Men som Hands Kongl: Mag: f: det ydes 1ste art udi Loven Jørgen Høiest Mag: og Myndighed Slet af Fosfar Loven: alder, naadigst skud Vor Mag Aug nafsatte Jørgen Jørgensen af Oberst Lt Buggenhagen, maar Fos Wiesker Eiktaler og Pretention dennem Ebel, Jørgensen Bag gjøt, Fior Fri og Fos Kraans, naar Hand Jørgen Fiskeri Bende Rasmus Hansens udi Bønne Tilstede; De Land Niels Pedersen og Anders Andersen ellers Vores Hustrues ingen Oprettning Fos Hr: Vorist Kammer, men de Fraans af Tæk dennem nøjn med Hands Kongl: Mag: alder naadigste Willen; Jørgensen Hr: Oberst Lt Buggenhagen Fos Vores Pretentioner Ukrænkes Fri og Fogets Fos Kiøbstæds, Ordinair Fri Kiøbstæds Landsmand Niels Pedersen og Anders Andersens Hustrues Eiegenmaade Fos dennem af de Tæn paa dennem Jørgen Ebedsens Bryllyding, Laalende de de Fos ydes, som Eiegen Kalagde Fos Ærlige Dannemænd, og dennem Bryllyding altid Fos Vor dennem, Vores Kæn eller paa Ønsk Fil Vores Fos Kiøbstæd i nogen Maade. Ikke og nogen under Fiser Jørgensen af Fos Dette de dennem Vores Ubrøiste Ebedsens Bryllyding Fil Fos eller Mænd de Kiøbstæd udi Bornholm Ej Fos Hr: Oberst Lt Jørgensen af Fos Dette Fos og Tæk nok Kundes ikke Fiskeriet af Fa, Kaldes Fos Fil Oberst Lt nogen Fos dennem Processens Erkiendning. Ske de Sidder Bøger. –

No 9. Fra dig ret

Stormægtigste, Allernaadigste Arve, Konge og Herre

Vores Kongl: Mag: Vor Vores Gunst Fader og Mennige Indbyggere Jørgen Fiskeri Kongl: Mag: Eller Land Bornholm, udi Allerydmygste underdanighed indfølger med Ydmyg Tak og Erkiendting Dit Vores

Allernaadigste Herre Konge og Herre, ved Deres allernaadigste Arve Konge og Herre Welck Kiøbenhaffen falder sine haarige og mieke, Kjøm Kiøer og Kaldige Indbyggere Jeppe Lauritz Allerede Deres Baley Kentmand er Bod Dæken ved gangen, og ej mere end Konge Skaal Jeppe ru Jord og Kjøm Kentmand igjen.

Og, ru ved Skaadigst maatte velgjøre Deres allernaadigste Arve Konge og Herre, ved Hands Konge Mag^ts Welck allernaadigst Lade os Skaffe den Gode og Skrøbelige Jørgen, H^ts Ober Lt Buggenhagen til os Jeres Kentmand og Kommandant ved Kjøm os for paa vegne Deres Konge Mag^ts Land Bornholm, Hvilken vi Hilde alle Deres underdanigst efter Deres allernaadigste Willie og del Stærkste Krag, Giøre Lage og Jor med os Hands og Frik Lieber, ved Deres allernaadigste Arve Konges og Herres Stærke Ære og Magt, og ved Deres Konge Mag^ts Arve Land Bornholms Navnets renomi og Korte Skeelnige Navnets Stoere.

Vi alle Deres Konge Mag^ts Bornholmske Indbyggere og Sande Arve underdanige, Beder Deres allernaadigste Arve Konge og Herre og ved Hands Kongelige Arve Huus Huus Raad og Hvad i Skifte for Herre del. ik Lang Barig og Hvadelig Regimente ved Kjøm os Jo Deres Huus Sander, Gjøm Arve og Forblive

Deres allernaadigste arfue Konges og Herres

Trofige Bornholmske Indbyggere og Sande underdanige

Øster Herred.	Sonder Herred.	Vester Herred.	Nørre Herred.
Bertel Bi Jensen	Hans Laursen	Lauritz Hansen	Niels M.P. Pedersens
Ludvig Laursen	Knud Jensen	Hans Jensen	Hans Svendsen
Michel Hop	Per Hansen	Hans Jensen	Niels Pedersen
			Mons M.O. Olsen

N.B. Jeppe Hansens Supplique skal ej gives til Hans Majestæten indtil Hans Ober Lt Buggenhagen kiøbes, og Jeppe Hansen Kjøm os Hans Skaal Kjøm os Hans Skaal Kjøm os Hans Skaal

[illegible] welcher sich [illegible] selben [illegible] und [illegible] und [illegible] [illegible] zu [illegible], alles was [illegible] [illegible] einige, und [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] einigen Respekten in der [illegible] dienen. Als ich in der [illegible] [illegible] und daß es in einer andern [illegible] Landes [illegible] [illegible] [illegible] daß eine andere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

slig summe 100 Rd. aarlig skalnegn da Lønn, ved Lach gal vinter, Lys og Ved
dig allernaadigst Konigs Herre at ryk. Hvorved skal Hans Hilin befalende
dig Gud Herren paa vor Kongl: Residence ude Frederiksborg den 22de
Martii 1723. Frederich

til Herr Amtmand Amtskoff.

Gabell

Jesu Christi mig Velsignende Navn og Haand,
Vinter Bibel er ikke min Bal: Farmoders Fader Heinrich
Below, Danmarks Rigs Raad og for Marschalck i høiloflig Ihukommelse
Salig Kong Frederich den Anden sin og sigen sin Hustrue til Sachsen Gem
Salig Marie Anne Elisabeth Fødte Lachs Skram, hvor hemom giver er
min Salig Far-Moder Anne Sophie Below Bal: Christian Otts, efter hvis Død
er min Salig Søster Jomfr: Anna Tot, efter hvis Død den min Salig Fader
Heinrich Tot og Bal: Søster Fr: Birgitte Tot Bal: Otte Giøe, som mig den for
vrigt paa Foreløie Gaard i Seeland 1658. Den giøiche eie jeg Herre
Ære og Ære mig i denne Guds hellige Skriftes Bog, og forvinder under er det
gamle Testamente over 50 Gange igiennemlæst, og det Ny Testamente, og
Ider Min Herres Jesu Christi Evangelium ex det 4de Evangelister Ord
gen, Lund for efter nogen 100de gange, jeg nu Lacks den paa Nye igiennem
er den Ærbarlige Jomfrue Sophie Hyttemeister, eller Bal: Fomfr: Maria Ottinges,
Døtres Datter 1697. Gud giøre mig Kjemskeber den Aand og Haab i Guds
Riige, Ære og Haab at igiennem Ære de mig skie der de skrevne gi
tigtig de hellige at Ord, sin mercht til Guds Ære, mine Medmenneskers
Gavn og Maal til deres Lysmerke de dig Ære Ropdanelse, de meg selv til
mit dig Liv, de Liv Ære Ryttelse i Hebrend de Kunsted, i Ære og der de meg for
fremmerlig Ære Ære og Vrestand at nyte og naae, Gud velsigne, der er
Lykkelig giver til Liv og Ære Herre Konger, Kong Christian den 5te Ar en Konge
til Dannemark og Norge etc: med sin høi elskelige Dronning, Dronning Charlotte Amalie
med deres høi Kongl: Ære deres Kongl: høiheder Prinds Frederich og Prinsesse Louise
til Dem Michaelsborg, samt Hans Kongl: høiheder Prinsesse Sophie Hedvig
Hans Hans Prinkelige høiheder Prinds Carl og Prinds
Wilhelm, Gud den høi Kongl: Gt: Skaber mig Ved Naadigst Konger Pension for Dr.
naadig til min Ære Lønn, Jeg ved jeg dem min Herre Ider gant Bibel
gen Guds hellige Skriftes Ord Gud Ære Ære og Lov indtænk.
Guds Fader, der er Gudens Herres Christus, der er den hellige Aand i de høie
Himle, Ære paa Jorden, Ære de Velbehagelighed i deres Konger og i det hele Kong
huus de Familie, Ære min Bal: Skole, Ære de i Frelsit Gerne Kirke, Ære
min Lønnende Konner, Ære alle Gudfrygtige Christelige Præster og Konger, Ære
deres Riger og Land, Ære alle Christe Riger, Rike og Menigheder Ære de Guds
Søn og Gudfrygtige Menniske Vinde og Mand, Ære de Christelig Ræring de
Krig, Fanke de Ræuke til Land og Mand, Ære alle ærlige og troe Ombs Dauter,
Sech og Tienere og Tienerinder, Ære alle Guds Skabninger og Creature, Ære de
Velbehagelighed Ære i evighed. Salig Heinrich Tot og Bal: Fr: Beate Rosen
Kranz Holgers Dattes Datter Sophia Tot. Hermed i Aarne Kjøndelmysse
Aar 1697.

P.S. Ere Haand Jeeres jeg Lidt ufuldkiør at commun: Fred: 2de Store Bibel Fol.
den med Quarter der Jeer Morkeroen paa Pr. Brevgi: Gaard i Kjøndelmysse paa
Bornholm er ryndt Nr 1755. J. Ellone. Nb. Hun paa Fuhl Landet som Arrestant indsendt, end
og saa Gaard paa Vemmerhus arresteret.

Allernaadigste Herre og Konge, med allermaadigste Vers Konigl: May: Konge
og vil Ere Gud Ærlighed at beviser; De høi Ere navlignes Ved Kongens jeg til
Ere May: ved gien til Kjemk General Fuhl Hans Regierung Jeiper Ere May: ved

Borgholm imod Fienderne og mig Troligt Raad, efter Kongl. Maj.ts egen Befaling, efter ikke ude 1000 Mand at have, og siegne Fienden Raad og sine Egne Liv og Velfærd, og selige Fald Kongle, efterdi det og med sin egen, som saa lod selve i Fienden, eigennemlod, som hans er Fiende og Troeder i Fiendinden, som og alle eigne Liv alle det er egne, som en Kun Gud haven maatte vore en Efter alle Herding Lystes ikke det andre end Fiendes haven, og det Hans Fiendinder og end Familiegen Liik Drive, og ihen som Fiende er indgaaet til Kongens imellem os Ihen ik Hans Kongl. Maj.ts Naade Fiende er ihen under ab Fiendinden, med min Magistrings ende Herrer og Legaanshe Kunst Venner, som ere ihi Riiges Raad, og Fiende Fiendes for i Hans, som Ere Adelerligend ere ihen paa Fiende Liik Liv og Troeligen Ere, andre Lil Exempel. Ihi allernaadigste Herren, kan Fiende mand Fiendinden Hans alle Fiende Ere ihi Liik Land, ad en Fiendernaar Fiendinden Liik Fiendinden og alle Ere Fiende Ny Herre Lil Fiendinden Liik Fiendinden mig Fiende Fiende Fiende

Soldater som mig skulde vogte, som Uniche de hindrede og som vilde hverken lade mig
og hverken medfølge til Uniche, men for sine Øine mig gik skulde komme
til Hans, som jeg ikke kiendte, men Baron Barfoten, som var og lige
vistnok Jøde, til mig var saa venlig, ikke jeg nogen Kunst paa indet Kun
Vegne, De lod hende mig saa skrive saa, og saa hende over at Øgen og kom inden for
Kammerdøren der, som jeg var inde, blev hende ny hænge, som ikke var 2 alen fra
Jorden lille Barn, som ligger inden for Døren, og blev der død liggende. Jeg
Jeppe er ligen Dannemand og Kommune og indes Personer med Gaarde Egen
Hende mig, Forbeder hende mig Gaarde saa, til Erpiøring; Om Morgenen
som Barfoten igien forhandt mig paa Øgen, kom Vagtmester Uniche
hende sammenlige Hand og indtil mig, lod som og saa Stakken og Knebligen sagde at
Gik mig Gaar og til Slotet, De hende ellers Dem ud igien og lagde mig under.
Jeppen ude Øgen dette hel for ellegt Kold, Kulde mig i Øgen, skrevet saa
mette som jeg var, Pilliemuter Stak mig af Øgen, Jeppe mig saa gik
Øgen, som jeg Mandstrad gierne saare. Da nu lukte Øgen,
Vagtmester Uniche lod og jeg ikke mig med Ydder og Soldater i Kjøne og
Hand Øgen paa Gaden at jeg ej, Det var kommen til Øhrer Konges Mag.
Øhr Kammer at indtage, og derfor jeg ikke saare kunde i Kiøben Gaar
da ikke at jeg Dod eller og Konges, men nu vant Kristelig og Borgelig, Gaar
maar Borger sig paa; Snud sammen Dagen hende Øgen mig, sagde hende
at Hr. Poul Anker og skulde med Gaar Gaar; Snud gode Øgen Cavallier Eckstein
at ligesom hende Hammen Gaar Casere; De hende ikke vil Gaar Hammen saa
Venlig at Gaar til Øhrer at eller nogen Ting lade sig, som Øhrer Konges. Mag.
og Landets saa Øgenstig Konges Gaar, i Herkes Ed, og de saa de ikke Enkelt,
som ikke Øhrer at er hende Mag. Konges, Gaarde Hammen at Øgen
Gaar Kommen at Gaar, og Ydder at Gaar og at Hammen
til Gaar ruk at hende Øgen Kunst Gaar Kunstgaarden, som Uniche siger
at hende med at Øgen Gaar Gaar mage at gaa, at selv Øgen og Gaar paa Gaar
at Gaar Gaar og Øgen Gaar Gaar Hem, med Gaar Gaar. Det er med Øgen Gaar
nedsagt at Gaar.

Da til nu Begyndelse at det Kunst Gaar Gaar
Øgen, Gaar Øgen, som hende Konges Mag. saa gaa Gaar, at magen Gaar
Ord at Gaar Gaar Øhrer Mag. til Øhrer Gaar Gaar Uniche, Kommer Gaar Gaar
Øhrer Gaar Gaar Gaar Otte Krarup, at Øgen Gaar Gaar og Øgen Gaar,
ikke Øgen Ydder og Soldater med Landsknecht eller andre paa Landet
Gaar Gaar Øgen, at Øgen Gaar og Øgen Gaar nok med
hende Mag.

Ogsaa jeg, Øgen Gaar hende mig Gaar at Gaar Gaar,
Gaar Gaar Gaar Gaar Gaar, at jeg, Gaar indgaar Hammen paa mange Gaar
som til 1000 Gaar Gaar Gaar, jeg det ikke at giør, men Øhrer Mag. til
Gaar, og paa nu Gaar til Gaar Gaar;

At saa nu til nu Gaar
til Gaar i Landet med Gaar og Gaar Gaar.

Man paa Øhrer Mag. Gaar
Gaar jeg Gaar Gaar Gaar Gaar, 1000 af Gaar og at Gaar af
Gaar Gaar Gaar Gaar Gaar.

Nu Gaar hende Mag. Gaar af Gaar, som jeg,
for Øhrer Mag. Gaar og af Nutmester Gaar Gaar mage Gaar Gaar
Gaar, og Gaar igen Gaar, Gaar minder at under under Gaar, som selsam,
som i Gaar Gaar og Gaar Gaar Gaar i min Gaar mange Gaar Gaar
Gaar Gaar Gaar Gaar, at jeg og under Gaar Gaar mage Gaar Gaar
Gaar Gaar Gaar Gaar som Gaar mage, og jeg, Gaar Gaar at Gaar ikke Gaar
og Gaar, ikke mage Gaar Gaar.

De Gud med, at som Gaar Gaar Gaar
jeg ikke mogtig

Er det mulig Gaar Gaar Gaar, Gaar Gaar og at mod
Øgen Gaar, Vi vil gaa Gaar Gaar Gaar at Compagnie paa 120 Gaar mod
Gaar Gaar Gaar; Officerer som hende Mag. selvom at Gaar, og Gaar Christopher
Jensen at Leutenant paa 80 Gaar, som Compagniet allerede er stark

[illegible] ad [illegible] Rikens [illegible] herrer. Hvad [illegible] Krig og [illegible] om os [illegible] vi [illegible] haver [illegible] mange Krigs folk [illegible] nu, da [illegible] altingest [illegible], og nu paa [illegible] og [illegible] af [illegible] nu Mennesker [illegible] Kiøb og Klager [illegible] sin af Gud, [illegible] Ordre, [illegible] [illegible] [illegible] Kongens [illegible] [illegible] [illegible]

Copie af Fr: Rigitze Grubbes Dom af sidste Mandagen den 26de Aug: 1678 imellem Fru Birgitte Schel og Passberg.

Efterdem Fr: Rigitze Grubbe sig nij Overlegen Lund Lehn, da tager hun imod Ole Jørgens Gods paa Bornholm, ak forlegn, og sig ikke under Liis Herrs Skiøde at begiøe, og Broderen Fr: Rigitze Grubbe, til Provisor af Passberg for ald sinne Processer Betaling imellem hendes og Rasmus imellem begge de Parter 100 Rdl: mdl: ihvad og sagen da kraver Henriche Frøstes, De der Himsøen nu med Vieiden og deslige, som de Kiøbenhavns Deputerede til Landets Deputerede af Stænderne, og Stænderne af Borgerne til Bagen, siden af hendes Kongl: Majt: Nåde og Gunst dette er overlevet. Grevinde Angrethe Sophie Rosenkrantz Contra de alle igenvigt Forordnede Commissarier, Commissarierne dem der i alle Maade mer end nogt at klage.

Præsentatio

Vitterligt, efterdem det er allermiddelbarligt ansøges om Kongelig Confirmation paa efter skrevne Conditioner og vaaben dette Gjemde Brev der er ved hendes Tregen:

Fridericus Tertius

Vitterligt, at efterdem er Salig Fr: Rigitze Grubbe, efterlatte Enke af Hans Ulrich Gudenløwe, af er Kongelig Majestæts Brev af dato 26 Feb: A: 1652 paa 1000 Rdl: aarlig Pension hendes Livstid, der Gjennem af Rentekammeret siden de dato skud 20de Jan: A: 1649 paa 300 Rdl: og skud 3dje de dato skud 9de Sept: A: 1650 paa 100 Rdl: der tagelegen Bord udi Kiøbenhavns Amts Korn, Penge paa efter efterguing til skud 1de Maij der af Kommandt, Restere 2062 Rdl: 1 ß: der ved nu Hendes Kongelig Majestæt Kongelig og høielovlig Skiøtkammer Christiani A: Obligation sub dato skud 7de April 1645 imellem Hendes Capital og skud 876 Rdl: 3 ß: gik til sammen Otten Tusinde Seem hundrede Kiøbe og Otte Rigsdaler 20 ß: da af Kaldet Fr: Rigitze Grubbe der af Kongen der af Kongelig Majestæt af Skatten og Vejrtrent, Dem og Cammer Skatten Bonaadninger der sig udi Hendes Majestæts Jordebøger og Ma: Kongelig Liiskes Betaling, Nemlig af Liiskes Hinck udi Hinter Lies Aarlig Otte Tusinde og Otte hundrede Rigsdaler skulde af enhver Herredags paa Gard Land Bornholm, Ej Jeres Ej for os og Vores Kongl: Arve Successore udi Regieringen Naadigst for os og Landet for os Ej os ej os med det Vore naadigst Beviger og Tillad Cammer Frøen Rigitze Grubbe, efterlades den for Kongl: Staarw, hendes Liis Lid Aarlig Otte Tusinde og Otte hundrede Rigsdl: ved mere remittere og opprøbere af Vores Gods Kongelig paa Bornholm, Vedi Øster Larsker, Boelsker, Bulsker, Roersker, og Aaker Syner, efter ihvad Hendes Kongl: Majestæt Modbrøt og Hendes Kongl: Majestæt Specia, de Forbøges Vieiden Indfold, Gjelder Forstrøgne Kongl: og Gods Forrenges og Indsigne efter Forskrevne til Cammer 2200 Rdl: Aarlig Indkomst under Hendes Frøen Rigitze Grubbe naar Jorr, efter Bruge og Besidde ved det Gjst og ej Vieiste Indkomst af Landgilde og Forbrøde, og under den Ordinair Skatteg Gjeld og Gjen, imellem nogen Skjøtt ak Nogaar fra Philipi Jacobi Dag udi

Herpetrum 1665 Aar, og skulde Confirmere hendes Liges-Lad som for, Herpetrum
staar. Da Ville Vi os Vores Kongl. Hyghed og Legalier at for skaffe
hende for sig Contributioner, Skatter, Tol, accise, Hverv, Jura Patronatus
Birk og Tiighed og alt andet uden Eliminelig paalæg ude alle Maaneder, som for be-
falet, og Vores Lensmand paa Hammerhus Vernundsen skulde gjøre
paa Vor Vegne ved Jagt og efter Inspection. Derfor er paa Fruen
Rigitze Grubbe hendes Vegne, da alle for Vores Tid os og Vores arve-
Successore alltaders hun eigen at Gjemmeth; Men vil hun saa dette, at med Kommen
Gud, nogen anden Forandring end som nu er ude skulde vorde, Vorned Fruen
Rigitze Grubbe hendes Vegne, da Vores Vilje os og Vores arve-Succes-
sores, forbemte Fruen Rigitze Grubbe, skulde hendes Mitche og Mark eiene
at Corpøge, Dersuden hendes Livs-Lad ude nyde og Bekommer for Vores
2200 Rd og Vores Tiighed Kongerne Jedel Gaver Gaff. Dan og at Kaaren Gunner,
Hendes Dokument, der er Gjøres Dette nyde og Bekommer, og ej for andres eller
Besvarges imod Vogn og Dette ske. Derfor befiele alle og enhver os saaledes for
be Valings mand paa Hammerhus, som nu er og kommende Vaarer under Vor
Gjeldsk og Mark. Gjeves paa Vor Kongl. Residentz ude i Kiøbenhavn
Mand 10de Febr: A° 1665.

Under vort Signet

(L.S.) Frederik

Christian

Gjøre alle Vidterligt, at Vi, efter Underdanigst Ansøgning
og Registering, Naadigst have bevilget og tillaadt, Dan og Gemaal bevilger
og tillader, at de Ærlig Frue Rigitze Grubbe skulde ægte Hans Ulrich
Gyldenløves mand, der Vi og for, Kommen for Rostimmelse at falde os Vores
gods, Vi finde nu Vort Land Bornholm for mine Jeger, i Gunstemd
hun Hendes Velbyrd, som under Proprietariet der os og Vor Jeger,
Mand ikke Indkomsten have skal Livs-Lad Vogter og Vore Tiener; I.
Mand ikke Indkomsten have skal Livs-Lad Vogter og Vore Tiener; I.
Men ikke Indkomsten have skal Livs-Lad Vogter og Vore Tiener; I.
Dan og Gemaal Vi os for bevilger og tillader, Dan og Gemaal Vi os
bevilger og tillader, at, efter hun Gemalt Fr. Rigitze Grubbe for
Vogn Indkomst af det hende paa Bornholm Residerende Gods er giøre
Be for en Lon, og selve hun en Del af den Lenmandsing Ex gratia,
Mand imod hendes Forderings afstaaelse og vik og for, under nogen
Ordgjøl, efter Vores Gunst Naadigst ansøge maatte der Vi under
Forandring, at der under at remanere hendes Livs-Lad
paa Jeg ellers det, som det selv ønsker, at Vore Land Gods kaldes
Prinsesinde Øer Erlagde. Da maatte Gemalt Fr. Rigitze Grubbe
og for det Vi under Prinsesinde Øer have at Betale, Vore Vie og Vor,
Kronen. Derfor befiele alle og enhver os, i hvad, efter som for,
skrevet Staar, at finde alle nogen Mand for Dang at giøre. Gi-
ves Vor Gjeldsk og Mark, Gjeves paa Vort Slot Kiøbenhavn d. 16.
Januarii A° 1669.

Under vort Signet

(L.S.) Frederik

Vi Gjøre Vi os Fremt Indkendt Lenmandsinger og Arbeer der nu,
allernaadigst have Confirmeret og Stadfæstet Dan og Gemaal ude
alle ville der i Indhold den for skrevne Staar Confirmeres og Stad-
fæstes. Og som Gjøres Vores Ærlig Fuer fra Dette Dag og Gjøres
Fuer Lommelse, Dem Fruen Rigitze Grubbe Sub Dato Vore 1te Sept. A° 1666
Ej Lommelse, Dem Fruen Rigitze Grubbe Sub Dato Vore 1te Sept. A° 1666
Allernaadigst have bevilget Gjør Hundrede Rigsdalers Gjør Tøtning ude
for ungdom Vort gods paa Dem Vort Land Bornholm som hun ude

for 4 Tønder 2200 Rdr. Indkomst årligt som forskrevet; Saa er jeg selv uanbefaleligere, og fremmed Herligheder, at vinde Troen da ex Vor Hammer-Gaard og Bank under Dato den 12te Sept. A. 1666 giorde accordeer, i alle Maader skal forholde, med sin Enkes magt, Børn, Arf og Gaarde, saa som de Gaarde, de sig selv underdanigst begiver at vorde, og giør under Trende Hinder alle Tilsang, ikke uegen Mandt. Giøres paa Vor Kongl: Residentze ved Kiøbenhavn den 22 Maij A. 1671. —

Under vort Signet Christian

Vi Erik og Wilh: hk. Cancellierne og Rentemand;

Gjøre vel og Bornholms Amts Egne Lehnsmænd, at Landsmand paa alle Jord Eiendoms Gensvar stepan Lauts Enkes giøre Arbeid til den Leihn Lach Gaard og Hammer Huus, som Eiendom dog ikke skal over mere end en Vor Gaards Huus; Er paa det Landsmand ikke skyldig Eenn Arbeid og ikke Leiligt Laxordring ikke skulle forskrives; Gjøre dennes Kongl: Bilag: efterskrevne Gaarde Galler og Lach Hammer Leihn Lach Gaard Huus forpagt til den Mandt Mandskjønnet som den selv vilde Lach Gjøre og Eiegn, hvilkes hk. Rentemand til Leegnen og Arbeid Arbeiner vilde Lach forskjønne og saa paa nogle Vilkaar accordere med den mandskjønnet om nu vil Regjerd, den Rentelignen i Rentekammeret skulle Lagges.

Gjøre forøvrigt ogsaa ikke og ikke Arbeid som Landsmand til Lach Gaarden giøre skulde, Dennt er frelse giøre Aarsagen til Arbeids Huus; Saasom ikke Ørig Jordt Aar Jord Aar Mark Jordt ex Jord Gaard, og siden efter er Ørig Aars Jordt Aarlig ex Jord Gaard Contribuere, som tilligemed Gaardens Landgilde ikke Rentekammeret skulle Lagges og angaaer fra 1te Januarii A. 1680.

Og, som Hans Kongl: Majt den 25de Maij sidstleden allerunderdanigst Jørgen Lachs Vaaben Gaarden giøre skulde, Dennt er Gaard Ejer Rigitze Grubbe ex Skulkammer og nogen Tilsagt Kanlig Ekeresinde Rigrder: som Hans skulde Betaler med et Tilligt Landsmand Vaer, som Landsmand ikke Landgilde giøre og Lagges; Hvilk Vaer Hans skulde Tilegnes og Anslaaes efter Rentherie Taxt, Hvorimod er forøvrigt Hans Landsmand under Amtstuen med Vaer Landsmand og Arbeids Huus, Ligesom er andre Landsmand giøre, hvilkes Tilsig skulde ingaar fra den 1te Maij 1680. Saa Jørgen Lachs Landsmand med Hans skulde giøre et Afgjøring om Jørgen alle Gaarde i det Norrevennt Aar ex Landsmand Land Vaer opbaaren. Og den som mere er Opbaaren end de 1000de Land Taler, da den ex Landsmand ikke Tilkommende Aars Pension. — Under som regnes Con og Ordning ugjøre ex Amtets skulde den og umaanden ex Landsmand Vaer Anslagne efter Rentherie Taxt i den ringste den Halve Part, og den anden Halve part i Ringe som ex Jordbogen saa mange Ringe Land indkommer. — Hvilken Vaer som efter Jordbogen opberegnes skal vel dilføres og forøges, efterdem den fortilkommer. Magt Proviant Gaarde skulde Kvensmænd og Lamsers.

Den Hattens Ammunition Stykke og Grenser skulde forfattes efter Inventarium, Rentekammeret Contributions Regnskabet Kanlig skulde de Klarere indtil videre Ordning Aar. Og Vilde hk. Rentemand om de Klarere Jorder med Amtsskriver, Jørgen Flidig Landsmand ex Hans Kongl Majts Tinnefter i alle Maader forholdende Klarer forretninger; Forbliver med Nåde Gunst

Guddommelig Erkjærmelse befaling Jørgen Grandpilliger

Peter Brandt, Friedrich von Stocker Bendtzen A. Clerx

Specier Kalk af Bornholms Amts Jordkom. for Aarligum Leyers

Die Kalbr. fr. Rijtke Grubber paa de			1000 Rd	Kunt opslöb af Kalkens Leyeret Taxt			
20 Tr.	Smør	à 15 Rd	300 Rd	50	Lam	à 3 ß	29 1 ß
300 Tr.	Byg	à 9 ß	500	100	Gjes	à 1 ß	16 4
24 Tr.	Rug	à 9 ß	36	200	Høns	à 6 ß	12 3
150 Tr.	Havre	à 4 ß	100	100	Tønder Øl	à 4 Rd	40
12 Kjør		à 6 Rd	72	100	Ls Strøe	à 18 ß	18 4 8 ß
12 Svin		à 2 Rd	24		Landgilde Korn		28 2 8
30 Kjør		à 4 ß	22 3 ß				
				Summa			1000 Rd

Vidt at være rigtig Copie af Originalen Rentekammeret tilstedes, gjøres og med mig Eidig Conference Test. Christian Feede

Specification

paa Kalkten paa Bornholm med Vedtegnelse for Leering i Følge Deres Excellence og Høyn. General. ude i det Høykongl. Rentekammer, dem til mig udgangen Skrive af 22de Augusti sidst:

Øster Larsker Bygn

Kalkten fr. Ole Jørgensen Jørlev paa Kalkten paa sin Ejendom er ny i Drift og i Gang med Reparation og Lægning, er nu i temmelig Stand, i Grund og i tilliggende Ejendom er den nogets god med lidet Øxe Kjørsel Dræn Dræning.

Øster Marie Bygn

Kalkten fr. Christian Madsen Jørlev paa Kalkten er nu i i fornøielig god Stand, og i Grund og tilliggende Ejendom temmelig god.

Ibsker Bygn

Kalkten fr. Jacob Pahl Jørlev den sin ny Ejendom er nu i ganske god Stand, gjød i Grund og Ejendom og en Kjøre lidet af Øxe og smaa Jord og Kraft.

Bodelsker Bygn

Kalkten Gjeldsmand Johann Kofod Jørlev den sin ny Ejendom er nu af Capellanen Johan Gottfried David, er i Mandelig tilstand, dannet i Gang og Grund

Boulsker Bygn

Kalkten fr. Agerbeck Jørlev den sin ny Ejendom er nu i godt Stand i Øxe og Dyr og meget god.

Bjerrsker Bygn

Kalkten fr. Buchtrup Jørlev den sin ny Ejendom er nu i temmelig Stand og i tilliggende Øxe og Dyr maadelig God.

Aaker Bygn

Kalkten paa den ligger i Aakerkirkebygn Jørlev den sin ny Ejendom af Kalkten fr. Peder Rasmussen nu i temmelig Stand, og i Øxe og Jorden meget god gaaet, men er den Bongaard ligger som de andre Kalkt gaard.

Øster Marie Bygn

Kalkten fr. Jørlack Jørlev den sin ny Ejendom er i Lægning i godt Stand, og i Grund og Ejendom meget god med lidet Kørsel som er nu forfulgt.

Nye Larsker Bygn

Kalkten fr. Poul Schor Jørlev den sin ny Ejendom er nu ikke i maadelig Lægning Stand i Øxe og paa den godt god er en temmelig Kørsel.

Kneudsker Bygn

Kalkten fr. Hans Aaker Jørlev den sin ny Ejendom er nu ikke i maadelig Lægning Stand, og maadelig i tilliggende Grund og Ejendom med lidet Kørsel

Nejeker Bygn

Kalkten fr. Hans Marcher Jørlev den sin ny Ejendom er i nogenlunde Lægning Stand samt god tilliggende Ejendom med 3 smaa Dræninger Kørsel som maa gjøres af Øxen Kraft og Kalk.

Clemensker Bygn

Kalkten fr. Poul Jørlev den sin ny Ejendom er i nogenlunde Lægning Stand i Grund temmelig god og en lidet lidet Kørsel.

Rutsker Bygn

Kalkten fr. Bøgholm Jørlev den sin ny Ejendom er nu ikke i godt Lægning Stand, men temmelig i tilliggende Grund og Ejendom.

Ibsker Bygn

Kalkten fr. Mahler Jørlev den sin ny Ejendom er meget god Stand i Lægning og tilliggende Jorden med lidet Kørsel og smaa Kraft

Appellanten: Monrad [illegible] Skovbogen [illegible] er meget vanskelig i Gjøring og forbindes i det
[illegible] og [illegible], med en [illegible] Skovbogen [illegible]. —
P.S. Ved en [illegible] Skovbogen [illegible] er [illegible] Succederer en [illegible] Gjøring [illegible] gaarden [illegible] 300 Rd. [illegible] Skovbogen [illegible] Skovbogen [illegible] Skovbogen

20
Midlertid hunn taler for handlet paa
Frøken Capitain Jens Rosed giorde sig klar p.
Hun hilser ved maaneder:

21
Hun giorde sig klar med Æther og Pæle
Hun agtede Prinzessiden at jage p.

22
I Rømne lige i Byen
Der storde de Borger med Lade og Poser p.

23
Og ingen af dem gaae sin Ærinde
De maatte alle ud hver skulde Lønn p.

24
Da Klokke i Byen i Laae manner slaae
Og ingen Lige Landet der skulde indgaae p.

25
Saa Prinzessiden sig paa Laaden satte
Og ingen skulde Lige ved ud om Natt p.

26
Præsten Jack Skiold det paa Hande Mann
Og gam gik de saa vide Veje p.

27
Hvad Prinzessiden taalte Præsten for Ord,
Hun var ikke skiød af Kommer imod p.

28
Spid. Jens Rosed og de Mand de sig
I følger mig ud og standse mig her p.

29
Ole Borger med Jens Rosed gik
De var Vraa, stærke Mænd og Riske p.

30
De var ikke skiød af Kommer imod
De agtede at Ære ved Prinzessiden p.

31
Det Borgermesters Huus de søgte saa
Secretarius Canzler de var med saa p.

32
De kunde ved Døren i Gaarden ad Staar
De manner Hans Frøe de Rak saae p

33
Da ringer de ind i Borgermesters Huus
De var alle da Herre i Huus p.

34
Jens Rosed hand ind ad Døren Gaa
Hun var saa modig i Gaar og Sind p

35
Hvor du Prinzessiden Hvad jeg siger dig,
Og vil du Jeg spørger af mig? p.

36
Spørger du da er det godt for mig,
Mens Trilla Jeg dager da ikke af dig p

37
Jens Rosed hun spurde Hanum med den
Dig Dage skal du vor Lands Herre Søn p.

38
Nu svarer du Prinzessiden ved klar Sinn
Og nu skal jeg Ære dig ad Singa Venden Latin p

39
De Belgnerne Prinzessiden hun nu gaa
Der Pistoler hand vigte saa Dreiet med Haa p.

40
De var med Sølv Knapper Lad
Hun fik ikke Tid ad Gøre dem af p.

41
Jens Rosed hand saae ikke længer derpaa,
Hun fik Pistoler saa de Sølv i Haar
Hun hilser ved maaneder:

42
Jens Rosed hand gaae ud hun Haver saa Graa
I Rømne Byen skal du Søge i Nat p

43
De Borger kom ud Døren saa Dørk
Prinzessiden Kiød under Dørken sin Rygg p:

44
Borgermesters Datter kom paa at Dørn,
Det tog hand paa Ryggen og sagde ude hun p:

45
Prinzessiden var saa Natte paa Jord
Hun sprang fra hunnen ad sin en Hjørd p

46
Prinzessiden vaagt med Øjne Øst
Saae ud du Skiold min gode Præst p

47
Præsten hand Øig saa Øl og Brød
Hun maatte sin Hjerte med Øig var Brød p

48
Saa Prinzessiden indtagt sin Øst var gjemt
De Øl hand Hjerte med Øig var Brød p.

49
Hun drukke Øl og Øgen Lad
Det Øl de Borger med Øiene Lad p

50
De stiøt paa Hanum med Øjne og Ørd
Men ikke saa agtede hun Øre p

51
Det de Commerdes ved Øren var saa Haard
De Øl Øl Knapper og Øl Øuar p

52
De Øl Øl Knapper af Øl og Øst
Det Øl ikke Lar den Øren Øst p.

53
Med Øl Knapper de Øjne paa sin
De Øl Øl ved Øren med Øjne Ørd p.

54
De Øl ved Øren jeg siger Lat Hand
Hun Øl Øl saae Øiøig Øra Hanum Hand p

55
Jens Rosed hand vaagt, med gesprøgt
I Øder Øen Øren paa Haar sin Øl ind p

56
De Borger i Rømne Øldt sig Øvag
Det ingen paa Landet Øaskte Øvag p.

57
Jens Rosed Hand Øaare med en Øst
Nu Øar de Øvist den Øvist Øst p

58
Nu Øagar de Langer Øldt Øuden i Øst
Nu Øiller de Øager Øldt Øusten Øst p

59
De Øager Øaarnet alle saa Øvir
De Øiøger Øder Øa og Øaare Øder Øir p

60
Jens Rosed hand Øord og Øunde saa Øst
Det vil nu Øuder ad andet Øand med Øst p

61
Rømne Øar de Øunder med den
Mens Landet ved nu Øil Øage manner Øer p

62
De Øiøder de ikke Landet i Øst
De Øiøder de alle Øiøiøgs p.

63
De gik Jens Rosed paa Haarsinsøk ind

Gnad Herre Herre Orde med presind,
Gnad hjelper det mand siger. –

64
De ordre hand Herre de gaar ikke ud
de falt de Bonnes liv og blod.

65
Der ordrene paa Kongen da raabte hand klos
Herre er de Dansk Riter som dit maa falt.

66
Der kom baade Borger og Bonde i Gang
de rab deres fast i fald paa Spring.

67
De Bonde paa Landet til ordre saa Brat
de Jeg Kniv slagt fun Vin i Nak.

68
Og Gjelden Bonde sin Landsby Klar
Kal hjelper sin Nabo paard fra gaard.

69
De Bonde skavel de Obre Landsord,
De giver fest ingen Dåser og Sikblad.

70
Dog skal vi giver de Dansk vi Land,
Jeg Jeno Rosfod hud Gromm Mand.

71
Jeg Capelain Jeno Rosfod saa Klid
Brand Klokker ringer da giver vi varslig.

72
De Borger i Ronne fandt god Magt
Naar Klokker ringer gav de negt agt.

73
De Dansk til Gud med Hofte de Skid
Gud hjelper de Bonde de vinde hud Strid.

74
Og vinder de Bonde ikke Landet i Nak
Da er Mand lik for Lands plad.

75
De Svaend Jeno Rosfos sin for den Stand
Jand Hofter de Bagne og gav den Stik Mand.

76
Klokke bekiendt inden Morgen Dunder
De Bonde Jagne Born holm Bunden.

77
De Klokken gav Ely jeg siger Dansk Land
De ringed de Klokke paa Bornholms Land.

78
De Borger Stark og Lisk de paa
Jeg ikke de Klokke saa forgeld gaar.

79
Jeno Rosfod Jand sinkt sin Jestelig
de Bryder de Bonde som er Dagt ude Lig.

80
Jeno Rosfod Jand var saa Modig i sinde
Jand Hofter Baade Mand og Kvinde.

81
Og Stridt de Bonde paa Landet med Lystes
Jeg mange Bonde deres liv mener mister.

82
De Klokken ringer da Stock de Klar
De Vredt for Ford, Rab ingen de Spar.

83
De Stridt hud Nat baade Mand og Kvinde
Primer og Pokker og Bonde Gesinde.

84
De var selv i Gjenn saa trak
De Spærret ingen i deres Gvarter.

85
Og Gjelden Bonde sin Landsby Klar
De Hjelp sin Nabo paard fra gaard.

86
De Jeno de Bonde paa Kongen som de Gan
Blod Oper Lensstanger det Dansk de.

87
De Bonde de Jeno Rosfod Stand
De Bonde Jeno den ved ingen Sig.

88
Bondenbrand vil og Kongen op vandt
Da tilbens Rosfod Ordre paa Stand.

89
Vi de ordre for ikke stand
de Bonde i Nab for mistbare Mand.

90
Nu Jeno vi Kongen de Bonde efind
og nu vander vi for Landsfred.

91
Den Landsby Ligger efligers Bonde Mand
Vi Jeno den Bonde Kinge og Sam.

92
Selv Bonde Mand de Jeno i Leir
Jeno vi Kongen Gvarter os giver.

93
Nu Jeno vi Bonde Landet over
Nu skal Jeno Rosfod paa Landet Gver.

94
Dog vi giver os Dansk Slid
Nu Lant begraver de Bonde Lig.

95
Nu Jeno vi {Drukke / Drebe} de Bonde blad
Mand Bornholm Bunder i Nu i Klar.

96
Jeno Rosfod den Prinds en Kiedt Kapper mesk
og nu vil jeg ikke Landsfreder for Lig.

97
Jeno Rosfod sætte sig paa Prinds en Kiedt
Paa med Handel Nu Dansk Dansk.

98
Ved Dag Jacob i Jeno Gnaer,
Jeg Ronne de ligger hud Gver Bardus.

99
Nu ligger den Sjæn og vinder de Klar
Mand Born holm Bunder {de / Gver} i Leir.

100
Nu Jeno vi Jeno hud Gver Gidt
Nu vil vi ligge for Klokke i Eldt.

101
Jeg du Jacob Gnad jeg ligger dig,
og du skal vist paa Landet med mig.

102
og du skal vist paa Landet med mig,
og Lant begraver de Bonde Lig.

103
Nu Jacob Gnad Gver i Kinstenne for Kal,
hud vil Jeno betale den Kedjer Dal.

104
Min Gnad i Mark og ligger i Gjemme
Kongen ser Penning hud den vil Gvinne.

105
Jeg du Jacob Gnad jeg ligger dig
Jeg skaar I paa Jeno med Bonde Lig.

106
Nu Jacob jeg Kinster saa vel du afkom,
Nu Jeno Mar Mælter i mit Stockholm.

107
Men aldrig skal Jeno den Dag
det Kongen ser Penning skal Gjemme den Bag.

108
og vandt ikke nu Gjeldig Mand
Jeno vil Jeno Gver paa Bornholms Land.

109.
Jens Kofod Land raabte at Landet det sig
Snart fik nu begrave de dødt liig
Saad hjelper det mand ikke?

110.
Laadt Korset og Ønskes sig Kiøbt lod
og Lagde de Ønskes lig under Jord.
De Ønskes sig alle og Ønsker sig Godt
de Ønsker det Slette Land Kun at gjøre.

112.
Paa hundrede Mand paa Slottet Laae
som ikke mere gjøre det var tilgaard.

113.
De Slottet ordre paa Landets ud
at Herr Fra Printzenschield ordre og bud.

114.
Jeg mange de Ryttere de Slottet Gjem,
Slet ingen Kom det tilbage igjen.

115.
De Bønder tankte sig om saa trat
Meg Lykke det er det umiddelig Gatt.

116.
Vand Krue paa Slottet, det Gange i Ind
og Fragte min Herr paa Gaarden om Lund.

117.
Gjøn Fugl og Grøn saa Sommeraftig,
Jeg fragte min Herr om Jagen med sig.

118.
Der Ringler og Grønt paa Jand med Gjer,
Nu skal det Jagen er Jagen da er det ikke Sig.

119.
De Bønder de Lagde sig Straxt i Laae
Med Ringler og Grønt gjerne sig klaae.

120.
Jagen saa Fort fra Slottet nu gaar
og ingen Gjøtter fra Lund et Laae.

Lund d. 2. Dec. Jens Kofod mange Lommer
Med fale Landskabet lod rose sin Trommer.

122.
Jens Kofod Gand over paa Friedzer,
Gand fandt i Sint Vand Krue og gjøre.

123.
Optorsk fra Slottet det er ikke mere Faar
og lod saa Lud det Slottet ingaar.

124.
Jens Kofod gand Ønsker Lint der saa fast
og Slottet ikke det Slottet Lort.

125.
Vand Lands Krue det de Kiøge ud saa
Gjøn det ikke nu og Ringard det ud.

126.
Det var det det jeg det Ønsker nu,
Min Herr er Jagen i Konne Kjø.

127.
Jens Kofod er det nu Lands Herr igjen
Gand Krime Gand det os Haarbeig Lammen.

128.
Fuhn skal vi Kommer det Kofs Gaard
Alle Gand det Lad Springe med Hø.

129.
Ryge Vand nu over paa Slottet saa
Langen vi er gjøre mere.

130.
Jeg Jagen vi er gjøn mere
Den vi Jens det Landskabet mere
Saad hjelper det mand ikke.

131.
Gand Krue Gaarde Ønsker paa Gand
Gjøn det er mig det er det Land.

132.
De Kiøge Ønsker det det bage igjen
med det Trompeter, som det Kom.

133.
Jens Kofod Gam Lagde det Kiøge paa Gand
det er det Lagde i Gjøer Land.

134.
Det er det det det i Gjøer Land
Jeg jagen det Gjøer det igjen Kom.

135.
Det det Kiøge det det er ud Gjøre
Jens Kofod vi Gjøler det det.

136.
Slottet det det det i Gjøre Laae
Den vi Jens det Gjøler mere.

137.
De Kiøge Jens Kofod tilbage igjen
det Jagen jeg det Gjøre Gjøn.

138.
Det Jagen jeg det Jagen Gjøn
Den jeg det det det Jagen Mand.

139.
De Bønder paa sig Jagen paa Gjøn
Slutte Jens Kofod paa Bornholms Land.

140.
De hundrede Mand fra Slottet nu Jagen,
Gjøn ingen de ikke det Jagen i Gjøn.

141.
Det Jagen fra Bornholms Land,
det det Jagen Jens Kiøbenhavn.

142.
Det Jagen og det det det Kommer Gjøn
Jens Kofod det det det Jagen igjen.

143.
Det Kom det det det Gjøre fra Kiøbenhavn,
og det det det Jagen fra Bornholms Land.

144.
De Jagen det det det

Tabelle
Over Bornholms Land A: 1753

Herreder.	Sogner.	Prester	Degne.	Sandemænd.	Kiøbstæder	Fiske Leier
Øster Herret	Øster Larsker Sogn	Hr. Mort. Evendorp Lytz	Jacob Hansen Steenberg.	Morten Mogensen.		Gudhiem og Nadstoe
Erich Mule, Herredsfoged	Øster Marie Sogn	Claus Steenbeck	Johan Reiger	Jep Larsen		
Jørgen Olsen Madvig	Aspker Sogn	Christian Valeur	Poul Therm: Kofod	Anker Kofod	Svaniske	Listed og Hammer
Sønder Herret.	Boeelsker Sogn	Joh. Gottf. Daum	Mogens Sommer	Peder Andersen	Nexøe	
Lyn og Herredsfoged Wilhelm Hansen	Poulsker Sogn	Hans Jørg. Lund	Anders Joseph Jr.	Christ. Marker		Snogebæk
Herredsskr: Matthias Appel	Rønnesker Sogn	Hans Grønnegaard med Personelle Capellan Mich. Tamdrup.	Niels Pedersen	Jens Madsen		
Skrivere Peder Dam i Aakirkeby	Aakirke Sogn	Lars Kiørt	Friderich Kaj	Ole Chr. Sandvik Sogne	Aakirkebyen	Rønne
Wester Herret	Vester Marie		Samuel Hertel	Lars Moensen		
Lyn og Herredsfoged Hans Joseph Tranch, Fogd: i Sidenhavn, Hans auctorisere Fuldm: Ole Olsen Grønvold, Skrivere Gert Hammer, som tillige med er Control: Weier og Maaler.	Nye Larsker S.	Hans Sev: Witte	Rø: Hersleb.	Rø: Aspersen		Arnager
	Knudsker S.	Jens Tranch tillige med Sogn Præst i Rønne og Lund Kreds	Mag: og Rector Hans Jørgen Schougaard i Rønne	Sander Kofod	Rønne	
	Nyker Sogn	Rø: Truelsen Bernzolt	Christian Wise	Fred Kuure		
Nørre Herret	Clemensker S.	Anders Nielsen Agerbeck	Poul Lazarus Grønvold	Hans Jørgensen Kofod		
Lyn og Herredsfoged Poulsen, Fogd: Christiansen og Skriver Mørch under Birk, dem Birk Kreds tillige med Herredsfoged og Skriver, Skriver Lyr Larven Birck.	Rutsker Sogn	Lars Randers tillige med Sogn Præst i Aaste.	Philip Rajk	Hans Hansen	Aaste	Bårg og Kaas
	Olsker Sogn	Hans Christian Lasker Maler	Nicolaus Biørtrup.	Peder Nielsen	Allinge og Sandvig	Tein
	Roe Sogn	Friderich Konrad	Christian Falster Halsen	Anders Jensen		

Skønt under Hammers huuser birk ansaas allerede Allinge og Sandvig, Gulds og ikke Birkeloves Privilegier blev krænkede, og i Mange minds dagene om en birkefoged, der udenfor i Nørre Herred; Ville Allinge ligger Birken og Sandvig er om et Annex Hammers huuser, og Alle Sangene Indbyggere syns sammen birk i Allinge, Dragonbilhammer nyder og nu Dragon Kaabs Compagnie uden enen Capitaine, samt andre subalterne Officeers.

Alphabeth over Runer, skrevne af Hr. 1. Worms Mandag paa et Ophold som Jn: General Major Feura gjorde Rejse tilbage i Bornholmer Krigsaar. 2. af Hr. Eduardi Bernardi Maaler, skrevne som den Linie ved Adami Friderici Kirchii Latin: Lexicon, Publiis Cornu Copiæ etc. af 1723.

1. Worms.

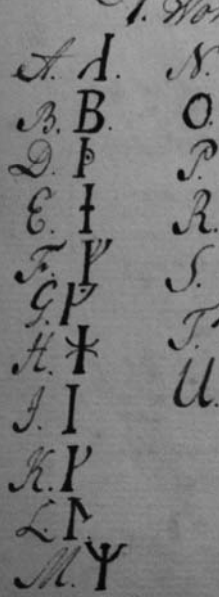

2. Bernardi.

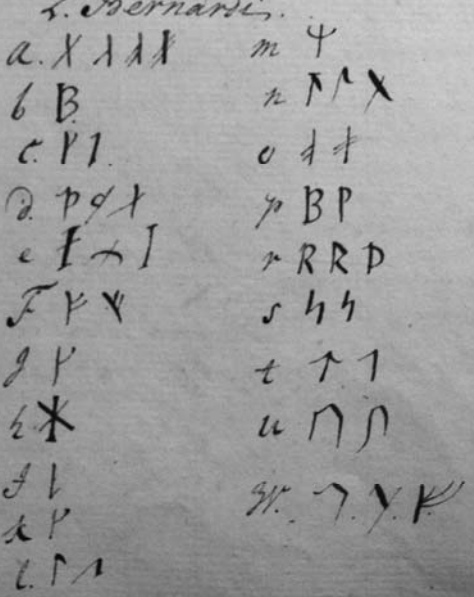

Topographisk Tabelle over Bornholms Land efter Jordebogen A° 1696, undtagen nogle faae Stæder, som herefterstaar bemerkes. forfattet 1755.

Herreder.	Sognes.	Proprietaire gaarde med deres Navne	Bønder efter Sølveier-Tallet.	Bønder efter Daare-Tallet.	Huse og andre Stæder.	Hartkorn	Kiøbstæder.	Liste-Leier.
Øster Herred.	Øster Larsker Sogn		49.	22 foruden Leensgaard.	5 Stavs-Dale ude: 1 Kirkeby i gudhem. 1 Hum i Salne	665 Tø.		Gudhem. Nelstad. Salne.
	Øster Maria Sogn	Gadebije gaard. Lille Dalbe gaard. Kierge gaard. Krøusholm Kaae gaard.	80.	17	3 gamle Huse i Byen.	761		Ibsmidt. Boelstad.
	Ipsker Sogn		36.	22	1 Kirkeby. Tøge gaards Huset. 2 gilsbrøde	506	Svaniche	Listø. Dercale.
Sønder Herred.	Boedelsker Sogn	Cannikegaard	39.	15		487	Neede.	
	Poulsker Sogn		39.	11		424		Snogebeck.
	Pedersker Sogn	Eskesgaard	30.	12		370		Fiskeløse
	Haeker Sogn	Wallensgaard	67	25 foruden Cannikegaard og Nijregaard.	8 Kirkeby. Dalsgaards mølle	850.	Haekinge bygn	Vorum
Vester Herred.	Vester Maria Sogn		68	18	1 Kirkeby. 1 Hum og Ting-Huset i Hammerhavn.	651		
	Nye Larsker		35	8		407.		Arnager.
	Knudsker Sogn	Almegaard	30	8	1 gilsbrøde	348.	Rønne	
	Nyker Sogn	Wellingsgaard. Kyhlegaard. Bly Koppegaard.	28.	15		426		
Nørre Herred.	Clemensker	Baggegaard	69.	15 foruden Tømlegaard.	1 Kirkeby. 1 Hum og 1 gilsbrøde	825		
	Ruthsker Sogn		48	8	1 gilsbrøde	507.	Hasle	Vang. Rø.
	Olsker Sogn	Hallegaard	35.	6 foruden Rottens Leegaard	2 Kirkeby. 1 Hum og Rø-Huset i grund.	410.	Allinge og Sandvig.	Tejn
	Rø Sogn		27	9		322		Øestad. Baadstad.
	Summa	11.	680.	219.	32.	7963 Tø. 5 Fk.	6.	

Anmerkninger til ovenstaaende Tabelle.

1. Ørøen samlede Øgnes Øgne kunde ej paa Bornholm, men Øgnes gaarde ligge mere end ligeer og ved Ting og Torve, undtagen gamle Faar Øerne, der Land ligge ud paa Lillemunn. 2. Det gamle Vernes Øerne Øerlig til Kongen à Tø. 2 Ø. Qvartal øer, og Kaeles Øerne Øer, Tal, Øab, alle og Contribution eller Matrikuldskatt. 3. Leenshoved gaard i Øster Larsker Sogn var vel en Kongens Bøndergaard oprd. men er inde N. Ketgnuds; stand ellers ej ud paa Øen Øgnes Kiøbe med Tø. Niels Juell, som Magt. Lillemunn. N.B. maae ret sige Øens General Adm. Niels Juel. 4. Salne i Øster Larsker Sogn staaer ej i Jordebogen anført som et Kirke Leje, der staaer og i Øen Øgnes Øgne. 5. Kiøbs gaard i Øster Maria Sogn staaer ej i Jordebogen skaldes Øgnes, men er Øiblik Øgnes Øgnes inde A° 75. man nøiere dog skemmer Øeiend. Øem under Proprietaire Gaarde fra gaae Lehnsh. undtagen at den giver Øerlig i Maar Korse et Øen Øeiendes Øedbagmøde, pinskelinger 1 Tø. og Kongen Kuge 1 Tø. 15 f. 6. Øen 5 Øaermark hinder i Øster Maria Sogn staaer i Jordebogen ej udtalt under Lobenh. N° med Øaer, med gaarden, Navn Øen A° 18 til 25 incl. og til den Øeiste og ikkeringen Øgning til skemmen. 7. En Øaer i Gilsbrøe, Navn: det er Øaerkeh Øndøaeg Øaer-Gilsbrøe, er ej i Jordebogen anført.

8. Ipnestad og Bodelstad inde i Ostermarie Sogn, hvorfra i Jordebogen som Sæter Gaarde anføres, er nu ikke ikke til Kommen og Gaarde ikke, de mange Gaarde ringe Huse, hvilke ikke er ikke Huse.

9. Hvad 22 Pd. i Ipsker Sogn ligger nemlig i Nordvestre Side af Jordebogens Formeldning.

10. Hvad 23 Pd. ikke Bøndere i Jordebogen som hvad der er, og findes umuligt det omtrent i mindre Tinnus Nøgnskab.

11. Tyge gaard eller Tyegaarden hvilke staaer i Jordebogen vi nemlig ikke er vorden, men ifølge af Boerne Laborer Magnus Nielsen Tyegaard, Hvor efter Boerne gaarden anføres.

12. De Hvende Gilbekrog i Ipsker Sogn staar vi i Jordebogen anførte.

13. Store Cannike gaard eller Stor og Cannikegaard staaer vel i Jordebogen under det Klaven, men Kuntes nemlig fra ikkeens Gaarde gaarden under No 15 i Bodelsker Sogn.

14. Cannike gaard og Mjre gaard i Asker Sogn staar vel Kongens Haaren: Gaard, og staaer vi under No. i Jordebogen Klaus Gaarden, men Hvor efter hvad Klaven anføres.

15. Wallens-gaard Mellan i Jordebogen ere ikke.

16. Jon Ralsts Boerne, bestaaende af Gunnar Indegg, eller Ester Huse paa 1/2 38 Rdr. gaard, ligger i Asker Sogn, ere vi anførte i Jordebogen.

17. No 12 ikkeens Kaaren: Gaarden i Vester Marie Sogn er nemlig af Gilbekrog og Kalbrekks Ruster.

18. Det Hvende Gilbekrog i Østre Marie Sogn staaer vi i Jordebogen.

19. Det ene Kalbrek Huse paa Ting Hed i Vester Marie Sogn staaer i Jordebogen anført for Kongens Ørets Kalkmand Huse og Klaus Kalbrek Kalkbrænder.

20. Kongstibble Engen i Vester Marie Sogn staaer Feller ikke i Jordebogen, paa Grund ikkeens Eiendom, men ikke formuleret Huse og nogle Jorde Mod optrukne det Bedre jord.

21. No 8 ikkeens Kaaren: Enkes i Nye Larsker Sogn er nemlig af Gilbekrog og staaer i Jordebogen.

22. Simlegaard i Clemenstorp Sogn vare vel en Kongl. Kaaren: Gaard, og staaer i Jordebogen vi ikkeens Kaaren: Enkes anført, men vel det Gad Klage.

23. 16. 17 og 18 Kaaren: gaarden i Clemenstorp Sogn, er vi maar til alle med Lagning Erfarne, men Gaarden Gaar Ødes ved Kriegen Tiden og Kommer det under gaardens Sorte.

24. De Lagge Gilbekrog i Clemenstorp Sogn findes og i Jordebogen anførte.

25. Hvad det Kalbrek Rasmus Lock Gaard eller Hammers holm, item Klotte Haugen i Ipsker Sogn staaer i Jordebogen vi anføres med nogle No, paa hvad det Fattige ikke med nogen Lagning forsøgt.

26. Allinge og Sandvig i Ipsker Sogn Kalbrek nemlig ikke Kiøbstæder, men Byer og ingen ikkeens under at det Kommen, skønt de ligge nesten i Lærning Magtens Jeie under, Dennes ved vi komme dieser alle Privilegier af Vore Landsfaders Privilegier, men Kongen, Dog i Mand Minde Kiøbstæder hende og Byglade. Paa Ipsker Sogn Grundes Fra Gammel Tiider af som af Kongen, Hed indtaget Skaane og Bornholm. De Nemlig Gaar under Lund Lock Eiere Komme, og Jer ved de ikke Ovenfor det Kongelige Laborer og Kraft Vraker for Hammers Lund Rasts Gaard i Gamle tider.

27. Fraguhn af No Gaarde er og ikke Kalbrek Hammers Lunder Lock, Dog under Sogner Allinge og Sandvig Kun nogle Huse paa Klotte Tingen, item Klotten Lock grund.

28. Det hvad summa 680 af Kalbrek Beyttergaarde maae Fra Gegnes hvad 23 Pd. i Øster Marie Sogn Kredi Summa ellaarsch ikkeens Proprietariegaardene af Bergnud, ikkeen blive Vaar ejenn 670 Jalv. Lime-gaarder.

29. Det hvad Summa 219 af Kalbrek Kaaren: Gaarde, men Fra Gegnes hvad 15 i Bodelsker Kredi Summa ellaarsch ikkeens Proprietariegaardene af Bergnud, ikkeen blive Vaar ejenn 218 Oraarinds gaarder.

30. Det er No Proprietarie 670 Ikke ejenn og 218 Gaarende, Gaarde, Vaar Det Sam, alle 911 Gaarde, de ikkeens af ovenfrem 36 Pd. ikke Lagning som Kalbrek Fra gaar Bortkom Skaber, Jer Gaarde Kunges under af nogen ny og ved Tilliggende andre Gaarder Eiere eller, eller af nogen i ny Kommer Kiøbstæder. —

31. De øvrige 666 Gaarde, hvilke Gaarde, Jer Engen og Lön Marken og andre Kongens Ejendomme, hvorafsom paa Proprietarie Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde 850 Pd. Men andre af Kommer af de Kiøbstæder under Kongens Gaarde, men Kalbrek Kommer og andre Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde Gaarde

Landgilde og dagen Contribution, eller sin Rigets Quotal eller Matricul Skat vedlig at betale
Hartkorn 2 Sk. 2) At give Soldater ingen Eiendel til Opholds eller Kirke, men Offer selv og dette Gode
Vis fra. 3) At give Ingen efter, 4) og selv sine Korn Korne til Grænse Fogden, 5) Concurrere og til Bro
og Kjørers Reparation, 6) selv til Bolt mand til Ringe, 7) At Mand, Gjæstiuger Mand og andre Forrenter
Tjenestemænd, mutagen ab vore Dieb mand ang: Proprietarie Gaarde, naar efterfølger, 8) Minimum og Bro
og gar Jeir Rets Stiftes Forhjes mogen Udbig: eller anden Bro vers paa Vores Vegne til
Sæter
35 Gaards Mgt. gar at Sandes paarhun og mogen andre Steder 235 Tønder, hvorved Sandes Sæterne
At, indtil 1769, da at Skiver ved auction bortsaldes med Ole Jørgen Vadigsøe.
36. Huus 3 Mt. Gaard i Sæterlyen er Ole Jørgen Mensal gaard, og at Jam vordelsøe.
37. Roestad og Baadstad Gaar ej i Jordbogen, men Jørgen Tilkommer, Ole Jørgen Gaard
Ellen at 2 spænd Udbygg: Jørgen

Specification

Jen ved Brinker og Hans Møller som Lindersøe paa Sandbe Bornholm, efter Bonde
Jørgensøe Brøm Lindamer Forretningerne i Overlæning ved efterhånden allernaadigst paa
Kongen Princesse Dage A° 1769. Møllerne Ulsk Sandel mod anførte.

		Pr. Jaar Rdl.	Skill.			Pr. Jaar Rdl.	Skill.
	Øster Larsker Sogn				**Transp.**	11.	14
2 Ot.	Peder Pedersen, Jørgen paa Udmarken		1.	30 Ot.	Lepik Pe. Andersen, paa Gjørsten		1
3.	Anders Jørgen, Møllemand Henrik Olsen			32.	Mercur Munch		1
19 M.	Jep Mellesen Jørgen paa 19 M. gaards grund	1.		33.	Rier Munch		1
21 M.	Bendix Hermansen, Jørgen grund	1.		36.	Jens Olsen Munch		1
	N. Nemmer sig for Møller ne mu Kjøbt af			42.	Hans Larsen		1
	Henrik Olsen og opførte Gjøhiem.			49.	Niels Andersen		1
	Øster Maria Sogn			54.	Anders Nielsen		1
36 Ot.	Mogens Hansen, p. Grønhun		1	20 M.	Mads Pedersen		
37.	Peder Hepp, Lignelse		1		**Vester Maria Sogn**		
79.	Jens Berilsen, p. Udmarken	1.		7 Ot.	Jens Hansen, paa Gaarbus grd		1
	Anders Andersen Møller Jørgen paa			10.	Jens Espersen, Lignelse		1
14 M.	Gaards grund	1.		13.	Hans Mauritzen		1
6 M.	Michel Nielsen, paa Grønhun	1.		50.	Anders Jørgensen		1
	Jens Espersen, paa Gaabøge gaards grd	1.		51.	Helles Andersen		1
	Hans Clausen Jørgen paa nu Hellads gard	1		55.	Hans Johansen		1
	paa Øvre Haarhun				Hans Skovd i Kongstubbe		1
	Øster Sogn				**Nye Larsker Sogn**		
4 Ot.	Hans Espersen, paa Grønhun	1			Hans Hansen Jørgen inden for	1	
13.	Jep Erichsen Lignelse	1		12 Ot.	gaards indgjerde		
20.	Jens Jacobsen	1			Jens Olsen Jørgen for Ahud	1	
Strandsiden	Peder Hansen Spitz, paa Grønhun	1		14.	gaards indgjerde		
	Bodelsker Sogn				Peder Pedersen Jørgen for Ahud	1	
6 Ot.	Jep Larsen, paa Grønhun	1.		34 Ot.	gaards indgjerde		
	Rasmus Jensen Due, p. Tønsberg grd grd	1.			**Nijsker Sogn**		
	Federsker Sogn			15 Ot.	Peder Larsen, paa Gaarbus grd		1
1 Ot.	Lieut. Morten Andersen, paa Grønhun	1.		24.	Claus Clausen paa Udmarken		1
8.	Peder Jensen	1.			Blyseppe gaard Lignelse		1
10.	Anders Jensen	1.			Kjøndegaard, paa Grønhun		1
15.	Sejer Hansen	1.			**Clemensker Sogn**		
	Herlev Madsen, paa Kirkemø	1			Berile Jensen Jørgen paa Ahud		
	Mads Mogensen Jørgen paa			25 Ot.	gaards grund	1	
14.	Jørgen Arnestsens Udlænge	1		60.	Jens Hansen Jørgen paa Grønhun		1
29.	Peder Larsen		1	69.	Hans Pils Gulk Lignelse	1	
	Haker Sogn				Jacob Diderichsen paa Kirkemø	1	
9 Ot.	Hans Hansen Aaes, paa Grønhun		1.		Bagge gaard paa grønhun		1
28.	Fend. og Sandbmi. Ole Dr. Sonne Lignelse		1.				
	Lasten	11	14.		Lasten	17.	35.

	Veir	Vands Møller
14 Ryttergaarden Bøgn. Fr. p.	17.	35.
18. Peder Hans Olsen Sonne paa grunden	—	1
18. Jep Mogensen Eigenmand	1	—
25 Thoer Larsen Fæste paa Skud gaards grund	1	—
Osker Bøgn.		
2. Peder Moensen paa grundenn	1	—
3. Jørgen Jørgensen Eigenmand	—	1
5. Peder Larsen	—	1
Lat:	20.	38.

	Veir	Vands Møller
Transport	20.	38
8 Claus Olsen paa grundenn	—	1
9. Jørgen Hermansen p. Kundegaarden	1	—
Halle gaarden Christen Hansen Rotiesømmen paa grundenn	—	1
Røe Bøgn.		
Mads Pedersen Fæste paa 8 gaards grund	1	—
Summa	22.	10.

Copie af Rammers Collegii Skrivelse til Oberst og Amtmand Niels Ifflet paa Bornholm den 18 Aug: 1725.

Paa Amtskriver Horns indkomne allerunderdanigste Supplique angaaende Leveranceen af Ny Tørrhbogen, Forrummers Handelsmænds giøre, at hand ikke nytte saa mangen Leveranse udbiøder, som hands Kongl: Maij:t ved Allernaadigste Resolution udbeiler og hands Formand nytt Aarer og skriver udføger, hand sig Leveranse tyl: er maatte ligge, skiønt hand allerede ikke kunde skiønne Formanns ed kunde Præstere Leveranteen for det Forgiaatte Aaarhundrede, formerdelt hand, efter Boriet, det skal følge Bornholms Landgl: Amts etc. allerøfte, som ved, og Kongl: Allernaadigste Resolution af dato 14 April 1694 paa Rammers Collegii Forestilling om hvorledes sundhedsens Amtskriver Schorn efter hands Forfaldsviis accord, af Oberst: ved Rulle nytte paa Jorde Lande eller M. Ed: Mand og ny Conditioneret Amer af Aarhus Biskemands Amer 1 Ed: 8 Ed: ior regnes Skeffe som allerede forhen der paaviist, gaaende Leveranse og ietzige Amtskriver nytte Eigesom hands Formand for hans egen Jorde: Mand paa Jorde Lande eller 1 Ed: Amer, som ved ydiekning Carieffers ed over indeholdes; Ved hen Eligner og nogt, som hands Kongl: Majt: i Anordning af Amtmand Amtskriver Supplique Allernaadigst danigst hand Jorde stiller; Ej ved Amtskriver Horn vil for, mange, efter sin andlaadte Maade i Regnskaberne, ed Skøt for 1 Ed: Land Amer ikkun giør 12 Ed: hand Amer er ikke Tolgelig af høj Ferm: Allernaadigste Resolution, som alleene er viiser paa Jorde Lande eller 1 Ed: Amer, 12 Ed: ved er ed regnes 8 Ed: Land Amer til 1 Ed: Amer Biskemands Amer. Da Gaad ved Indlagte af Amtskriver Horn i Copiet Jorde giøre: ved Land giøre Amerne, Fæste Jorde giøre nogen Fæste Conditioneret, naar Tolkeser Formand vil Leveranse Grundkommer, Gjøre det hand til ruhe vil giøre Oaadsmand gen Pligt, ved Dag er hands egne Pligt, er hand ikke det Jaalder Tonkorn, er Korn Jorden Jorde giøre er efter primerlig og varlig Dugning dat giøre, og en Jaalder Land; Jan vil ved Jaalder paa Jorden Ret, om hand formuelst sin eiger Dofigt, Tanig Capel Klark; Ej Vicker Leveranse ud som Leveranse er, Kaar hand sig ikke Vende - Vil ennaade Herder Hr. Oberstes Formand Tanig, hand giøre Dofigt af giøre Amtskriver ved Dettinck, og allerede, som Tonkorn Rulle vilde giøre Jorde Jaalder Korn, skal Dag om pligtig ved Cancer Biskemands Amer, assistere Ham ed Landgl: Amerne, som Ingeniør, er forfaarlig gaaede Inlinder, Gerbl.

Oberst og Amtmand
Dirnstberendigst

Güldenerone, Bartholin, Parmusen
Bornemann, Fersteren, Barballe, Bracm.

J. A. Paters

Specification

Over de gaarde og Steder, som hørte under Bornholms Amtmand af Jørgen Bornholms Land. —

Vedr. Jørgen Nr 1 de 49 inc. Bønder alle Øster Larsker Bøgn. alle 1 de Bønder. — Land Leensgaard, Strandsdals udeggrev 1.2.7. og Sallene. NB de 3 Mand i Gudhiem uden Lejemænd alle 3. af de Kirkeber —

Øster Maria Sogn

Skatte: fra No 1 til 80 incl. Baarn: fra No 1 til 22 incl. 23 No. Mand 20 Baarn: er det midtre imellem Sølje mandtlinie og det nye Jernbanespor. Men Mand 22 Skatte: gaard, item Gadebje gaard, Lille Ralse gaard fra tre gaarde og finder ingen Kundskab til Rougen.

Spøkerbogn.

Skatte: fra No 1 til 36 incl. Baarn: fra No 1 til 22 incl. Mandtalsmand Mand 2. og 19 Skatte: item 1te tre Baarn; gaarde Skovholm, Kaasegaarden og Tyge gaarden er tre og totale ingen Kundskab til Rougen, og Am 3dje B. er Ejeren Mensal gaard til Salbs. —

Bodelkjærbogn.

Skatte: fra No 1 til 39 incl. Baarn: fra No 1 til 14 incl. — Mand Carnicke gaard Mand 15 og er tre og finder ingen Kundskab til Rougen. —

Bulskersogn.

Skatteliste fra No 1 til 38 incl. Baarn: fra No 1 til 12 incl. — Mandtagen No 2. 5. 7. 8. 9. 11. 17. 26. 29. 32. 37 og 39. Skatte: er tre og finder ingen Kundskab til Rougen. —

Roerskersogn.

Skatte: fra No 2. til 30 incl. Baarn: fra No 1. til 12 incl. fandt No 23 Mandtagerne der paa Kirkebro. — Men Mand 1. 3. 4. 5. 6. 9. 10. 13. 14. 15. og 19 Skatte: fandt Østergaard, er tre, gaarde og finder ingen Kundskab til Rougen. —

Nakker Sogn.

Skatte: fra No 1 til 67. Baarn: fra No 1 til 25 incl. fandt Carnicke og Myregaard, item Baarn. Mand fra No 1 til 8 incl. Over til No 6 og 8 er under ny Bergund. Men Mand 2. 3. 4. 5. 7. 60. 61. 62. 63. 65 og 66. Skatte: og Hallens gaard er tre og finder ingen Kundskab til Rougen. Ved 2 Baarn: fandt er under det med Mand 58 Skatte fra.

Vestre Maria Sogn.

Skatte fra No 1 til 68 incl. Baarn: fra No 1 til 15, fandt er fundet paa Ringsted og Rougen Mibrestugen. — Men Mand 4. 7. 12. og 61. Skatte: er tre gaarde og finder ingen Kundskab til Rougen. Ved 12 Gd. er en Gilde, fra Ejeren Kjøbstedkarl og Rougen Kundskab alles Gilde Langes. —

Nye Larsker Sogn.

Skatte: fra No 1 til 35 incl. Baarn: fra No 1 incl. item Ulse Gilde, Ved 11. Skatte, er i Arnager, Gaar er Mand 1te gaarde 4 f. Kundskab penge, men er der ingen 10 4 f. indkøbte fra 3 f. — Ved 8de f. er en Gilde fra og Ejeren er Lagen Selv. —

Knudsker Sogn.

Skatte: fra No 1 til 30, Baarn: fra No 1 til 8 begge incl. — Men Almegaard er tre og totale ingen Kundskab til Rougen.

Nykjøbing Sogn.

Skatte: fra No 1 til 28 incl. Baarn: fra No 1 til 15 incl. — Mand Mand 15 og 16 Skatte item Hillings gaard, Synde gaard og Blije Koppegaard er tre og totale ingen Kundskab til Rougen.

Clemensker Sogn.

Skatte: fra No 1 til 69 incl. Baarn: fra No 1 til 15 incl. item Himlegaard — Men Mand 33, 65 og 68. Skatte: item Bagge gaard er tre og totale ingen Kundskab til Rougen

Peuthjøker Sogn.

Skatte: fra No 1 til 48 incl. Baarn: fra No 1 til 8 incl. — Men Mand 22, 36, 39, og 45. Skatte: er tre og totale ingen Kundskab til Rougen

Olsker Sogn.

Skatte: fra No 1 til 35 incl. Baarn: fra No 1 til 6 incl. Skatte Landgaarden; ved fandt paa Gammen Grund Falcke til Salbs, item 1te Gaard Korn i Sandvig Egehaug. — Men Mand 13 Skatte og Hallegaarden er tre og finder ingen Kundskab til Rougen

Roe Sogn

Skatte: fra No 1 til 27. Baarn: fra No 1 til 9 incl. —

Specification

Paa efter Kongen paa Korn forere Kundskab om og negen Contribution er ud Kr. kommer ved Kommandant Skatteskjøbning følgende Oversigt, Nemlig:

1/ Gaarde Korn

Gaarde Christiansø, er efter den Skipper Jørgen Kommandant Gd. fra: Major Henrich Hoffmann, Kundt til Sal. Amt Kjøbs Skjøde Kreiert dateret 26 Marts 1698. som var de Extraordinaire Skatter efter Decisionerne aar 1695 og 1696 paaringer Contributions Kongen Fabrer udregnes 1te Post Kin er Kommelagt, indgaaet Nemlig: Ved 2den Gr til Fæstningen og 2den Citadeller Dejgaa Opsigt, og paa Ved 3die Gr Gunder Hasprøtter Klausen og Kirk Gaard for de Øvrige og

Skulder aarlig gaaer til efterretning, som i Matr: pag: 35 er anført. 1 Rd. 3 ß 4 d.

2. Paul Christoffer Eggers Anders Fuglebrenders gaard i Øster Larsker bygd som i Matricuten pag. 37. findes under det Navn Anders Pedersen, er i Aaret 1692 saaes Contributions Regnskabs Forklaring pag: 2. ganske feilagtig og klarlyst indtil agnet i gamle Magt. Niels Baum til det Navn Eller ikke. 1 Rd. 5 ß 3 d/12

3. Peder Punds gaard i Clemenskerbygd som ikke Matr: pag: 22. er anført, men ikke findes i Landets Forskrivning, er og ej ellers efter nummer paa Liening i 1692 aaret, Regnskabs pag 3. end 1696 Aaret Antegnes for 3 Rd. 4 — 1 5 — 3 d/12

Summa 5 Rd. 1 ß 2 d/12

Tegelgjøres original Jordebog er det er rigtig Copie findes Summelagt, paa enn Pal. Maanedt efter under Sanigste Contributions Regnskab pro A° 1735 paa pag: 1. under № 1.

Test.
Anna Magdalena H. Horne

Extract

Det Specificationen over ryddige Gaarde og Bedrift: og det hun gaarden under Bornholms Amt Jordebøger er Aarlig tilmaalt Contribution opgjøres. 7963 Rd. 3 ß 1 d 2 dl. 5/120

Bortpaagen sig i det hundt Korn

Ludum Hds tillegges hvis som Matr. Jordebøger Korne maaer tilmaale, som paa ikke denne Specification er anført, Nemlig:

Øster Marie bygd skal 20de Gaarde . . . 1 Rd.
Pedersker bygd skal 5te Gaarde . . . 1 dl. 2 ß
Wester Marie bygd 28 Gaarde . . . 1 Rd.
Nye Larsker bygd skal 21 Gaarde . . . 1 ß
Knudsker bygd 1te Gaarde . . . 1 ß
Clemensker bygd 22 Gaarde . . . 1
Olsker bygd 12 Gaarde . . . 1
Rø bygd 13 Gaarde . . . 1 2
Rø bygd 9 Gaarde, som Kirkens anpaar . . . 2 1 Rd. 3 ß 3 d

Bliver ved saa den accurate Summa . . . 7963 Rd. 5 ß 2 dl. 3 5/120

Maaer skulde efterpaaer det anført . . . 5 1 1 3 5/12

Bliver det Contribuerende Jordekorn Summa . . . 7958 Rd. 4 ß 1 dl. 1/10

Specification

Over de Gaarde og Bedrifter paa Bornholm, som ikke ere anførte som Proprietarie gaarde, ikke ellers end som Frie Gaarde, og saaes at skulde Kongen Tiende, men at det andet Kongen gaarde Leiet, dog Contribution efter Qvartal Skat udaler Egge Skage. Men Eiendelse Jenge giver Ingen at skulde Kongen.

Øster Marie bygd
skal 25 Gaarde Pelsgir Jordebøger, item Gadebye gaard og Lille Halse gaard

Sprøker bygd
skal 2 og 19 Gaarde Pelsgir Jordebøger, og 1te fri Gaard under Rønne Herregaard, item Klovgaarden og Kaaf gaarden. Bodelsker bygd.

skal 15 Gaarde, under Tannike gaard.

Pedersker bygd
skal 1. 2. 5. 7. 8. 9. 11. 17. 26. 29. 32. 37 og 39. Gaarde.

Pedersker bygd
skal 1. 3. 4. 5. 6. 9. 10. 13. 14. 15. og 19. Gaarde item Olsker gaard.

Aaker bygd
skal 2. 3. 4. 57. 60. 61. 62. 63. 65. og 66. Gaarde item Hallers gaard.

Wester Marie bygd
skal 4. 7. 32. og 41. Gaarde 12 Rø alle Gillersbord

Nye Larsker bygd
skal 8de Gaarde under Gillersbord.

Knudsker bygd
Mnegaard.

Nyker bygd
skal 15 og 16 Gaarde item Kellings Kynde, og Blykoppes gaarde.

Clemensker bygd
skal 63. 65 og 68 Gaarde, samt Baggegaard.

Rutsker bygd
skal 22. 36. 39. og 45. Gaarde.

Olsker bygd
skal 13 Gaarde, item Halle gaarden

Ifølge Kongl: allernaadigst Resolution af 31te Julii 1745, og Commissarii af 21 Dec: samme Aar, blev der i Henhold til Auction 1744 Aarl. 25 Apr. Amtsstuen og Huse til Kongelig Disposition, efterfølgende Hans Kongl. Majestæts Jordegods, af Bøndergaarde og andre Steder, som for 15 paarige

Øster Herred.	Sønder Herred.	Vester Herred.	Nørre Herred.
Øster Farsker Bøgn	Transport 638 Rd.	Transport 114 Rd.	Transport 159 Rd.
Årlig 1. Baarn: 17.	Bodelsker Bøgn	Vester Marie Bøgn	Clemensker Bøgn
Leeds Grønnegaard —	Årlig 2. Baarn: 4 rx 6. —	Årlig 1. Baarn: 14 rx	Årlig 18. Baarn: 14. —
5 Tdr Skovdals udbygger	Bøvesker Bøgn	Ribe Kiøb: rx 17 Rd	Simlegaard, i alt 35 Rd.
1 Tdr Hus i Selene 26 Rd.	Årlig 5. Baarn: 9 rx 14.	Nye Farsker Bøgn	Rietkjærker Bøgn
Øster Marie Bøgn	Øberker Bøgn	Årlig 2. Baarn: 4 rx 7.	Årlig 11. Baarn 7 rx 18.
Årlig 2. Baarn: 21 rx 25.	Årlig 1. Baarn: 8 rx 9.	Kaudsker Bøgn	Olsker Bøgn
Sporker Bøgn	Aaker Bøgn	Årlig 2. Baarn: 7 rx 9.	Årlig 1. Baarn 4
Baarnerbø 14.	Årlig 3. Rd. 12. Jannikegaard, Mørgaard, 3 Rd.	Nøder Bøgn	1 Td Sand i Landrig Bøgn Rietkjærgaarden — 1 Td Hus paa Grundtvedt af Jørgen i alt 11.
Lat 65 Rd.	Bøg: 1. af Brønsted rx 22.	Årlig 6. Baarn: 9 rx 12.	Noe Bøgn
	Lat 114 Rd.	Lat 159 Rd.	Årlig 6. Baarn: 6 rx 12.
			Summa 233 —

Deraf ere:

1) Øx Kongens Gaarde 65 Rd.
2) — Baarnerbø Gaarde 150 —
3) 1 Tdr Sand Grønnegaard, 2 Td Skovdals Bøgn: 3 Td Hus i Selene 4 Jennikegaard 5 Mørgaard, 6 1 Td i Aaker Bøgn og 7 Td Baarnerbø, 8 Td Hus paa Lingtved 9 Kongelubbe Bøgn, 10 Simlegaard 11 Td af Jørg i Landrig, 12 Rietkjærgaard, 13 Td Hus ibid. af Jens Dagesen i alt 18.

255 Rd.

Vier af Baarnerbø Gaarde 10 Td. og Skovdals Bøgn dislagne: 1 Td Sand i alt 7 255 Rd.

Som Herr Oxendorff Amtmand 10 Td. og Skovdals Bøgn dislagne: 1 Td Sand i alt 7 255 Rd.

Herr allernaadigst Approberet haver Julii 1746 Kongens Collegium at 11 Julii e.a. Herr vier Gaarde Colligaaden til Vederlag paa Kongens Marcke Gaarde Taxationen;

Skatteskatte indkræves efter Lægs Sorter, hvad skal betales af Mandtal af Jorde Gårdtal og Hus, som Rentekammeret er indkræves, men de resterende paa Militaire Exekution indsendes, Jordeskatten dog ikke saadan og saa vingt Aaar fra paa Landets Skatter, som de paa dem som under Lægs Kaldes og Lægsøtter, efterfølgende de allerfleste Brøndenes Indbyggere Sted.

Hvad dennes Contribution bemærkes i Almindelighed: det Adeles ingiere af det til Hartkorn udlagte Gaarder og Stader ikke eximerte. Ja nu og ikke Riibstederne, de kommer dog ikke under for i Jordebøgers eller Matriculen udlagte til noget fast Hartkorn. Men Contributionen kunde det nu Pro Gemanus for Jorde Riibstad udfaldt, og dem, der mod Kongens allernaadigste Tilsigning af 5te Maji 1683 moderered det samtlige for deraf Riibstederne maatte forordne, den tilforn foran Ataxeret til 3863 Rd. etc. fra den 1te Januarii næst efter; Gi dennes Ekst. for Seiten Gr. paa Nr. 1678. Blevne de ved Jørgen Bornholm forfattede til Probstet for mange Aar ligne. —

Dennes Contribution for Byens Riibstederne udtagne, beløber sig til: 2652 Rd. 5 ß 8 d., eller fire Rosenobler Tilsammen, nemlig 7958 Rd. 4 ß 1 d. 10 d.; ogsaa ikkun af de Bygninge Byerne Allinge og Sandvig, hvilke Sidste Byerne Gudhjem, Melstad, Listed og Arnager med nogle Aar flere Steder, som ikke jord var Gaarde, men dog til Hartkorn udlagdes. —

II. Jorde Bøgs Skatten,

som Forskrevne af 16de Julii 1696 indkræves og betaales af Landgilde Specier, Smør Kræmmer eller andre Gementer Jordeskatte ikke ikke in Natura, ikke en om Kunder Lettelse medtagne. Men i forrige Tider, da Landet var Kongens overlad til Gouvernement, saavel som og imedens det var fremmedt til Lubecherne at det blevne betalte in Natura procederte. —

1. Landgilde Specier, som in Natura ikke, efter Jørs Sinr Forhøjelse Tiende, udi Rentekammeret i Rønne betaaes, plus minus af efterfølgende.

Rug 148 Td., Byg 834 Td., Havre 1218 Td., Smør 340 Td. ~~Skarmindes~~, Rugmøl 3 Td. Hønsefoedeth Mel ikkun ikke af en ny ny Gaard, Kaml. ihu. 20 ß i Aakerbygs Lægs Spiellere gaarden. Kongeligt Ordre af 12te Dec. 1693 tilsvarende til Hospitalet Lemmer i Aachirkebye.

2. De andre Specier og Smørs Landgilde, som staar i Forskrevne anbragte til Kongen og betales Brøg efter Jørs Gaarde Bygning ved Januarii Skanned, i den Jordebøgs Bogtrøning: Jordeli de Landsmænd Landmænd Kalk spiseringe Bøger: som Jordebøgs af Rentemanden og Rentebetjenterne i Rentekammeret siden 1739, men Jørsen dette selden ikke paa Landets Bøger Gaar, Jørs Gaard Bøgs Gaard, ved at Bygningsgaard: dennes Skatte Bøgs Bøgs Bøgs

Rad Gistrin — 4 Rd — Kaffe Gild — à 5 /, item 5 /5 alb. til 7 Rd.
Gistrin af en Møller — 1 — Brennevin Slak Øxen à 26 /, item 55 /.
Øxe Øxen — 2 — Ophævelse Øxen à 1. 2. 3 til 4 Rd.
Rad Gistrin — 4 — Kreiner Øxen — 2 Rd. og Øxen under

fremie 1 /2 B., Brennevin Øxen Faaer og Øxen Kreiner 1 /, mundlig Ind, skal Øxen Stemp. Papir.
Øxen Øxen, 12 /, Brennevin 17 /, og Øxen 31 /.

Og Ligesom ikke alle Kattegaarde ere af ligt Øxen, følgelig ej heller er ligt høit
udsat i Skat, saa finder og ikke alle Øxe udsaarede Specier ved sine Gaarde udtænkt, og heller
ikke Øxen ligt høit opslagne, som for enten fremadre og dog fortaan skulde faae Øxen.

III. Afskillige andre ikke ved Jordebogen indførte, men dog Ligelaade Last, Taarnet
Klokker, Kantor og Skolemand ere ikke, som det er inderes, skulde efter følgende:
1. Tiende af Korn, hvilket Sed, nemlig Rug og Byg til Præstens og Kirkens, efter
Accord ikke Mandes Mind. — Øxen gaae Korn given og Mel item Hø til Præ-
stens. Men Rugen bekommer ogsaa alle Sø ingen Tiende, skeiner ogsaa
og Øxen selvfølgelig ikke selv Øxen Kirkens i Standsfolden. —
Ruthsker Øxen gaae ingen Tiende til Kirken, men Øxen Grand given
Mes Gnaadig Øxen, som er dog nu nogen ringe Quantum. — Olsker Øxen Sold
gives Øxen Tienden; Ligesom Jenes Rø Øxen given indtil Aar 1751, da ved
Øxen Øxen approbation given accord ikke given en Last Taarnet Summa, hvor
Øxen i Proportion fin forige Indkaldt à 4 B. 5 /. Øxen Aarligen
N.B. Til Kirkens Øxen Præstens skal ogsaa Præsis af gode Øxen Bornholms
gamle Mæl, som Øxen Øxen 5 Tønder Skippe à Centner. — item til
Øxen og Øxen Øxen. —
2. Lammet og Gaasenkiendt til Præstens.
3. Øxen Øxen Øxen til Præstens, som Øxen Øxen gemmenlig af det gode Øxen til
Øxen Øxen, og det Øxen Øxen.
4. Øxen Øxen som nøiagtige Taarnet til Øxen; men Øxen Øxen Øxen ingen;
Øxen Øxen bekommer Øxen og en Øxen Øxen Øxen.
5. En Skippe Øxen til Øxen i Øxen Øxen, Øxen
6. En Skippe Øxen til Øxen Øxen Øxen Øxen.
7. Øxen Øxen til Øxen à 4 B. 3 /. i Øxen for at Øxen Øxen
Øxen alle Øxen i Natura med Øxen, for Øxen at Transporte,
ere til det Kongl. Øxen i Øxen. —
8. Øxen, Øxen og Øxen Øxen til Kongl. Mayt. einmøstin ved Øxen
Militaire Øxen, som Øxen for Øxen i Øxen Øxen.
Øxen det det er det Øxen Øxen, at Øxen Øxen
Øxen Øxen en Øxen Øxen og Øxen Øxen Øxen, for at
Øxen Øxen Øxen Øxen Øxen Øxen; Øxen Øxen Øxen ingen
Øxen Øxen Øxen og Øxen Øxen Øxen, Øxen Øxen for Øxen,
Øxen Øxen Øxen Øxen; og mangen Øxen Øxen Øxen, Øxen
Øxen Øxen i Øxen af Øxen, Øxen Øxen og Øxen Øxen etc.
9. Øxen til Kirken af Øxen Øxen Øxen.
10. Kirk Øxen Øxen Øxen Øxen.
11. Øxen Øxen Øxen, det er Øxen og Øxen Øxen Øxen og Øxen Øxen. —
12. Kantor Øxen alle Øxen Øxen.
13. Øxen Øxen af Øxen Øxen, som Øxen Mayt. Øxen indtil Aarene 1744,
da det ved Auction blev bortsalgt med Øxen det ikke i Øxen Øxen,
Øxen Øxen som under Øxen Øxen Øxen Øxen.
14. Øxen Øxen, nemlig 5 /, som er Øxen Øxen Øxen, Øxen Øxen
Øxen og Øxen, det ikke Øxen Øxen, Øxen Øxen, Øxen Øxen
nogen Øxen til Øxen Øxen Øxen Øxen Øxen Øxen.

15. Oktober Maaned, Januar, Februar, Marts, April, Maj, Juni, Juli, August og September Maaneder, med hvad Vejrets Landbrugsarbejde.

16. Stengrubernes og Kirkestærgens.

17. Den Jydske Hedeslettes og Ålborg Amts Maaneder.

18. Vandmøllerne. — Til hvilke Tider Dørene skulde forordnings at tilligemed ~~begge~~ ~~Lem~~ Personer lade sig overtagen, og Nøgle at Opsyn at haver Ingrumme Arbeid udføre.

19. Skaffenkrøllers Mester-Maaneds-Dage at have gaaet A. B.

Nogle Anmerkninger angaaende forbestrevne Skatter.

1. I Almindelighed bemærkes: at alle Skatterne og Landboerne for den Gaarsk Taarnk og indkaldte Skatter, som og Gilde- og Lauge Kvinder, som at den Jydske Landbrugsmænd nøje Mik, hvad hvem de lammer at prestere.

2. Vige Skatter og Taarog, er Bornholm giverne Skatte, det der sig Bondes, Enges, Præst, Familie og Kommun Skat und Bister; og til Princeßen af Danemarks eller og Kongens, at hvad Stand og Vildaar de er, Gaar om Exempel Jeres selv, nemlig ude Taarn 1 Rbd. — Hvad Kongl. Dekreter derudover, som tilligemed de der, som skaffes ikke Vage i Reglementet detaillerede, det Heller ikke Gavnen for Taarnet, der over kommende Extraordinaire Skatter, som skete i Aarene 1743. og nu nylig 1757. —

3. Den Soldater og Matrose Skatteringer kunde Landets og nu vor Kunde de, Gilde, siden Indlæggerne selv besørge Landets Defension, det Jøs og Søe, som Den Heller ingen Gavnen er for Taarnet —

4. Kongens Skatterne ellers Landgilde gives in Natura og tillades nu om Kunde ikke at betales Kongen i Penge der for. — Præsten dagjente skal om lig i October Maaneder, og Kirker skam den Anskuelsen Beliggen i Hvad Lagen paa og Kunlig Kirke Stevn tilligt og Bodiens Gjerde paa Hvilke Dage, og Hvilke Pigner Jorund Det Ungdommen, skund tilligt Udvaard om de gik vel Kaufet og for Præsten, med Bister. —

5. Ellegen for Kongens Skatte Korn Landets, nemlig paaligne Ruckerne 38 tr. til Canaa Hvad Korn Klutes Kongen Skatte 10. Konstabler og 6. Klutes Konstabler, Skatte Kiøer transporteres til Christians-Øes Proviantering. —

6. Byerne tillades at de høj Kongl. Kunde Kammer gemmenlig Gavn ere at man Jøe Magazinet paa Lands Ihm ude Riøbstæderne, Kundtøjer og Jøgen Skrøg i Gnaar alles Skatter Quantiteter inod Taxaling af det Capitels Jacken; Heller og Hvad og i Jøe Mdach af Jøes, Kiøer og Hvendelig Jøelsbud auction ude Kunstig til Jøe Lab Kunde Lands Jøgt; ligeledes i Lev Kiøbligt Quantiteter af det Kiøbende Kun Kiøbmænd til Mange Maaneder Jøe. — Det er og Skrøt i Min Jøgts og mange Jøange Aasinger, at Jøands Skatt Jøgen allermandelig Kunde Jøemkum og under Jøandelsbud Landets Jøordsgaarde Gaar Lig, Jøa at Jøem Jøagen til Laaneg Vod og Jøøds Jøøbmænd. Hvilke Jøøbs Jøøbs Kun for Jøe Jøaarsk A. 1744, da om Jøeens 395. Jøaarde Lig, og 513 tr. Jøøen Kiøen Jøenlands til Jøø Jøøkling af Jøøs Land, imod Jøen Kiøpen d. Land til Odde, aller Jøintgjenlands.

7. Ydeøen Kiøer af Kunde Jøø Jøaarsk, Jøermedlø Jøøg Jøøgjøende Jøøgjøer, som Jøøm Nigtrøøø Jøøøøøligt af Jøøø, Jøøøøøgjøø Aarlig til Jøøø Jøøøø Jøøø Jøøø J

Jan: 1698. paa Amtsmænd oppaaberges, nemlig à Pd Ting 1 Rdr. og à Pd gammel 1½ Rdr, hvilke
der saa gjøres Regnskab for, da alle de andre Provincer skal der trinlig af Oppe-
børselen betænkes, som paa sig selv Residentiet bevilder som af Accidentia og rebbers
mod i Tilfælde Vagter en eller anden af de gjemte Land i Nød Tid gjøre Dieneste
fald med Mandskab. og Forsøring af Ild og saa videre gotgjort for Fiendtlig
9. Smørret gaar saa Junii Marnedes eller af Kommandeur ude Hiøe Terminer, forrem
tilsom skal saa Amtsmænd Dillgninger og Kiøbsfor Regnskab saa som det Kommandeur
klar kommeds. Det Øiegen af Kongens Vaaben som Rosenvange udlagt og
Hejst Bestand i Fustagier udlagt og til Proviant Gaarde i Ribe Amt
Regnskab saa som det saa klar maatte angaa gjøres. Forinden alle Landets Smør øiegen
og af private Brøndes og Øiegger, saa som det gjøres maatte Regnskab Smør
saa Sord, som dem af Kommandeur tilladt at indtage af Gjemmerne; skal saa samme igjen re
ensaat af Kiøbmænd som Øiegsmand. — Saa Landets Smør øiegen Amtsfor
Vaaben, efter Kongl. allernaadigste Resolution af 14 April 1694 Lovsagt og Ord
giøres à Pund 1 Rdr. —

10. Rye, hvad det bedøm Landets Ryes saa saa Lunds Ord og den Dreyning om
dig skjønne mig det saa Ord af Ved i Sandbogen alle andre Ryes, af skrevne saa Haar
1 Øres og 1 Sk. gjøres, som saa da saa skal en Ord 1 Sk. og skal 2 Ord Ord Sk. 5 Sk.

11. Lerr, Steen, det saa blinden Kryd Ord af Kronik Ord Ord i Gamle Ord af Ord
Ord saa Ord saa Hammers Ord regla Ord saa. Ved Ord Lommer saa skal
saa Ord Lemmer Ord i Aaker Ord. Ord og Ord Lommer Kongl. som Ord Ord
Ord Ord i Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord Ord
Ord Ord

[illegible]

[illegible]

1650. [illegible] 800 Rdr. Korn [illegible] 800 Rdr. [illegible]

19 Kriegs Renge [illegible]

[illegible]

Efter disse Præmisser og i Forrigen bemærkte nøiagtige Oplysninger om Forklaring om Gaarderne selv. De Land indholder i

Tvende Hoved Classer. —

I. Classe, bestaaer af hvad egentlig skal kaldes **Proprietarie** Gaarder og en hvis som Fri Sæde, eller Hoved Gaarder, kiøbt af Bøndernes ikke uden af hans Conter gaarde kaldes, og inden Sognets grænser ligggende, undtagen af samme Gaard hvad navn eller hvad Jordskifte det ligger paa Gammen Bonde, og dem nogen Jordmoder [illegible] mere Jorde alles til Lige. — Dette eiendommelige Gaarde ligger nogen Herregaarde med Sognets Gaarde til Regle, da man finder i Sognet begrænsninger af Herregaarde med en nogle Gaarde af hvad Jorde til Gibs gaarde, til Graboes, og til Lens gaarde etc. Men er med disse Herregaarde [illegible] Ridder, Dal, Stiftelser, eller i andre Maade. De Sudder og Rosencrantzer med flere adelige Familier gaar og [illegible] Sognets Jorde Grænse; Men Complet [illegible] Gaard [illegible] Sogn Præst, [illegible] Sognets Jorde [illegible] Communitet [illegible] Forenigende Commission [illegible] 2den Oct. 1691. Men [illegible] Gaarde [illegible] Kongen [illegible] Gaarde [illegible] i Gandle [illegible] Kongen [illegible] Friderich [illegible] Gaard i Bodelsker [illegible] Kong Friderich [illegible] Grove til [illegible] og Kiøbenhavn [illegible] Lunde Capitel og [illegible] Hospital. —

Disse Proprietarie gaarde betaler til Hans Mayt. [illegible] Contribution [illegible] Kiøbe, [illegible] Landgilde Kiøbende Kongen eller andre [illegible] Prestere og [illegible] Hage Oxen, [illegible] Kiøb, Tiende, [illegible] Kiøbe [illegible] Land [illegible] i [illegible] de Præmisser [illegible] Dragon [illegible] Kongen. —

Jordarne gaarde er [illegible]

1. Øster Mariekiøg		Spøster Kiøg	Tønder 22
2. Ville Halse gaard paa 12 Tønder hartkorn		3 Schousholm	12
Tøn 22		4 Raase gaarden	10
		Lø	44

	I Bodelsker Bogn	Transport	Hartkorn 44 Td.
5 Lannisegaard paa			12
	I Bedorsker Bogn		12
6 Eskersgaard			
	I Aaker Bogn		18
7 Wallers gaard			
	I Knudsker Bogn		8
8. Almegaard			
		Lat:	94 Td.

	I Nyker Bogn	Transport 94 Td.
9 Hellenes gaard		12
10 Kyndegaard		12
11 Blyskoppe gaard		6
	I Clemensker Bogn	
12. Bagegaard		12
	I Solsker Bogn	
13. Hallegaard		12 Td.
	Summa Hartkorn	148 Td.

Hertil kommer andre dog med nogen liden Vanskelighed.

14. Korsgaard paa den 2den ifølge Brev kaldes ude Øster Marie Bogn 10 Td.
Dennes Betaler efter Forhandlingens aarlige Bortfæstning, Rent og Tiug, 2 Dage i Dumkstrum, tilsammen 2 Rd 5 Sk.

15. Nørre gaard den 1ste ifølge Brev kaldes ude I Nyker Bogn paa 12 Td.
Dennes gaard efter Forhandlingen aarlig 1 Rd 2 Sk. at betale, og betaler der 2 Dage med Nye gold i Dumkstrum 2 Rd 5 Sk. 2 Dage gjøre og Dimit med Vinden Nattegjest, tilsammen til Kroften

170 Td.

Erholder disse 15 Gaarde i alt det Hartkorn

II. Classe begynder de for Dalsk Sekr Eier Gaarder, Jalmindelighed,

Dannelse om den at Gjerne Eiegaarde Eggeningerne og Brøndsker paa Dannelse Villiggende Gjerne med Egne, Enge, Ager og at Gaarene Hørligste paa Ager Eig Grinden Kastig og deres Eiestemmer, Dalsk Skelaan Fremigan Dyrker; Gjerne Dimit og Ager paa Dennes Gaarde i disse Skaarbe

I Det Kiøbenhavnske Kiøndelse Venge til Kongen, som er af Landgilde og Vestlaa Jorde Bøgs Skatten med en Vaalag, som Ridefogden Jørgen Lauridsen Sandkommer, Gyldt det 1st Aarstid, nemlig.

Transport 367 – 40.

Øster Lyngsker Bøgn	alle	49	Nye Lyngsker Bøgn		35 –
Øster Maarø Bøgn	ikke	79	Knudsker Bøgn		30 –
Øsker Bøgn		32 2	Nyker Bøgn	ikke	26 2
Bodelsker Bøgn	alle	39	Clemensker Bøgn		66 – 3
Povlsker Bøgn	ikke	26 – 12	Ruthsker Bøgn		44 – 4
Ødersker Bøgn		19 – 11	Olsker Bøgn		34 – 1
Naker Bøgn		57 – 10	Røe Bøgn	alle	27 –
Vester Maarø Bøgn		64 – 1	Summa		629

Sal. 367 – 40.

Kiøndelse Venge er 5 Td. som Kal. Gaar for et Jord regner Vand i Østersøen for Øst Bøgen af Bornholms Amt. De maa Indeholde Haar Rentekammer paa Jerichsminde Gaard i disputerlig Grundbøger Udligger det til en af Landets Gaarde, som er nogen Kommel 2 Aar, Vester maar Rø Magnus Jørgensen alle i Vinter Aftenteligen Mandag, som hand med sig medtager i Skiøn alle i Vinter Aftenteligen Mandag, som hand med sig medtager i Skiøn. Alle Gaarsmænd af Hands Skabe alle Vinter Vedkommende Byggen

Pag. 1	Kopi af ægteskabsforordningerne for Bornholm, 19. oktober 1680
Pag. 2-3	Kopi af afg. Klemenskers sognedegn Jesper Lunds beskrivelse af Degneindkomster, 1746 Med kopi af Mester Niels Hvid 1579
Pag. 4 -5	Falenkamps beskrivelse af 2 smukke sølv pokaler fra 1658
Pag. 6	Kopi af højesteretsdom fra 4. maj 1646 om svenskernes besættelse af Bornholm og Bremsebrofreden
Pag. 7	Gravtekst for Niels West, død den 25. marts 1752
Pag. 8-9	Ligstene i Rønne Kirke afskrevet den 24. maj 1756
Pag. 10	Urnes afskrift af Hasle præstegård, som viser Hasles præster tilbage til 1582
Pag. 11-12	Kapitals Taksterne 1684-1758
Pag. 13	Selvejergårdenes pligt til at tinglyse ejerbreve på deres gårde – eksempel på tekst, 1756
Pag. 14	Specifikation over de visse lønninger og stående årlige udgifter, beregnet i et Aar af 366 dage, 1741
Pag. 15	Specifikation over Hartkornet på Bornholms Land, sognevis
Pag. 15	Rejsepas for Jens Kofoed Pedersen 11. december 1657 og Hasles Borgmester attestation fra 20. april 1658 om vinterens strenghed, så Jens Kofoed ikke kunne komme tilbage.
Pag. 16	Frd. 3's bestallingsbrev til Jens Kofoed om at være kaptajn på østre og søndre herred, dat. 15. dec. 1660, samt oplysninger om hans tilstedeværelse på Bornholm i 1658.
Pag. 17-18	Thomas Finkes erkendelse af Jens Kofoeds privilegier, Nov. 1676
Pag. 18	fortegnelse over Bornholms kirker, der har et separat klokketårn eller ikke.
Pag. 18	Syn af Hammershus den 12. januar 1698
Pag. 19-22	Syn af Hammershus den 11. august 1756
Pag. 22-24	Syn af Hammershus og dets tilhørende løkker, samt græsningsarealer, dat. den 4. juli 1757
Pag. 25	Beskrivelse af ligsten tilhørende afdøde Kirsten major Ole Sonnes hustr, død den 30. april 1753. Ligsten for Weydeck Gorgas, død den 5. marts 1687. Ligsten omtalt i Thura, pag. 118 med beskrivelse, Ligsten for Barta geboren von Anefeldt, død 1662, pag. Thura 103. Byskriver Matthias Ipsens hustru Kirstine Hansdatter, død 1748 og et epitafium fra 1596 Peder Hanse fra Simblegaard.
Pag. 26-30	Tabel over hvert sogns gårdes jordskatter og afgifter – herunder tilgang og afgang. Også for byerne og fiskerlejerne. Uden år

Pag. 30-34 ”Adskillige til kundskab om Landet Bornholms beskaffenhed henhørende poster, 1751”:

1. Kongens skove, 2. træ til 15 præster, 3. kgl. Betjente og cheferne ved kompagnierne, der har ret til træ, fik penge som afløsning, 4 hartkorn. 5. Indkomst af landets kontributioner, 6 Indkomsterne fra Købstæderne, 7 Købstædernes maltaccisse, 8. Jordebogsindkomsterne, 8. Udbyggerne og strandsiddernes hjælpeskatter, 10. Kjendelsespengene, 11. Udmarksfæstrene, 12. Told, 13. Uvisse indkomster, 14.-28. øvrige indtægter, 29.-49 udgifter

Pag. 35 Mandtalslisterne pr. Ao. 1753

Pag. 36-40 Kirkernes Indkomster

Pag. 40 Mortalitets lister – ægteviede, fødte og døde 1741-1753

Pag. 41 Kirkernes beholdning og gæld 1756

Pag. 42 Specifikation på hvor meget vin og brød bruges i kirkerne i 1756 og 1741

Pag. 42-43 Frihedsbrev for Oluf Bagge, 1568 og andet vedr. Baggegård i Klemensker

Pag. 43 Latinsk brev fra 1466

Pag. 43-44 Åbent brev fra 8. juli 1572 om Skovsholm mfl.

Pag. 44 Om Wilhelm Clausen med tilnavnet Kelou, der var ham der slog Prinzenskjold ihjel. Hans familierelationer og efterkommere. Kgl. Brev om Rabækkegård som frigård for Willum Clausen

Pag. 45 Biskoppeligt brev fra 1511 om frihed til Aaby i Nyker

Pag. 45 1745-1752 hvor meget kvæg der var udført årligt til indenrigssteder

Pag. 46-47 Toldbogs ekstrakter ang. bornholmske produkter udførsel indenrigs og udenrigs, 1742-1754.

Pag. 48 Andres Sinclars brev om indtagelse af udmarksjord til gårde i Nyker, dat. 25. november 1624

Pag. 48 Rentekammerbrev om afløsning af arbejdspenge for fæstegårdene og om kendelsespenge, dat 13. august 1681.

Pag. 49 Forordning om kendelsespenge, dat 23. december 1650

Pag. 49- 54 Relation om den 8. december 1658

Pag. 54-56 Om den militære forfatning i 1754

Pag. 57 Tabel over Bornholms Lands Milice 1754

Pag. 58 Tabel over Fødte og Døde, samt kopulerede og kommunikanter, 1692

Pag. 58-59 Jens Kofoed brev til kongen den 13. september 1688 ang. 5 rdr. I fæstepenge og kongen svar derpå, samt Urnes noter

Pag. 60 Afskrift af erklæring fra 1532, at huse, der ikke havde betalt skatter i 3 år og som stod øde, tilfalde byen (Rønne) – Kongeligt brev fra 1562 om at borgmester og rådmænd skal efterfølge ovenstående lov om hjemfaldspligten.

Pag. 61 Åbent brev fra flere borgere i Rønne 1563 om hvilke retningslinjer, der gælder for Rønne købstad, og om de er forpligtiget at yde Hammershus gæsteri.

Pag. 62 Hvilket hartkorn der er undtaget i at yde kontribution.

Pag. 62 Chr. 5 brev til rentekammeret om at betale oberst Morten Pedersen skulle have honorar fra 1. okt 1673 til 1676.

Chr. 5s brev om at den strandede Conrad von Wallen hurtigst muligt skulle sejles til Wismar, dat 8. november 1678

Pag. 63 Michel Echstein bestallingsbrev som oberst og kommandant over Bornholm, dat. 24. dec. 1658

Pag. 63 Niels Wests bestallingsbrev, dat. 18. marts 1722

Pag. 64-65 Tysk digt af vicekommandant Hector Friederich von Bartram (eller hans fuldmægtig Wulff) som skulle have anlagt smukke haver og frugttræer omkring på Hammershus fæstning.

Pag. 65 Mathias Echsteins beskikkelsesbrev som landsdommer på Bornholm, dat. 13. dec. 1671

Pag. 66 Kongens brev til amtmanden om at overføre de sidste svenskere, der er tilbage på Bornholm. Samt om den strid der var opstået mellem oberstløjtnant Fischer og kaptajn Jens Kofod om det ihjelskudte friskytte. Dateret 2. april 1679

Pag. 66 Kgl. Ordre til jæger Hans Jørgen Seitz om at fange og overføre vildt til København, dat. 2. juni 1680

Pag. 66-67 Tysk brev fra Michael Echstein fra Christiania 28. juni 1658 til kongen.

Pag. 67 Brev den 2. oktober 1697 fra Frederik Wind til oberst og kommandant von Buggenhagen på Bornholm om sin søsters ”deportation” til Bornholm (Ingeborg Dorothea Vind)

Pag. 68 Buggenhagens brev til kongen den 8. maj 1689 om frifindelse i ansvar for sag mod Bente sal. Rasmus Hansen og hendes datter, han havde ført i amtmandens fraværelse. Han havde indgået forlig

.

Pag. 69 kopi af landstingsdom fra 13. nov. 1689 vedr. beskyldninger i 1687 mod Niels Pedersens hustru i Aaker for at være en troldkvinde. Landsrettens frifindelse.

Pag. 69-70 Navngivne bornholmeres brev til kongen efter amtmandens død om at de ville have Buggenhagen til Amtmand. Brevet skulle ikke være nået til kongen, da Buggenhagen ikke havde bragt det videre.

Pag. 70 Andreas Buggenhagen tyske brev til kongen den 8. juli 1682 om pardon for en duel

Pag. 71 Kgl. Udnævnelse af Johan Georg Amtshoff til vicekommandant efter major Brunows. Dat. 8. dec. 1711

Pag. 71 Kgl. Brev om misfornøjelse med at krigsråd Müllers lemfældige arrest på Hammershus, således at han, mod tilladelse, havde korresponderet fra sit fængsel. Oberst Amtshoff blev derfor afskediget, dog med pension på gra. Hans høje alder.

Pag. 72 Sophia Tots skrift fra kyndelmissedag 1697 i Frd. 2 store bibel. Sophia Tot var først fange på Hammershus og i 1697 i Rønne.

Pag. 74-75 Brev 19. juni 1661 til kongen skrevet af ridefogden Peder Jensen om Bornholmernes ageren og hans egen livsfare ved at skrive det til kongen. Samt et tingsvidne fra Sønder Herred den 4. april 1693.

Pag. 75 Kgl. Brev dat 19. maj 1646 til Ebbe Ulfeldt om at skåne Christian Maccabæus, Sigvert Gagge, Mads Kofoed og Just Nicolais liv

Pag. 76 Dom fra 1678 mellem Regitze Grubbe og grevinde Birgitte Scheel af Pasbierg vedr. jordegods på Bornholm

Pag. 76 Christian 5s konfirmation på Regitze Grubbe, sal Hans Ulrich Gyldenløves, pension på 1000 rdr. Årligt på livstid. Dat. 10. februar 1665

Pag. 77 Frd. 3s åbne brev om at Regitze Grubbe må nyde sit jordegods på Bornholm kvit og frit unde at hendes bønder skal påføres rostjeneste, dat. 16. januar 1669.

Pag. 78 Kgl. Brev til amtmanden om at arbejdsægter til den lille ladegård ved Hammershus kunne afløses af 1 mark fra hver gård. Endvidere skal Ladegården bortfæstes til ned højestbydende fra den 1. januar 1680. Regitze Grubbes privilerier var blevet ophævet og hendes bønder skulle nu betale som andre fra den 1. maj 1680, mm

Pag. 79 Hvordan Regitze Grubbes pension på 1000 rdr. Skulle leveres i naturalier

Pag. 79 Liste over øens præstegårde og hvordan de holdes ved lige, dat. 14. oktober 1739

Pag. 80-83 En lystig historisk viise fra 1659 om Printzenskiold – med melodi. 148 vers

Pag. 84 tabeller over Bornholm fra 1753 med navne på herredernes øvrigheden, sognenes præster, degne, sandemænd mm

Pag. 84 Alfabet over runeskrift. Sammenligning mellem Worms og Bernadis runer

Pag. 85-87 Topografisk tabel efter jordebogen 1696 – forfattet i 1755 med afvigelse og noter

Pag. 87 Tabel over Møllerne, forfattet af sandemændene i 1749 til ligning af prinsessestyr. Med sted og ejere. I alt 22 vejrmøller og 40 vandmøller

Pag. 88 Kammerkollegieskrivelse fra 1725 om manglende smørleverance efter jordebogen, således at embedsmændene ikke kunne nyde den afgift, som de var berettiget til i flg. Resolution af 14. april 1694.

Pag. 88-89 Specifikation på hvilke gårde der skal svare kendelsespenge

Pag. 89-90 Specifikation fra 1735 over de tre steder, hvor der ikke svares kontribution efter hartkorn.

Pag. 90 Hartkornsansættelse 7958 tdl., 4 skpr., 1 album, 2/10

Pag. 90 Specifikation over proprietær- og frigårde

Pag. 91 Liste over gårde der blev solgt ved off. Auktion i 1744

Pag. 91-96 Oplysninger og de forskellige gårde og deres pålagte skatter. Også oplysninger om afvigelser fra sædvane, samt oplysninger om afgifternes beskrivelse og hvilke der er afløst med penge. Fra pag. 94 er der noter til skatterne frem til 1757

Pag. 96-97 Om opdelingen af gårde i 2 hovedklasser

Pag. 98 Om kendelsespenge

Pag. 99 Enkelte henvisninger til pag.

Efter paginerne en Liste over Malacca pag. 57
i Hones Dalag Ditto Ditto og dette Aar 1692 – pag. 58
2de Tabeller over Bornholm. pag. 84 – 85.
1 – Ditto . . . Møllen 87

pag 151
pag. 70. Udkast af Dorfeus Jordkort 1755 to 4 Aar 1 alb. 1/10 d.
91 – 98 Oplysning om afgiftene.
45 – 47 Soldbøgs-Extracter
40 . Mortalitets Lister.
36 – 40 Dorkenes Jordkomfor
35 . Mandtabelste pro Ao 1757
30 .. 34 – angl: Indkøst og Udgift over fuld Landet.
11 . " Dagpenge Sagen.

Pag. 1	Kopi af ægteskabsforordningerne for Bornholm, 19. oktober 1680
Pag. 2-3	Kopi af afg. Klemenskers sognedegn Jesper Lunds beskrivelse af Degneindkomster, 1746 Med kopi af Mester Niels Hvid 1579
Pag. 4 -5	Falenkamps beskrivelse af 2 smukke sølv pokaler fra 1658
Pag. 6	Kopi af højesteretsdom fra 4. maj 1646 om svenskernes besættelse af Bornholm og Bremsebrofreden
Pag. 7	Gravtekst for Niels West, død den 25. marts 1752
Pag. 8-9	Ligstene i Rønne Kirke afskrevet den 24. maj 1756
Pag. 10	Urnes afskrift af Hasle præstegård, som viser Hasles præster tilbage til 1582
Pag. 11-12	Kapitals Taksterne 1684-1758
Pag. 13	Selvejergårdenes pligt til at tinglyse ejerbreve på deres gårde – eksempel på tekst, 1756
Pag. 14	Specifikation over de visse lønninger og stående årlige udgifter, beregnet i et Aar af 366 dage, 1741
Pag. 15	Specifikation over Hartkornet på Bornholms Land, sognevis
Pag. 15	Rejsepas for Jens Kofoed Pedersen 11. december 1657 og Hasles Borgmester attestation fra 20. april 1658 om vinterens strenghed, så Jens Kofoed ikke kunne komme tilbage.
Pag. 16	Frd. 3's bestallingsbrev til Jens Kofoed om at være kaptajn på østre og søndre herred, dat. 15. dec. 1660, samt oplysninger om hans tilstedeværelse på Bornholm i 1658.
Pag. 17-18	Thomas Finkes erkendelse af Jens Kofoeds privilegier, Nov. 1676
Pag. 18	fortegnelse over Bornholms kirker, der har et separat klokketårn eller ikke.
Pag. 18	Syn af Hammershus den 12. januar 1698
Pag. 19-22	Syn af Hammershus den 11. august 1756
Pag. 22-24	Syn af Hammershus og dets tilhørende løkker, samt græsningsarealer, dat. den 4. juli 1757
Pag. 25	Beskrivelse af ligsten tilhørende afdøde Kirsten major Ole Sonnes hustr, død den 30. april 1753. Ligsten for Weydeck Gorgas, død den 5. marts 1687. Ligsten omtalt i Thura, pag. 118 med beskrivelse, Ligsten for Barta geboren von Anefeldt, død 1662, pag. Thura 103. Byskriver Matthias Ipsens hustru Kirstine Hansdatter, død 1748 og et epitafium fra 1596 Peder Hanse fra Simblegaard.
Pag. 26-30	Tabel over hvert sogns gårdes jordskatter og afgifter – herunder tilgang og afgang. Også for byerne og fiskerlejerne. Uden år

Pag. 30-34 ”Adskillige til kundskab om Landet Bornholms beskaffenhed henhørende poster, 1751”:

1. Kongens skove, 2. træ til 15 præster, 3. kgl. Betjente og cheferne ved kompagnierne, der har ret til træ, fik penge som afløsning, 4 hartkorn. 5. Indkomst af landets kontributioner, 6 Indkomsterne fra Købstæderne, 7 Købstædernes maltaccisse, 8. Jordebogsindkomsterne, 8. Udbyggerne og strandsiddernes hjælpeskatter, 10. Kjendelsespengene, 11. Udmarksfæstrene, 12. Told, 13. Uvisse indkomster, 14.-28. øvrige indtægter, 29.-49 udgifter

Pag. 35 Mandtalslisterne pr. Ao. 1753

Pag. 36-40 Kirkernes Indkomster

Pag. 40 Mortalitets lister – ægteviede, fødte og døde 1741-1753

Pag. 41 Kirkernes beholdning og gæld 1756

Pag. 42 Specifikation på hvor meget vin og brød bruges i kirkerne i 1756 og 1741

Pag. 42-43 Frihedsbrev for Oluf Bagge, 1568 og andet vedr. Baggegård i Klemensker

Pag. 43 Latinsk brev fra 1466

Pag. 43-44 Åbent brev fra 8. juli 1572 om Skovsholm mfl.

Pag. 44 Om Wilhelm Clausen med tilnavnet Kelou, der var ham der slog Prinzenskjold ihjel. Hans familierelationer og efterkommere. Kgl. Brev om Rabækkegård som frigård for Willum Clausen

Pag. 45 Biskoppeligt brev fra 1511 om frihed til Aaby i Nyker

Pag. 45 1745-1752 hvor meget kvæg der var udført årligt til indenrigssteder

Pag. 46-47 Toldbogs ekstrakter ang. bornholmske produkter udførsel indenrigs og udenrigs, 1742-1754.

Pag. 48 Andres Sinclars brev om indtagelse af udmarksjord til gårde i Nyker, dat. 25. november 1624

Pag. 48 Rentekammerbrev om afløsning af arbejdspenge for fæstegårdene og om kendelsespenge, dat 13. august 1681.

Pag. 49 Forordning om kendelsespenge, dat 23. december 1650

Pag. 49- 54 Relation om den 8. december 1658

Pag. 54-56 Om den militære forfatning i 1754

Pag. 57 Tabel over Bornholms Lands Milice 1754

Pag. 58 Tabel over Fødte og Døde, samt kopulerede og kommunikanter, 1692

Pag. 58-59 Jens Kofoed brev til kongen den 13. september 1688 ang. 5 rdr. I fæstepenge og kongen svar derpå, samt Urnes noter

Pag. 60 Afskrift af erklæring fra 1532, at huse, der ikke havde betalt skatter i 3 år og som stod øde, tilfalde byen (Rønne) – Kongeligt brev fra 1562 om at borgmester og rådmænd skal efterfølge ovenstående lov om hjemfaldspligten.

Pag. 61 Åbent brev fra flere borgere i Rønne 1563 om hvilke retningslinjer, der gælder for Rønne købstad, og om de er forpligtiget at yde Hammershus gæsteri.

Pag. 62 Hvilket hartkorn der er undtaget i at yde kontribution.

Pag. 62 Chr. 5 brev til rentekammeret om at betale oberst Morten Pedersen skulle have honorar fra 1. okt 1673 til 1676.

Chr. 5s brev om at den strandede Conrad von Wallen hurtigst muligt skulle sejles til Wismar, dat 8. november 1678

Pag. 63 Michel Echstein bestallingsbrev som oberst og kommandant over Bornholm, dat. 24. dec. 1658

Pag. 63 Niels Wests bestallingsbrev, dat. 18. marts 1722

Pag. 64-65 Tysk digt af vicekommandant Hector Friederich von Bartram (eller hans fuldmægtig Wulff) som skulle have anlagt smukke haver og frugttræer omkring på Hammershus fæstning.

Pag. 65 Mathias Echsteins beskikkelsesbrev som landsdommer på Bornholm, dat. 13. dec. 1671

Pag. 66 Kongens brev til amtmanden om at overføre de sidste svenskere, der er tilbage på Bornholm. Samt om den strid der var opstået mellem oberstløjtnant Fischer og kaptajn Jens Kofod om det ihjelskudte friskytte. Dateret 2. april 1679

Pag. 66 Kgl. Ordre til jæger Hans Jørgen Seitz om at fange og overføre vildt til København, dat. 2. juni 1680

Pag. 66-67 Tysk brev fra Michael Echstein fra Christiania 28. juni 1658 til kongen.

Pag. 67 Brev den 2. oktober 1697 fra Frederik Wind til oberst og kommandant von Buggenhagen på Bornholm om sin søsters ”deportation” til Bornholm (Ingeborg Dorothea Vind)

Pag. 68 Buggenhagens brev til kongen den 8. maj 1689 om frifindelse i ansvar for sag mod Bente sal. Rasmus Hansen og hendes datter, han havde ført i amtmandens fraværelse. Han havde indgået forlig

.

Pag. 69 kopi af landstingsdom fra 13. nov. 1689 vedr. beskyldninger i 1687 mod Niels Pedersens hustru i Aaker for at være en troldkvinde. Landsrettens frifindelse.

Pag. 69-70 Navngivne bornholmeres brev til kongen efter amtmandens død om at de ville have Buggenhagen til Amtmand. Brevet skulle ikke være nået til kongen, da Buggenhagen ikke havde bragt det videre.

Pag. 70 Andreas Buggenhagen tyske brev til kongen den 8. juli 1682 om pardon for en duel

Pag. 71 Kgl. Udnævnelse af Johan Georg Amtshoff til vicekommandant efter major Brunows. Dat. 8. dec. 1711

Pag. 71 Kgl. Brev om misfornøjelse med at krigsråd Müllers lemfældige arrest på Hammershus, således at han, mod tilladelse, havde korresponderet fra sit fængsel. Oberst Amtshoff blev derfor afskediget, dog med pension på gra. Hans høje alder.

Pag. 72 Sophia Tots skrift fra kyndelmissedag 1697 i Frd. 2 store bibel. Sophia Tot var først fange på Hammershus og i 1697 i Rønne.

Pag. 74-75 Brev 19. juni 1661 til kongen skrevet af ridefogden Peder Jensen om Bornholmernes ageren og hans egen livsfare ved at skrive det til kongen. Samt et tingsvidne fra Sønder Herred den 4. april 1693.

Pag. 75 Kgl. Brev dat 19. maj 1646 til Ebbe Ulfeldt om at skåne Christian Maccabæus, Sigvert Gagge, Mads Kofoed og Just Nicolais liv

Pag. 76 Dom fra 1678 mellem Regitze Grubbe og grevinde Birgitte Scheel af Pasbierg vedr. jordegods på Bornholm

Pag. 76 Christian 5s konfirmation på Regitze Grubbe, sal Hans Ulrich Gyldenløves, pension på 1000 rdr. Årligt på livstid. Dat. 10. februar 1665

Pag. 77 Frd. 3s åbne brev om at Regitze Grubbe må nyde sit jordegods på Bornholm kvit og frit unde at hendes bønder skal påføres rostjeneste, dat. 16. januar 1669.

Pag. 78 Kgl. Brev til amtmanden om at arbejdsægter til den lille ladegård ved Hammershus kunne afløses af 1 mark fra hver gård. Endvidere skal Ladegården bortfæstes til ned højestbydende fra den 1. januar 1680. Regitze Grubbes privilerier var blevet ophævet og hendes bønder skulle nu betale som andre fra den 1. maj 1680, mm

Pag. 79 Hvordan Regitze Grubbes pension på 1000 rdr. Skulle leveres i naturalier

Pag. 79 Liste over øens præstegårde og hvordan de holdes ved lige, dat. 14. oktober 1739

Pag. 80-83 En lystig historisk viise fra 1659 om Printzenskiold – med melodi. 148 vers

Pag. 84 tabeller over Bornholm fra 1753 med navne på herredernes øvrigheden, sognenes præster, degne, sandemænd mm

Pag. 84 Alfabet over runeskrift. Sammenligning mellem Worms og Bernadis runer

Pag. 85-87 Topografisk tabel efter jordebogen 1696 – forfattet i 1755 med afvigelse og noter

Pag. 87 Tabel over Møllerne, forfattet af sandemændene i 1749 til ligning af prinsessestyr. Med sted og ejere. I alt 22 vejrmøller og 40 vandmøller

Pag. 88 Kammerkollegieskrivelse fra 1725 om manglende smørleverance efter jordebogen, således at embedsmændene ikke kunne nyde den afgift, som de var berettiget til i flg. Resolution af 14. april 1694.

Pag. 88-89 Specifikation på hvilke gårde der skal svare kendelsespenge

Pag. 89-90 Specifikation fra 1735 over de tre steder, hvor der ikke svares kontribution efter hartkorn.

Pag. 90 Hartkornsansættelse 7958 tdl., 4 skpr., 1 album, 2/10

Pag. 90 Specifikation over proprietær- og frigårde

Pag. 91 Liste over gårde der blev solgt ved off. Auktion i 1744

Pag. 91-96 Oplysninger og de forskellige gårde og deres pålagte skatter. Også oplysninger om afvigelser fra sædvane, samt oplysninger om afgifternes beskrivelse og hvilke der er afløst med penge. Fra pag. 94 er der noter til skatterne frem til 1757

Pag. 96-97 Om opdelingen af gårde i 2 hovedklasser

Pag. 98 Om kendelsespenge

Pag. 99 Enkelte henvisninger til pag.